PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdob« v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

primorski dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
Fax 0481/532958

ČEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.000 lir - Leto XLVI. št. 112 (13.645)

Trst, sreda, 16. maja 1990

Nove sumljive dele zaplenili konec aprila na letališču v Frankfurtu

Irak krivdo za celotno afero vali na izraelsko tajno službo

Iraški zunanji minister Tarik Aziz zanikal, da bi Bagdad gradil supertop Od Italije zahteval spoštovanje pogodb - V preiskavi ni bistvenih novosti

RIM — »Irak od Italije zahteva, da spoštuje podpisane dogovore z Bagdadom in če materiala, ki so ga zaplenili v Terniju, Neaplju in Brescii, ne bodo v kratkem izročili Iraku, potem bo morala Italija vrniti tudi precejšnja predplačila, ki jih je na račun dobave tega materiala že dobila.« Te besede je vztrajno ponavljal iraški zunanji minister Tarik Aziz na včerajšnji tiskovni konferenci v Rimu. Šef bagdadske diplomacije je odločno zanikal, da bi Irak kupoval dele za orjaški top, ki naj bi imel domet večsto kilometrov, celotno zadevo pa naj bi si izmislila izraelska tajna služba, »da bi Iraku in drugim arabskim državam preprečila možnost nakupa izdelkov visoke tehnologije na Zahodu.«

Tarik Aziz je še povedal, da Irak ceni pravilno in uravnovešeno italijansko politiko na Bližnjem vzhodu in je večkrat poudaril »prijateljski značaj« odnosov med Italijo in Irakom, pri tem pa ni pozabil dodati, da v zvezi s pogodbami, ki sta jih Irak in Italija sklenila pred tremi leti, ni možen noben kompromis. Iraški zunanji minister je tudi dejal, da je o vsem tem govoril tudi z italijanskim kolegom De Michelisom, katerega je seznanil z možnimi negativnimi posledicami, ki bi jih celotna zadeva lahko imela za odnose med državama.

Prisotnim je Tarik Aziz tudi zagotavljal, da Irak ne gradi nikakršnega supertopa in da so deli, ki so jih oblasti zaplenile v Veliki Britaniji in Italiji, namenjeni iraški petrokemični industriji. Poudaril je tudi, da Irak ničesar ne skriva, tudi kadar gre za oboroževanje. S tem v zvezi je dejal, da Irak še vedno računa na 11 vojnih ladij, ki jih je naročil v Italiji, pa čeprav se zaveda, da bo s tem v zvezi »treba še rešiti nekatere tehnične probleme.«

Medtem pa je iz Frankfurta prišla vest, da so na tamkajšnjem letališču zaplenili 17 kontejnerjev z materialom za Irak. Kot je poročala zahodnonemška televizija, naj bi šlo za dele **(eden od njih na sliki AP)** supertopa, celotno zadevo pa naj bi odkrili že konec aprila. Da naj bi šlo za vojaški material, so potrdili tudi britanski strokovnjaki, ki so izjavili, da se zaplenjeni deli na frankfurtskem letališču ujemajo z deli, ki so ji zaplenili v Veliki Britaniji.

Sodna preiskava v Italiji pa včeraj ni prinesla bistvenih novosti. Sodstvo novih obvestil drugim osebam ni pošiljalo, zaslišali pa so nekatere funkcionarje in strokovnjake iz Ternija in Ilve, čakajo pa tudi, da bodo iz Brescie in Neaplja prepeljali zaplenjeni material, da bi ga lahko v Terniju pregledali strokovnjaki. Kdaj bo do tega prišlo pa za zdaj še ni znano, pregled pa naj bi potekal v proizvodnih dvoranah bivših delavnic Bosco v Terniju.

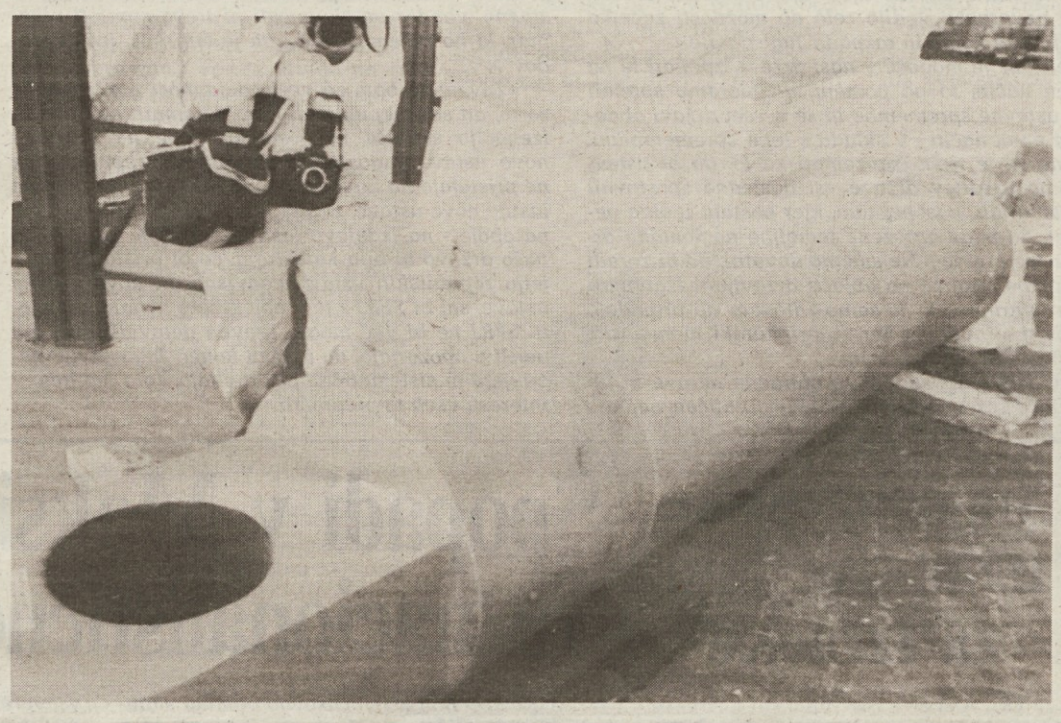

Spadolini v rimski sinagogi

»Antisemitski val ogroža demokracijo«

RIM, BRUSELJ — Po ponedeljkovi veliki solidarnostni manifestaciji je včeraj obiskal rimsko sinagogo tudi predsednik senata Spadolini. V imenu skupščine iz Palače Madama je predstavnikom italijanske židovske skupnosti izrekel besede obžalovanja za dogodke, do katerih je prišlo na pokopališču v Carpentrasu in ki so pretresli vso italijansko in evropsko skupnosti.

Spadolini je med drugim dejal, da nedavni primeri antisemitizma žal ne potrjujejo samo naraščajočega pojava rasistične nestrpnosti, temveč so to tudi dejanja, ki so se globoko zarezala v zavest vseh, ki še verjamejo v temeljne principe sožitja, jih spoštujejo in izvajajo. Skrunitev židovskega pokopališča v Carpentrasu pa je toliko hujša, meni predsednik senata, saj žalijo predvsem Francijo, to je državo, ki se je med prvimi zavzela za odpravljanje rasističnega in verskega razlikovanja. »V času, ko postaja Evropa spet enotna in se odpirajo ideološke in vojaške meje, je pojav antisemitizma nesprejemljiv za vse demokrate. Odgovor nanj mora zato biti odločen, saj se protižidovska nestrpnost pojavlja tako na Vzhodu kot na Zahodu, čeprav v različnih oblikah«, je zaključil Spadolini.

V Bruslju pa so se včeraj zbrali evropski veliki rabini, ki so zahtevali solidarnost vse demokratične javnosti. Manifestacijo so priredili na trgu pred spomenikom deportiranim Židom, na katerem je vklesanih 30 tisoč imen oseb, ki se niso nikoli več vrnile iz taborišč smrti. O nevarnem pojavu antisemitizma pa bo govor tudi na junijskem vrhu predsednikov vlad članic ES. Vrh bo v Dublinu, holandski zunanji minister Van Den Brök pa je včeraj predlagal, da bi se razprava navezala tudi na to vprašanje.

Ob zaskrbljujočih vesteh iz nemirnega Zakavkazja in Ukrajine

Nevarne ruske provokacije v Pribaltiku niso omajale omikanega boja domačinov

MOSKVA — Kdor se je v Pribaltiku skušal posluževati mitingaške logike in je na ulice poslal na tisoče ruskih priseljencev, pripadnikov Rdeče armade in vseh, ki se ne strinjajo s procesom postopne osamosvojitve pribaltskih republik, se je pošteno vštel. Potem ko so nedomačini v Tallinu prebili dva policijska kordona in skušali vdreti v parlament, je na poziv estonskih voditeljev prišlo pred poslopje skupščine več kot 60 tisoč Estoncev, ki so s svojo omikano prisotnostjo onesposobili ruske prenapeteže. Pred tallinskim parlamentom so sinoči prepevali estonske narodne pesmi, v rokah tisočih so brlele sveče, ki so ohladile neestonske manifestante.

V Rigi pa so se dogajanja razvila bolj dramatično, ker je prišlo do fizičnega obračunavanja med 2.000 ruskimi oficirji in kadeti v civilu, ki so se jim pridružili Nelatvijci, in pripadniki policije, ki so se jim v najbolj vročih trenutkih pridružili tudi pripadniki specialnih enot zveznega notranjega ministrstva. V Rigi smo bili torej prvič priča, da so specialci z gumijevkami pretepali rdečearmijce. Oficirji in kadeti so bili seveda v civilu, a na kraj demonstracij, so jih popeljali v vojaških tovornjakih, kar vzbuja upravičen dvom v spontanost manifestacije.

Položaj v Pribaltiku je seveda do skrajnosti nevaren in zapleten. Litovci, Latvijci in Estonci so do sedaj omikano preprečili vse provokacije. Do kdaj jim bo to uspelo, ni še povsem jasno. Sovjetski predsednik Gorbačov je predsinočnjim najodločneje obsodil latvijsko in estonsko umirjeno pot v samostojnost, tako da se marsikdo upravičeno sprašuje, ali načela, svečane izjave veljajo samo za velike narode, malim pa so prepovedane.

Kot poraz za vso toliko opevano zahodno načelnost zvenijo včerajšnje besede predsednice litovske vlade Kazimiera Prunskiene **(na sliki AP)**, ki je priznala, da mali narod, ne more diktirati supersili kot je Sovjetska zveza. Litva je torej pripravljena na kompromis, a Moskva je po vsem sodeč gluha na vse ponudbe sprave.

V Pribaltiku Gorbačov lahko računa na umirjen in omikan protest, ki bi ga lahko z gospodarskimi sankcijami ob oportunističnem molčanju Zahoda »nenasilno« strl. To pa mu bržkone ne bo usprelo v Zakavkazju. Gruzijska partija je že napovedala, da se bo po pribaltskem zgledu ločila od zvezne. Moskva bo tu težje ukrepala, ker bodo tisoči namesto sveč, raje segli po kavkaškem nožu kindžalu. Podoben položaj je tudi v Armeniji in v Azerbajdžanu, medtem ko se v Ukrajini postopoma širi zavest, da se je »veliki ruski brat« izpel in da njegovih diktatov v bodoče ne bo nihče upošteval.

Na CK KPI Occhetto in Magri vsak iz svojega zornega kota ocenila vzroke in posledice volilnega poraza stranke

RIM — Na zasedanju centralnega komiteja KPI, ki se je začelo včeraj, je tajnik Occhetto povabil strankino opozicijo k dialogu, vendar ni odstopil od smernic, ki jih je začrtal že prejšnji četrtek. Prvi odgovor je dal Lucio Magri, vendar je z njim postavil toliko različnih pogojev, da bi jih Occhetto le s težavo lahko sprejel. Glavno nasprotje med sogovornikoma pa se nanaša na ocenjevanje volilnega poraza KPI. Magri namreč meni, da je neposredna posledica preobrata partije, Occhetto pa to ugotovitev zavrača. Po njegovem mnenju je treba vzroke iskati globlje, predvsem pa nazaj v času, na koncu sedemdesetih let, ki so predstavljala konec zgodovinskega kompromisa. Ta strategija je bila sicer zelo uspešna proti terorizmu in v gradnji demokracije, vendar je propadla v namenu, da bi na vodstvo države postavila ljudi iz delavskih vrst. Kriza se torej vleče od trenutka, ko je partija z zamudo spoznala, da je ciklus kompromisa končan, posledično pa je tudi alternativo iskala z zamudo.

Za Occhetta gre torej predvsem za zgrešeno strategijo, zaradi katere so se odnosi med družbo in KPI skrhali, zmanjkala pa ji je tudi podpora ljudstva. Svoj delež »krivde« pa imajo tudi mednarodni dogodki, ki so pahnili v krizo številne komunistične države. KPI je zato drugačna, zavedati pa se je treba, trdi Occhetto, da je prav njen preobrat preprečil krizo, ki bi sicer bila še hujša. To trditev je treba sedaj utemeljiti s konstituanto. Occhetto ima na ta račun jasne načrte: ustanoviti je treba pripravljalne odbore, ki bodo spodbujali razpravo o konstituanti, že jeseni pa bo nov kongres. Komunisti naj bi torej še pred prihodnjimi volitvami imeli novo stranko.

Obtožbe o pragmatizmu in oportunizmu, ki jih je bil deležen, je Occhetto spretno zavrnil, kot je odklonil očitke, da ga socialisti pogojujejo, zaradi česar je KPI z vlado že preveč popustljiva. Na zahtevo po močnejši opoziciji je odgovoril rekoč, da je odločna opozicija možna samo, če je stranka združena. Na ta račun pa je izrekel tudi željo po solidarnosti med raznimi strankinimi strujami, saj »ne smemo izgubljati časa z reševanjem notranjih pozicij«. Konstituanta nudi možnost za številne popravke in nove spremembe, sprejema vse dobre predloge, vendar mora končno začeti.

Magri je bil z Occhettovim odgovorom le delno zadovoljen, zato ni preklical trditve o vzrokih volilnega poraza. Med številnimi pogoji, ki je postavil Occhetto so tudi pojasnila v zvezi s srečanjem med D'Alemo, Veltronijem in Craxijem, razjasnitve glede vprašanja o institucionalnih reformah ter definiranje sogovornikov za konstituanto, ki je po mnenju Magrija zaenkrat še močno omejena. Skratka, predstavnik »fronte za NE« zahteva revizijo odnosov s PSI in večjo konfliktualnost v levici. Kajti, opozarja Magri, nekatere Craxijeve teze se res zrcalijo tudi v zadnjem volilnem rezultatu, vendar se je treba zavedati, da bi bile tako za državo kot za komuniste lahko pogubne. Magrijevo stališče pa ne odraža mnenja vse opozicije, zato bo moral Occhetto slišati še ostale predstavnike opozicije, preden bo lahko ustrezno repliciral.

G. R.

Brata Taviani in njun Tolstoj

CANNES — *Brata Taviani sta s svojim filmom po Tolstoju žela izreden uspeh kritike in občinstva. Mnogi so izrazili prepričanje, da bi lahko nemoteno tekmoval za kako nagrado. Film, v katerem nastopajo Julian Sands, Rudiger Vogler, Nastassja Kinski in Charlotte Gainsbourg, pa so vključili v informativno sekcijo uradnega programa. Včerajšnji tekmovalni program je nudil vsekakor prej razočaranje, kot presenečenje. Na vrsti je bilo namreč japonsko delo, ki ni navdušilo kritikov. V Cannesu pa so prav včeraj pričeli deliti prve nagrade. Tisto posvečeno Robertu Rosselliniju sta si morala deliti Martin Scorsese in Kevin Brownlow, ki sta bila po mnenju žirije oba enako zaslužna na ohranjanje filmske umetnosti. Kip, ki ga je izdelal David Lynch, je izročila Isabella Rossellini, tako, da je nagrajevanje ostalo v družini...*

Na čelu jugoslovanske države bo zamenjal Slovenca Janeza Drnovška

Borisav Jović prevzel enoletni mandat predsednika predsedstva Jugoslavije

BEOGRAD — Na včerajšnji seji predsedstva Jugoslavije - vodil jo je dr. Janez Drnovšek - so opravili redno zamenjavo oziroma izvolitev in razglasitev novega predsednika in podpredsednika. Dolžnost predsednika predsedstva države z enoletnim mandatom je od dosedanjega predsednika Janeza Drnovška prevzel dr. Borisav Jović iz Srbije, novi podpredsednik pa je postal dr. Stipe Šuvar iz Hrvaške. Kot je znano, so sedanjo sestavo kolektivnega vodstva države, v katerem so po en predstavnik iz šestih republik in dveh pokrajin, izvolili lani s petletnim mandatom. 62-letni predsednik predsedstva Jugoslavije dr. Borisav Jović je v svojem nastopnem govoru spomnil na vse, kar je Jugoslavija storila v minulem letu. Opozoril je na obrzdanje inflacije, povečanje deviznih rezerv in izvoz ter na zagotovljeno finančno podporo iz tujine, kar je po njegovih besedah znamenje krepitve mednarodnega zaupanja do Jugoslavije. Kar zadeva delo predsedstva v prihodnjem letu, je novi predsednik dejal, da se bodo dosledno zavzemali za spoštovanje pravil pravne države in da bodo v skladu s svojo ustavno odgovornostjo izkoriščali vse z ustavo in zakonom določene pravice. Jović je ob tem izrazil prepričanje, da bodo z odprto in demokratično politično razpravo o prihodnosti države našli najbolj ustrezne rešitve za vse dele jugoslovanske federacije.

Za Slovenijo in Hrvaško je morda najzanimivejši del Jovićeve uvodne besede odločno opozorilo, da ne večina v Jugoslaviji, ne Evropa in svet nizo zainteresirani za »dele« države, temveč samo za celovito Jugoslavijo.

Povzemamo nekatere poante iz govora novega predsednika predsedstva Borisava Jovića.

»Zadostujejo jasna sporočila, ki nam jih vse pogosteje javno pošiljajo, češ da ima v Evropi in v njenih demokratičnih in integracijskih procesih svoje mesto le enotna Jugoslavija in da nihče drug ne more računati na to mesto. Pri tem nimamo pravice, da si zatiskamo oči pred ambicijami dejavnikov v svetu, da bi vplivali na naš notranji razvoj in dali prednost posameznim delom naše države pri reševanju notranjepolitičnih vprašanj, s čimer objektivno ne prispevajo k enotnosti Jugoslavije.«

»Da bi uresničili opredelitev za nadaljnje reforme v naši družbi, smo sprožili pobudo za izdelavo nove ustave države in podprli nujne spremembe sedanje ustave SFRJ. Na ta način bi radi pripravili ustavnopravni okvir za nadaljnje demokratične reforme. Vendar pa zastoji in nesoglasja v zvezi s temi spremembami ter posameznimi poskusi, da bi jih izpeljali pred in mimo sprememb ustave Jugoslavije, povzročajo v naši državi zelo zapleten političen položaj. Lahko rečemo, da to objektivno odpira novo politično in ustavno krizo v državi. Skupščini Jugoslavije in najširši javnosti moramo dopovedati, da analize pristojnih organov opozarjajo na resnost varnostnega položaja v državi, ki nastaja s sistematičnim in vztrajnim rušenjem njene ustavne ureditve. Te nevarnosti vodijo celo do možnosti začetka državljanske vojne in razpada Jugoslavije.«

»Reforme je mogoče v naši državi izpeljati le na ustaven način, to pa pomeni, da moramo sprejeti nujne ustavne spremembe in se v vsej državi obnašati na enak način - v skladu s temi spremembami. Odločno se je treba zavzemati za to, da bi ustavnopravno ureditev države vsi dosledno spoštovali in soustvarjali, posebej tam, kjer obstaja realna nevarnost, da bodo ogrožene temeljne nacionalne državljanske pravice. Ne smemo dovoliti, da bi zaradi spremembe stranke na oblasti državljani izgubljali občutek varnosti, in to samo zato, ker ne pripadajo zmagoviti stranki ali ker so pripadniki manjšinske narodnosti ali veroizpovedi.«

»Problemi Jugoslavije so politične narave in jih je mogoče reševati edino na demokratičen način s političnim sredstvi. Zato smo tudi predlagali, da s političnimi dogovori v zakonitem postopku pripravimo spremembe ustave SFRJ. Kot Jugoslavije ni mogoče ohraniti s silo, temveč le s politično voljo in soglasjem vseh njenih narodov in državljanov, tako tudi ni mogoče na silo spreminjati odnosov v njej.«

»Prišel je čas, ko je treba v naši zakonodaji odstraniti neko očitno pravno praznino, ki se nenaša na pravico narodov do samoodločbe z odcepitvijo. Čeprav sem globoko prepričan, da za noben jugoslovanki narod objektivno ni boljše rešitve zunaj Jugoslavije in da bomo v njej vsi tudi ostali, se bom osebno zavzel za sprejetje zakona, ki bo to vprašanje pravno uredil, da bomo lahko vsakemu našemu narodu, ki si bo to zaželel, dali možnost, da izbere zase najugodnejšo možnost. Globoko tudi verjamem, da se bomo s tem lahko izognili ustavni ohromitvi države.«

»Iskati moramo poti skupnega življenja in napredka v miru in strpnosti, civilizirano in dostojanstveno, vendar pa skupnosti ni treba sprejeti nikomur, ki bo potem govoril, da jo čuti kot "ječo narodov".«

»Zavzel se bom za večjo dejavnost predsedstva, za to, da se v republikah in avtonomnih pokrajinah izenačijo stališča in postopki glede na pripravo nove ustave Jugoslavije. Posamezne republike še ne pristajajo na novo ustavo države, pripravljajo pa lastne nove ustave. Druge republike so pripravljene na oboje - na izdelavo lastne in zvezne ustave. Za našo državo bi bila katastrofa, če bi prišlo do sprejetja republiških ustav neodvisno od nove zvezne ustave, saj bi SFRJ s tem objektivno nehala obstajati. SFRJ ne bi več mogla pravno delovati. Številna dejstva opozarjajo, da takšen konec Jugoslavije načrtujejo in sistematično pripravljajo, zato moramo v interesu vseh to preprečiti.«

V Ljubljani včeraj odprli Slovensko kmečko banko

LJUBLJANA — Včeraj so v Ljubljani slovesno odprli Slovensko kmečko banko, ki so jo sicer ustanovili že januarja letos, uradno pa je v sodni register vpisana od sredine aprila. Ustanoviteljev je 184, med njimi pa so kmetijske zadruge, hranilno kreditne službe, gozdna gospodarstva, kmetijski kombinati, podjetja s področja predelave in prometa s kmetijskimi pridelki in druge ustanove povezane s kmetijstvom.

Nova banka bo opravljala vse bančne posle, kot jih opravljajo ostale banke. Najprej bo začela z dinarskimi hranilnimi vlogami, prizadevala pa si bo tudi, da se finančni potencial podjetij s področja agroživilstva in gozdarstva prenese v to banko. Da bi pridobili čim več denarja, bodo njihove obrestne mere za vloge višje, kot so v drugih bankah. Na ta način bi radi pritegnili tudi čim več zadrug, katerim ponujajo 12-odstotne obresti, medtem ko so obresti v Gospodarski banki Ljubljana 8-odstotne. S 14-odstotnimi obrestmi (v drugih bankah 10 do 11) pa bodo skušali privabiti čim več navadnih varčevalcev. Tudi pri posojilih se bo Slovenska kmečka banka skušala držati načela, da bodo njene obresti vsaj tako ugodne, kot so v Ljubljanski banki, za kmete pa naj bi bili kreditni pogoji še ugodnejši.

Trenutno je v banki zaposleno 25 uslužbencev, računajo pa, da naj bi se njihovo število že v kratkem podvojilo.

Čestitke PD ob 45-letnici

13. maja pred 45 leti je pričel izhajati naš Primorski dnevnik, kateri opravlja nenadomestljivo vlogo v okviru slovenske narodnostne skupnosti v Italiji.

Ob tem visokem jubileju iskreno čestitamo upravi in redakciji dnevnika, celotnemu kolektivu ZTT, ter vsem tistim, ki so v vseh teh letih z njihovim potrpežljivim delom pripomogli k njegovemu vestranskemu razvoju.

Upravni odbor Kulturnega doma - Gorica

Dragi Primorski dnevnik,

zahvaljujemo se ti, da redno prihajaš na našo šolo.

Mi te radi prebiramo in te uporabljamo pri šolskem delu.

Članke, ki so v zvezi z delovanjem šole, razobesimo na oglasno desko, da jih lahko vsi prebirajo.

Nekatere novice izstrižemo za razredni stenčas.

Zanimajo naš športne novice. Na zadnji strani je vedno kaj posebnega, včasih smešnega.

Prepisujemo si dolžino dneva za naš vremenski grafik.

Rešujemo igrice in križanke, ko izhaja Mini križ kraž.

Torej - stalno si z nami. Iz srca ti čestitamo ob 45-letnici izhajanja in ti voščimo vse najboljše!

Jerneja, Mila, Sara, Devan, Eugenio, Luka, Luana, Milena, Marko, Francesco, Ksenja, Ivan, Andrea, Borko, Anja, Martina, Janja, Tilen, Sara, Matija, Arin, Daša, Martina T., Martina C., Julij, Nicola, Marko, Elia, učenci osnovne šole Finžgar.

Ob 45-letnici Vam v imenu skupščine občine Nova Gorica in v svojem iskreno čestitam in želim nadaljnjih uspehov pri informiranju vseh primorskih Slovencev.

Predsednik skupščine občine Nova Gorica
Sergij Pelhan

Jugoslovanske montažne hiše za Izraelce

TEL AVIV — Nov finančni načrt izraelske vlade za množično preselitev sovjetskih Židov vsebuje tudi hitro gradnjo okoli 70.000 stanovanj. Vlada se je odločila zaradi nujnosti programa uvoziti okoli 25.000 montažnih hiš, saj izraelski gradbeniki ne morejo zadovoljiti vsem potrebam. Edino merilo za izbiro najugodnejše ponudbe iz tujine bo - hitrost pošiljke, kakovost in seveda cena. Neuradno se je izvedelo, da je Izrael pripravljen za vsako montažno hišo plačati okoli 20.000 dolarjev. V ta velik posel se bodo po vsem sodeč vključile tudi jugoslovanske organizacije.

Lastnik družbe Yugoslav Trade Shipping iz Haife Viktor Štark je včeraj dejal dopisniku Tanjuga, da se bodo v dostavo montažnih hiš vključila podjetja iz Slovenije, BiH in Srbije.

Viktor Štark bo posredoval še za eno jugoslovansko podjetje - za prodor avtomobilov Crvene zvezde na izraelski trg. »Vse je odvisno od procesa normalizacije odnosov med Izraelom in Jugoslavijo,« pravi Štark in dodaja: »Ko bodo Izraelci razumeli, da so možnosti, da državi kmalu obnovita polne diplomatske stike, povsem realne, bodo tudi avtomobili iz Kragujevca prišli na ta trg.«

Po mnenju Viktorja Štarka bi lahko Zastava izvozila na izraelski trg med 2000 do 3000 avtomobilov letno. (dd)

Spopadi v Maksimiru povod za nacionalistično polemiko

ZAGREB — *Bolj ko se časovno odmika stampedo nogometnih navijačev na Maksimirskem stadionu ter po ulicah Zagreba, več je v tem dogodku politike. Nogomet pa je bil tako in tako ves čas samo kulisa. Če namreč poskušamo potegniti črto pod reakcije na Hrvaškem, leti glavnina očitkov na policijo oziroma njeno vodstvo, tu pa se strasti pravzaprav šele razvnemajo: na dan so izbruhnile doslej prikrite obtožbe, češ da je hrvaška milica v bistvu »srbizirana«. In to, da so policaji pretepali samo Dinamove navijače, naj bi bil še dodatni dokaz za to. Manjka pravzaprav le še kakšna močna izjava katerega od novih oblastnikov, v slogu Slobodana Miloševića: »Niko nesme da vas tuče...«*

Policija se seveda vztrajno brani, češ da so vsesplošno norenje v resnici povzročili hrvaški navijači, ki so s kamenjem obmetavali ljubitelje Crvene zvezde. Sklicujejo pa se tudi na vodstvo Dinama, ki da je pred tekmo zahtevalo za varstvo samo 91 policajev (čeprav jih je v pretepu kasneje sodelovalo kar 420).

»Spopadi in provokacije z Zvezdinimi navijači so bili samo uvertura za spopad s policijo,« v značilnem slogu komentira beograjska Politika ekspres. »To je melodija, ki so jo za nedeljo zvečer zložili Tudjmanovi HDZ-jevci, zato ni čudno, ker vse obsodbe zdaj letijo na policijo. Dobili so pač povod za čistko v organih za notranje zadeve.«

Beograjski tisk sicer maksimirskim dogodkom posveča skorajda več pozornosti kot Kosovu v najbolj vročih mesecih.

Napetost med Srbijo in Hrvaško narašča, puščice obtoževanj domnevnih krivcev pa letijo vsevprek. Tako je Hrvaška socialno liberalna stranka ocenila, da so bili neredi načrtovani, da bi tako destabilizirali Hrvaško ter jo diskreditirali pred očmi svetovne javnosti že takoj pri prvih korakih demokracije. Kdo naj bi to sprožil, strankin protest sicer ne pove, izraža pa vendarle bojazen, »da je bil storjen še en korak bliže k državljanski vojni.«

Dva policijska funkcionarja, ki sta bila zadolžena za varnost na stadionu, sta včeraj prejela suspenz. Ironija pa je, da je policija ravno v nedeljo, 13. maja, proslavljala dan varnosti, praznik organov za notranje zadeve... (Z. Š.)

Jugoslavija na čelu najcenejših držav

BEOGRAD — Jugoslavija se je z letošnjo turistično sezono znova znašla na seznamu najcenejših sredozemskih držav, kar zadeva zahodnonemške turiste, čeprav tokrat ni več tako kot v minulih letih prav na samem vrhu po finančnih ugodnostih. Po podatkih zveznega zavoda za statistiko v Wiesbadnu lahko zahodnonemški turisti v Jugoslaviji dobijo za eno marko toliko, kot bi morali doma odšteti marko in 27 pfeningov. V minulih letih je bila kupna moč zahodnonemške marke v Jugoslaviji občasno celo dvakrat večja kot v Zvezni republiki Nemčiji. Sicer pa je ta čas najcenejša sredozemska država Turčija, sledijo pa ji Tunizija, Grčija in Jugoslavija. (dd)

Prizivno sodišče za Demjanjuka

Vojni zločinec Ivan Demjanjuk, ki je bil že obsojen na smrt, ker so ga priznali za krivega umora tisočih Židov v taborišču Treblinka, se vrača pred izraelske sodnike. Demjanjuk je namreč vložil priziv in sedaj čaka na dokončno razsodbo (Telefoto AP)

James Baker v Moskvi pripravlja vrh SZ-ZDA

MOSKVA — Ameriški zunanji minister James Baker je včeraj prispel v Moskvo, kjer bo ostal do sobote. Čas obiska bo izkoristil za priprave na vrh SZ-ZDA, ki bo čez manj kot dva tedna. Predzadnji dan maja bo sovjetski predsednik Mihail Gorbačov odpotoval v Washington, kjer se bo sestal s predsednikom Georgeom Bushem.

Bakerova naloga ni enostavna, saj sta oba sogovornika v precejšnji zamudi glede priprav na dogovore, ki naj bi jih podpisala Gorbačov in Bush. še največ težav imata ameriška in sovjetska delegacija izvedencev s 50-odstotnim zmanjšanjem strateškega jedrskega orožja (START). Nič manj zapletana niso vprašanja vezana na zmanjšanje vojaške prisotnosti na evropskem ozemlju, temu pa je treba dodati še razhajanja glede združitve obeh Nemčij.

Bush in Gorbačov sta se na malteškem srečanju namreč okvirno že domenila, da bo dogovor START nared za datum obiska sovjetskega predsednika v ZDA, do konca tega leta pa naj bi sporazum tudi podpisala.

Notranje težave etnično-politične narave, s katerimi se mora soočati Mihail Gorbačov, so znatno zavrle razreševanje nekaterih spornih točk, brez katerih ne bo mogoče sestaviti teksta dokončnega sporazuma. Gre v glavnem za vprašanje preštevanja jedrskih konic in manevrskih raket. Kljub temu pa je ameriški zunanji minister dejal, da bo vrh SZ-ZDA uspešen, saj verjame, da bo lahko prav v teh moskovskih dneh razrešil marsikateri zapleten vozel. Poleg tega pa je dejal, da ZDA upoštevajo sovjetske zastoje, ker so jih povzročili predvsem separatistični podvigi baltskih republik pa tudi nekatera krila sovjetske vojske.

Bukarešti že grozi balkanski Tienanmen

BUKAREŠTA — »Za novo življenje potrebujemo nove ljudi in ne birokratov, ki so končali partijsko šolo, ki ne poznajo drugih metod kot totalitarističnih.« Besede Adriane Estradescu, glasnice demonstrantov na bukareškem Univerzitetnem trgu zgovorno dokazujejo dramo vseh tistih, ki so za ceno težkih življenjskih izgub svojih najdražjih zrušili komunistično-diktatorski režim Ceausescovega klana, a sedaj ugotavljajo, da si oblast prisvajajo bivši komunisti.

Več kot pet milijonov oseb je podpisalo temišvarski dokument, v katerem so do sedaj zaman zahtevali, da na prihodnjih volitvah ne bi kandidirali ljudje, ki so se kompromitirali s prejšnjim režimom. Velika večina Romunov tega ne ve, zato se na Univerzitetnem trgu nadaljuje protest antikomunistov, ki skušajo ljudi seznaniti s to nevarnostjo. Ker pa je televizija v rokah ljudi Fronte narodne rešitve, so njihovi napori do skrajnosti obteženi. Vseeno pa upajo, da bodo šokirali romunsko javno mnenje, ker so pripravljeni, da se njihov protest spremeni v balkanski Tienanmen, saj so že začeli z gladovno stavko in bodo trg zapustili, le če jih bodo izgnali s silo.

Ko manjka le pet dni do prvih svobodnih volitev, je tak protest za vodilno garnituro Fronte narodne rešitve do skrajnosti nevaren, ker bi se petim milijonov lahko pridružili še drugi. Prehod iz komunistične diktature v demokracijo je v Romuniji balkansko travmatičen, kar so zgovorno pričali pogromi in obračunavanje s pripadniki madžarske manjšine, katerim gre prva zasluga, da je padla diktatura Ceausecovega klana. Bojazen demokratov, da bi bivši komunisti izrabili prav romunski nacionalizem za uresničitev svojih načrtov, ni torej iz trte izvita.

Država ima čedalje večji prihodek od davščin

RIM — Državna blagajna je vnovčila v prvih treh letošnjih mesecih 70.776 milijard lir, kar pomeni v primerjavi z ustreznim razdobjem lanskega leta 9.334 milijard lir ali 15,2 odstotka več. Pri tem je znesek vnovčenih davkov na razne premoženjske dobrine dosegel 30.049 milijard lir ali 12,1 odstotka več, medtem ko so raznovrstne takse in druge davščine, ki bremenijo poslovne dejavnosti, nanesle 29.530 milijard lir oziroma 19,2 odstotka več kot v prvem lanskem trimesečju.

Davki na proizvodnjo in porabo ter carinske pristojbine so znesli vsega skupaj 7.341 milijard lir, to se pravi 15,3 odstotka več kakor v prvih treh lanskih mesecih, in razne loterije in druge igre na srečo 837 milijard lir ali kar 42,1 odstotka več, pač pa se je državni prihodek od monopolnih prodaj malenkostno zmanjšal in je dosegel 1.223 milijard lir.

Skupni znesek davka na dodatno vrednost (IVA), ki ga je bila država dolžna preusmeriti v blagajno Evropske gospodarske skupnosti, je znašal v teh prvih treh mesecih leta 1.796 milijard lir.

Samo marčni dohodki, ki jih je imela državna blagajna, so dosegli - brez davka na dodatno vrednost, ki ga je dolgovala Skupnosti - 22.066 milijard lir, kar je zneslo 2.930 milijard lir ali 15,3 odstotka več kot v lanskem marcu.

Podrobnejši izračun nam pokaže, da so davki na osebne dohodke nanesli državni blagajni 6.078 milijard lir ali 6,8 odstotka več kot lani v ustreznem času, kar pa pomeni seveda relativno majhen porast; to gre pripisati manjšemu obračunu odtegljajev pri plačah državnih uslužbencev.

Včeraj odprli razstavo o bimodalnih prevozih z ustrezno konferenco

RORO 90: Trst v samem vrhu

TRST — Trst mora premagati izkušnjavo, ki ga navaja k vztrajanju pri nekakšnem nestvarnem upanju v bodočnost in k lenobnemu fatalizmu; izkoristiti mora izredno priložnost, ki mu jo ponujata njegova geopolitična lega in pristaniški ter siceršnji infrastrukturni sistem, pri tem pa je dolžan računati z nastopom svobodne konkurence v vseevropskem merilu in se v tem okviru zavzeti za uskladitev vsedržavnih, deželnih in krajevnih gospodarskih smernic. Takole približno je dejal tržaški župan Franco Richetti, ko je včeraj pozdravil udeležence 10. mednarodne razstavne in konferenčne prireditve RORO 90, ki se odvija znotraj in zunaj Pomorske postaje v Trstu in se bo zaključila jutri popoldne.

Na razstavi, ki zajema z ene strani informacijske panoje, grafikone in podobno gradivo, z druge strani pa vsakovrstna vozila, dvigalne in pretovorne naprave, ki prihajajo v poštev pri dvomodalnem tovornem prometu morje-cesta (ali: trajekttovornjak) oziroma v konferenčnem delu manifestacije sodeluje več kot 900 plovnih podjetij, prevozniških družb in drugih sorodnih organizmov iz 32 držav. Tu imamo predstavnike Švedske, Združenih držav Amerike, Švice, Norveške, Španije, Kanade, Poljske, Zvezne republike Nemčije, Poljske, Danske, Nizozemske, Jugoslavije, Finske, Francije, Velike Britanije, Egipta, Belgije, Avstrije, Avstralije, Brazilije, Nigerije, Sovjetske zveze idr.

Tržaški župan, ki je pravzaprav spregovoril zadnji - najavljenega podtajnika pri ministrstvu za zunanjo trgovino Rossija ni bilo - je izrekel željo, naj bi zadobil Trst skupaj s "jadransko potjo" že spet tisti pomen in važnost, ki ju je imel nekdaj, seveda - kot rečeno - v znamenju širokega mednarodnega sodelovanja in v duhu zdrave konkurence.

Podobno je bil uglašen poseg deželnega odbornika za odnose z dvanajsterico Gianfranca Carboneja, ki je uvodoma poudaril, da bi morala nova politika EGS spet ovrednotiti Sredozemlje in s tem zadati udarec "nacionalni in lokalni politiki" na prometnem področju. Carbone je v tej zvezi naglasil, da natanko določeni predpisi prepovedujejo uvajanje tarifnih olajšav, ki bi preuravnovešale sistem prometnih tokov, nakar je omenil dogodke na evropskem vzhodu in jih povezal z novo politiko za ovrednotenje Sredozemlja oziroma z vlogo, ki naj bi jo v bodoče odigral Trst v sklopu integriranega sistema sredozemskih pristanišč; to vlogo naj bi Trst imel tako nasproti tradicionalni osi Balkan-Podonavje kot nasproti "novi" Evropi, torej nasproti gospodarskemu območju, v katerem bo zapopadenih prav kmalu 500 milijonov ljudi. »Ta dvojna kombinacija,« je nadaljeval Carbone, »bo zavezala javne uprave, da s primernimi ukrepi čimbolj podprejo prometne infrastrukture, a Dežela FJK že uresničuje številna dela, ki bodo zboljšala kakovost ustreznih storitev.« Carbone je dodal, da lahko postane tržaška luka v tem pogledu emblematičen primer, saj je v načrtu preustroj Stare luke, ki jo bodo opremili s sodobnim terminalom za promet ro-ro in ki bo računala tedaj z učinkovitim železniškim sistemom. »To pa je tudi tisti modernizacijski proces, ki je v skladu z interesi, ki jih vi zastopate,« je zaključil Carbone.

Pred deželnim odbornikom je pozdravno nastopil novi predsednik pristaniške ustanove EAPT Paolo Fusaroli, ki je uvodoma poudaril pomembnost okoliščine, da sta njegova ustanova in Tržaška velesejemska ustanova izbojevali kot sedež tega tridnevnega posveta ravno Trst, ki naj mu to pomeni voščilo, da bo spet postal izhodišče prometa z "novo Evropo" in privilegirano vozlišče blagovnega tranzita s celovitmi svetom. Fusaroli je nato podčrtal nujo, naj se operaterji kakovostno prilagodijo novim trgovskim tokovom in prilagodijo temu ustrezno svoje strukture in to v vidiku logičnega širjenja intermodalnih prevozov, ki naj postanejo vse hitrejši ob hkratnem pospeševanju oziroma olajševanju obmejnih carinskih formalnosti. Fusaroli je ob poudarku, da je pravzaprav novinec v tem svojstvu, seveda pohvalil kvaliteto storitev in raznovrstne olajšave, ki jih uživajo tuji uporabniki tržaškega pristanišča, ki pa da jih je treba še izpopolniti oslanjajoč se na izkušnje inozemskih partnerjev. Zasedanje, na katerem nastopa skoraj petdeset poročevalcev, je uvedel vodja britanskega organizacijskega odbora Ronald Sim.

Trst se je ob tej priložnosti postavil tudi s kontejnersko ladjo Nuova Europa, ki je zasidrana ob Pomorski postaji in je last Tržaškega Lloyda. Kakor že njeno dvojčico Nuova Africa tako so tudi to impozantno plovilo zgradili v ladjedelnici Fincantieri v Castellamareju di Stabia. Trst doživlja skratka enega tistih poglavij, ki dosežejo lahko široko mednarodno odmevnost, ki pa to odmevnost lahko prav tako naglo zgubijo, če Trst tudi ne dokaže, da je tej odmevnosti kos.

DRAGO GAŠPERLIN

Borzni pregled
Banca Agricola
Kmečka banka Gorica
NAJBOLJŠI POSREDNIK ZA VAŠE FINANČNE INVESTICIJE

TRŽAŠKA BORZA

	11.5.	15.5.
URADNE KOTACIJE		
Generali	40650	40800
Lloyd	14500	14800
Lloyd risp.	11000	11450
RAS	23700	24000
RAS risp.	13000	12900
Sai	17600	17750
Sai risp.	8750	8800
Montedison	1936	1941
Montedison risp.	1230	1218
Pirelli	2680	2680
Pirelli risp.	2770	2750
Pirelli risp. nc	2200	2200
Snia	2590	2583
Snia risp.	2590	2590
Snia risp. nc	1780	1780
Rinascente	7250	7300
Rinascente priv.	3900	3910
Rinascente risp.	4250	4250
Premuda	3400	3350
Premuda risp.	1840	1810
SIP	1646	1720
SIP risp.	1565	1565
Bastogi	350	356
Comau	4635	4635
Fidis	7940	8050
Gerolimich	112	111
Gerolimich risp.	96	95
SME	4010	4050
Stet	5920	6010
Stet W 10	—	—
Stet W 9	—	—
Stet risp.	5280	5290
Tripcovich	14120	14550
Tripcovich risp. nc	6550	7000
Att. Immobiliari	5250	5330
FIAT	10275	10265
FIAT priv.	7350	7415
FIAT risp.	7410	7470
Gilardini	5040	4970
Gilardini risp.	4040	4030
Dalmine	410	414
Marzotto	7450	7330
Marzotto risp.	7700	7610
Marzotto risp. nc	6050	6220
NEURADNO TRŽIŠČE		
I. C. C. U.	800	800
SO. PRO. ZOO.	900	900
Carnica Ass.	15000	15500

MILANSKA BORZA: VREDNOTNICE S STALNIM DONOSOM

	15.5.	spr. %
VEČLETNI BLAGAJNIŠKI ZAPISI		
BTP junij 1990 10,5%	99,60	—0,05
BTP maj 1990 10,5%	100,00	+0,20
BTP januar 1990 12,5%	—	—
ZAKLADNIŠKA KREDITNA PISMA		
CCT ECU 1982/89 13%	—	—
CCT ECU 1983/90 11,5%	99,80	+0,05
CCT ECU 1984/91 11,25%	100,25	—0,05
CCT ECU 1984/92 10,5%	99,90	—0,15
CCT ECU 1985/93 9%	95,95	+0,10
CCT ECU 1985/93 9,6%	97,20	+0,26
CCT ECU 1985/93 8,75%	94,15	—0,26
CCT ECU 1985/93 9,75%	98,00	—0,20
CCT april 1992 10%	96,60	—
CCT julij 1992 IND	99,45	—0,05
CCT januar 1991 IND	100,20	—0,05
CCT julij 1993 IND	98,30	—0,10
CCT december 1990 IND	100,50	—
CCT februar 1991 IND	100,15	+0,15
CCT februar 1997 IND	94,65	—0,16
CCT januar 1993 CV IND	98,40	—0,05
CCT marec 1991 IND	100,10	+0,05
CCT nov. 1993 CV IND	97,45	—
CCT sept. 1993 CV IND	97,35	—0,05
CCT avgust 1992 IND	100,10	—0,05
CCT avgust 1993 IND	99,45	—
CCT avgust 1990 IND	100,15	—
CCT avgust 1991 IND	100,50	—
CCT avgust 1995 IND	96,20	—
CCT avgust 1996 IND	95,80	—0,16
CCT april 1991 IND	100,70	—
		—
CCT april 1995 IND	95,85	—0,05
CCT april 1996 IND	96,45	—0,05
CCT december 1990 IND	100,85	—0,05
CCT december 1991 IND	100,50	—0,05
CCT december 1995 IND	96,90	—0,05
CCT december 1996 IND	95,05	—0,05
CCT februar 1991 IND	100,90	—
CCT februar 1992 IND	100,15	—0,15
CCT februar 1992 9,8%	101,70	—
CCT februar 1995 IND	99,00	—0,20
CCT februar 1996 IND	97,00	—0,15
CCT februar 1997 IND	100,85	—0,15
CCT jan. 1990 BA 12,5%	—	—
CCT jan. 1990 BB 12,5%	—	—
CCT jan. 90 USL 12,5%	—	—
CCT januar 1991 IND	—	—
CT januar 1992 IND	100,50	—0,05
CCT januar 1992 11%	98,60	—
CCT januar 1993 IND	98,65	—
CCT januar 1996 CV IND	96,90	—
CCT januar 1997 IND	94,65	—0,16
CCT januar 1995 IND	—	—
CCT januar 1996 IND	96,60	—0,16
CCT julij 1990 IND	99,95	—0,05
CCT julij 1991 IND	100,55	+0,05
CCT julij 1995 IND	96,95	—0,21
CCT julij 1996 IND	96,70	—0,21
CCT maj 1991 IND	100,80	—
CCT maj 1992 IND	—	—
CCT maj 1995 IND	96,25	—0,05
CCT maj 1996 IND	96,65	—
CCT maj 1997 IND	94,65	—
CCT marec 1991 IND	100,70	—
CCT marec 1995 IND	96,15	+0,05
CCT marec 1996 IND	97,05	+0,10
CCT marec 1997 IND	94,55	—0,11
CCT nov. 1990 IND	100,35	+0,10
CCT nov. 90 EM 83 IND	100,75	—0,05
CCT nov. 1991 IND	100,60	—
CCT nov. 1992 IND	99,30	—
CCT nov. 1995 IND	96,40	—0,10
CCT nov. 1996 IND	94,45	—0,11
CCT oktober 1993 IND	99,00	—0,15
CCT oktober 1990 IND	100,15	—
CCT oktober 1991 IND	100,55	—0,05
CCT oktober 1995 IND	100,05	—0,10
CCT oktober 1996 IND	94,30	—0,11
CCT sep. 1990 IND	100,15	+0,05
CCT sep. 1991 IND	100,40	—
CCT sep. 1995 IND	96,10	—0,05
CCT sep. 1996 IND	96,00	—0,05
CTS marec 1994 IND	77,95	+0,15
CTS april 1994 IND	77,55	+0,13
ED SCOL 1975/90 9%	—	—
ED SCOL 1976/91 9%	101,20	—
ED SCOL 1977/92 10%	100,40	+0,30
REDIMIBILE 1980 12%	104,10	+0,10
RENDITA — 35 5%	69,00	—

MILANSKA BORZA: VODILNE DELNICE

	15.5.	spr. %
ŽIVILSKA INDUSTRIJA - KMETIJSTVO		
Alivar	13100	+0,58
Eridania	9430	+0,63
Eridania risp.	6420	+1,58
Zignago	8320	+0,48
ZAVAROVALSTVO - BANČNIŠTVO		
Alleanza Ass.	46490	+1,40
Alleanza Ass. risp. por.	43000	+1,18
Assitalia	12000	+1,01
Ausonia	1734	+0,35
Latina Ass. ord.	15420	+0,78
Generali Ass.	40800	+0,36
Italia Ass. 1000	14470	+0,63
Abeille	117100	—
La Fondiaria spa	58200	+0,52
La Previdente	21500	+0,94
Lloyd Adriatico	14760	+1,10
RAS fraz.	24000	+0,76
RAS risp. port.	12840	—1,12
Toro ord.	22400	+0,67
Unipol	22840	+0,18
Unipol priv.	16910	—
Banca Comm. Italiana	4955	+1,95
Banco di Roma	2260	—0,35
Credito Italiano	2625	+0,57
Interbanca priv.	45900	—2,44
Mediobanca	21600	+3,60
PAPIRNA INDUSTRIJA - CEMENT		
Cart. Burgo ord.	13280	+0,61
L'Espresso	24000	+2,52
Mondadori	16600	—5,63
Poligraf. Editoriale	6410	+0,16
Cementir	3753	+1,43
Italcementi	136000	+1,95
Unicem	27400	+1,11
KEMIJSKA INDUSTRIJA - OGLJIKOVODIKI		
Calp	5630	+1,26
Enimont	1404	—0,50
Fidenza Vetrar 1000	4320	+2,61
Italgas	2725	+1,26
Mira Lanza	71880	—1,53
Montedison 1000	1940	—
Montefibre	1200	+0,23
Pirelli	2700	+1,47
Pirelli risp.	2190	+0,92
Recordati	12300	+1,23
Saffa	10610	+1,01
Snia BPD	2580	+0,31
Snia Fibre	1915	—
Snia Tecnopolimeri	6790	+2,11
TRGOVINA - KOMUNIKACIJE		
Rinascente	7390	+1,23
Standa	33350	—0,30
Standa risp. port.	13250	+0,76
Alitalia cat. A	1830	—
Alitalia priv.	1349	+3,77
Italcable	20850	+1,71
SIP	1730	+3,22
SIP risp. port.	1569	+3,22
Sirti	13205	+0,96
ELEKTROTEHNIKA - FINANCE		
Ansaldo Trasporti	5900	+1,90
Tecnomasio	3971	+0,66
Bastogi	353	+0,43
Bonifiche Siele	29000	+0,17
Bonifiche Siele risp.	9420	+0,21
CIR - Comp. Ind. Riunite	5350	+1,90
CIR risp.	5370	+0,75
Cofide SpA	4710	+0,64
Comau Finanziaria	4633	—
Editoriale SpA	3570	+0,28
Euromobiliare	6620	—0,30
Ferruzzi Agric.	2511	+0,32
Fidis	8110	+2,27
Fimpar	3285	—0,25
Finarte	7430	—0,20
Fiscambi Holding	5300	—3,64
Fiscambi risp.	2380	—
Fornara	3485	—0,31
Gaic	24000	—
Gemina	2254	+1,12
Gemina risp.	1410	+3,30
Gerolimich	110,50	—1,12
Gerolimich risp. port.	94,25	—1,31
IFI priv.	29430	+1,48
IFIL fraz.	8168	+1,09
IFIL risp. port. fraz.	4798	+3,18
Italmobiliare	217200	+1,40
Pirelli & C.	9860	—
Riva Finanziaria	8850	—0,76
Saes SpA	3991	—0,25
Schiapparelli	1240	—1,59
Sisa	3170	—0,84
SME	4020	—0,62
SMI Metalli	1942	—
SMI Metalli risp.	1373	—0,87
SOGEFI	3755	—
Stet	6065	+2,02
Stet risp. port.	5410	+2,44
Tripcovich	14550	+1,75
Tripcovich risp. nc	7000	+4,79
NEPREMIČNINE - GRADBENIŠTVO		
Attiv. Immobiliari	5321	+0,42
Calcestruzzi	17400	+1,10
Cogefar	7700	+0,26
Del Favero	9450	—2,58
Grassetto SpA	21900	+4,83
IMM Metanopoli	2035	+1,75
Risanamento Napoli	51500	—0,39
Vianini	6340	+2,26
MEHANSKA IN AVTOMOBIL. INDUSTRIJA		
Aeritalia ord.	3600	+2,27
Danieli & C.	11860	+0,94
Data Consyst	10550	—0,94
Fiar SpA	20300	—0,44
Fiat	10280	+0,05
Fiat priv.	7395	+0,37
Fiat risp.	7477	+0,93
Franco Tosi	34460	+0,04
Gilardini	4940	—
Magneti Marelli	1922	—0,62
Merloni	2665	+0,64
Necchi ord.	3625	—0,82
Olivetti ord.	7028	+0,23
Olivetti priv.	4720	+0,60
Pininfarina	15585	—0,03
Rodriquez SpA	11800	+0,83
Safilo	15790	+6,69
Safilo risp.	14350	+0,70
Saipem	2988	+1,92
Saipem risp.	3290	—
Teknecomp	1380	—

SSk za enakopravno vlogo v dolinski koaliciji

Slovenska KPI: V novih upravah dati prednost koristim manjšine

Politične stranke še dalje ocenjujejo izide nedavnih upravnih volitev. Drevi bo na vrsti zasedanje pokrajinskega sveta Slovenske skupnosti, pred kratkim pa se je sestala slovenska komisija KPI in obravnavala rezultate upravnih volitev in tudi povolilne perspektive v naših okoliških občinah. Izhodišča in zaključke debate je v tiskovni noti povzel njen predsednik, deželni svetovalec Miloš Budin, ki uvodoma naglaša, »da so bili volilni rezultati v naših občinah, če izvzamemo tiste z večinskim volilnim sistemom, za komuniste vse prej kot pozitivni«. Na seji je bil govor o razlogih za tokratni neuspešen rezultat, o načrtih za nadaljnje delo in tudi o novem položaju, v katerem se nahajajo Slovenci v nekaterih okoliških občinah spričo nove sestave občinskih skupščin. »Le-ta dopušča namreč potrditev petstrankarske upravne formule v nabrežinski občini,« pravi Budin, »ravno tako pa obstaja teoretična nevarnost, da se ta formula uresniči prvič tudi v dolinski občini. Iz vidika interesov in perspektiv položaja slovenske narodnostne skupnosti so seveda take upravne rešitve negativne in škodljive, saj omogočajo v naših občinah Krščanski demokraciji oblastveno vlogo ter obenem potiskajo dober del domačega slovenskega prebivalstva v opozicijo.« Slovenska komisija KPI zato meni, da je od vseh strank, ki predstavljajo slovenske volilce, odvisno, »če se bomo uspeli tokrat izogniti takim rešitvam. V interesu Slovencev in politike sožitja je, da se izoblikujejo tako v Nabrežini kot v Dolini take upravne večine, ki naj jih sestavljajo vse tiste stranke, ki skupaj bolj ali manj izčrpno predstavljajo tako slovenske volilce kot demokratični, napredni in do nas najbolj odprt del italijanskega prebivalstva. Take večine so možne, uresničiti pa se jih bo dalo,« zaključuje svojo tiskovno noto predsednik slovenske komisije KPI, »le če bodo znale stranke premostiti ozke strankarske interese in oblastvena barantanja, oziroma če bodo dale prednost koristim Slovencev, politiki sožitja in skupnemu interesu.«

Volilne rezultate in upravne perspektive v tej občini je na ponedeljkovem sestanku ocenilo tudi vodstvo dolinske SSk, ki je z zadovoljstvom pozdravilo dejstvo, da se je končala volilna in politična prevlada KPI, kar po mnenju tajnika Sergija Mahniča odpira nove možnosti, posebno v odnosih med strankami, za katere v glavnem volijo Slovenci. Glede povolilnih izgledov stranka lipove vejice še ni zavzela uradnih stališč, očitno čaka na usmeritev današnje seje strankinega pokrajinskega sveta in zlasti na razvoj dogajanj na krajevni ravni. V petek bo vsekakor prišlo do prvega povolilnega soočanja med občinskimi voditelji KPI in SSk. Mahnič nam je glede sestave novega občinskega odbora povedal, »da SSk ni in ne bo politično podrejena nikomur, da bo vstopila v morebitno upravno koalicijo samo ob jasnih programskih in političnih načelih ter da bo sprejeta kot enakopraven partner«.

To pomeni, da dolinska SSk noče biti neke vrste »rezervno kolo« socialistov in komunistov, tudi zato, ker Mahnič predhodno ne izključuje »nove dvostrankarske koalicije«. Kaj več o tem tajnik SSk ni povedal, verjetno pa je imel v mislih upravno sodelovanje KPI in SSk, ki bi lahko računalo na podporo enajstih svetovalcev na dvajset. Naše včerajšnje poročilo o političnih dogajanjih v dolinski občini moramo dopolniti s pojasnilom. Predstavnika KPI in PSI Stojan Sancin ter Marino Pečenik se nista izjasnila o kandidaturah za podžupana oziroma za župana kot morda izpade v članku, ampak sta povedala, da obstajajo realne možnosti za obnovitev sodelovanja med levičarskima strankama. Njuna kandidatura bi bila samo posledica tega obnovljenega zavezništva.

Volitve in volilni rezultati so razburkali vode znotraj tržaške Krščanske demokracije, kjer desnosredinska notranja večina kaže prve znake notranje krize. Včeraj so se s tem v zvezi oglasili krajevni pripadniki sredinske struje »Azione popolare«, ki se sklicuje na stališča notranjega ministra Antonia Gave, na deželni ravni pa na pozicije furlanskega deželnega odbornika Giancarla Cruderja. Somišljeniki Gave zahtevajo takojšnje sklicanje pokrajinskega kongresa stranke. Glavna »politična žrtev« tega kongresa naj bi bil vsekakor tržaški župan Franco Richetti, pripadnik levice, ki je v Trstu v opoziciji.

S. T.

V soboto in nedeljo v tržaškem gledališču Miela Reina

Državni svet ARCI o vprašanjih Evrope

V soboto in nedeljo bo v Trstu zasedal vsedržavni svet konfederacije ARCI. Zanj so dali pobudo državno in deželno vodstvo ARCI ter Zveza slovenskih kulturnih društev. Osrednja tema zasedanja bodo mednarodni odnosi ARCI z ozirom na procese demokratizacije v srednji in vzhodni Evropi.

Na zasedanju bodo prisotni predstavniki italijanskih in evropskih gibanj, oziroma združenj. Predvidena je tudi prisotnost slovenskih, hrvaških in koroških kulturnih delavcev, oziroma predstavnikov ljubiteljskih organizacij.

Zasedanje se bo pričelo v gledališču Miela Reina (Trg Duca degli Abruzzi 3) z uvodnim poročilom prêdsednika Konfederacije Giampierom Rasimellijem. Govoril bo o "mednarodnih odnosih in mednarodnih pobudah ARCI v Evropi, ki se spreminja". Po uvodnem poročilu bodo sledili posegi tujih gostov in predstavnikov najrazličnejših združenj, ki so včlanjena v konfederacijo ARCI in predstavnikov drugih organizacij, oz. javnih ustanov.

Po odmoru bo v Domu pristaniških delavcev okrogla miza na temo "Državljani nove Evrope: strateška vloga ljubiteljstva in združevanja kot nositelja solidarnostnih vrednot v novih mednarodnih odnosih". Uvodno besedo bo podal vsedržavni predsednik ARCI Giampiero Rasimelli, sodelovali pa bodo evropski poslanec Jiri Pelikan, podpredsednik vsedržavnega združenja ACLI Franco Pasuello, član vsedržavnega tajništva KPI Piero Fassino, univerzitetni profesor na padovski univerzi Antonio Papirca in univerzitetni profesor na tržaški univerzi Darko Bratina. Okrogla miza se bo pričela ob 17. uri.

V soboto popoldan bo prav tako v Domu pristaniških delavcev srečanje namenjeno Palestini in vprašanju odnosov med Severom in Jugom. Srečanju bo med drugim prisostvoval odgovorni za urad OLP v Italiji Nemmer Hammad.

Vsedržavno zasedanje ARCI se bo nadaljevalo v nedeljo zjutraj, s pričetkom ob 9.30. Govor bo o koordinaciji najrazličnejših združenj v Evropi. Delegacija ARCI bo odpotovala v Grožnjan, kjer se bo srečala z uredniki revije La Battana. V ponedeljek pa bo šla delegacija v Ljubljano, kjer se bo srečala s predstavniki Slovenije in Zveze kulturnih organizacij Slovenije.

Vsedržavno zasedanje ARCI je seveda pomemben dogodek, saj bodo prišli v Trst ljudje iz vse Italije, ki bodo razpravljali o novi Evropi in novih mednarodnih odnosih. Seveda bo na zasedanju prišla do izraza tudi slovenska problematika. Svojo osebno "izkaznico" bodo lahko Slovenci pokazali številnim gostom iz vseh italijanskih dežel, kar seveda ni malo, saj naša narodna skupnost potrebuje ljudi, ki razumejo in poznajo njene probleme.

Na pobudo Odbora za zaščito vrednot odporništva

Jutri v Rižarni manifestacija proti novim pojavom rasizma

Tudi Trst bo na demokratičen način izrazil svoj gnev nad neverjetnimi izbruhi rasizma in antisemitizma, ki smo jim bili priča v zadnjem času, še posebno v sosednji Franciji. Odbor za zaščito demokratičnih inštitucij in vrednot odporništva, ki deluje v okviru Pokrajine Trst, je v dogovoru z družbenimi in političnimi silami ter krajevnimi upravami sklenil, da z javnim aktom solidarnosti izpriča splošne občutke ogorčenosti ne samo zaradi absurdnih francoskih dogodkov, ampak tudi zaradi zaskrbljujočih signalov rasistične nestrpnosti, ki se pojavljajo v raznih krajih Evrope.

Odbor zato poziva občane vse pokrajine, naj se udeležijo manifestacije v znamenju strpnosti in omikanega sožitja, ki bo jutri, v četrtek, v tržaški Rižarni z začetkom ob 18.30. Izbira Rižarne seveda ni naključna: kraj, ki je bil v najbolj temačnem obdobju novejše zgodovine prizorišče tolikega gorja, je bil proglašen kot nacionalni spomenik, kot pravi v svoji tiskovni noti Odbor za zaščito vrednot odporništva, prav v trajen opomin pred rasističnim barbarstvom.

(Foto Križmančič)

Na srečanju na Trgovinski zbornici

Veleposlanik ČSFR o sodelovanju s Trstom

Včeraj se je mudil v Trstu češkoslovaški veleposlanik v Italiji Juri Holub, ki je prispel v spremstvu svetovalca Piecla, da bi ugotovil, kakšne so možnosti sodelovanja med Trstom in Češkoslovaško. Holub je obiskal tržaško Trgovinsko zbornico, sestal pa se je tudi s tržaškim županom Francom Richettijem, predsednikom Pokrajine Trst Dariom Crozzolijem, predsednikom Tržaškega Lloyda Juccijem in predsednikom Združenja tržaških industrijcev Pierom Toresello.

Na Trgovinski zbornici sta uglednega gosta sprejela predsednik Trgovinske zbornice Tombesi in splošni ravnatelj pristanišča Rovelli. V središču pogovorov so bili seveda daljnosežni načrti, ki jih zlasti v Evropi snujejo za Trst: ustanovitev središča za poznavanje držav Vzhodne Evrope (snuje ga Organizacija Evropske skupnosti za razvoj in gospodarstvo OCSE), ustanovitev proste finančne cone, ustanovitev Evropske banke za Vzhodno Evropo itd.

Holub je pokazal veliko zanimanje za te načrte, zlasti pa za načrt padriškega Centra za znanstvene in tehnološke raziskave in drugih tržaških znanstvenih ustanov, da bi povabile na obisk delegacijo češkoslovaških znanstvenikov. V novem češkoslovaškem političnem kontekstu naj bi se vezi med to državo in Trstom namreč znatno okrepile, saj sta tržaška in praška trgovinska zbornica že pred štirimi leti ustanovili neke vrste "Kontakt-Komitee", ki sloni predvsem na uporabi tržaškega pristanišča (italijansko in češkoslovaško ministrstvo za zunanje zadeve snujeta že tozadevni dogovor).

Sogovorniki na včerajšnjem srečanju so ugotovili, da obstajajo velike možnosti sodelovanja tudi v turističnem sektorju, saj italijanski turisti kažejo veliko zanimanja za to državo, za katero od 1. junija ne bo potreben več niti vizum. Temu vprašanju bo Trgovinska zbornica posvetila v kratkem posebno srečanje.

Nesprejemljiva diskriminacija do Slovencev

Predsednik parlamentarne komisije za nadzorstvo nad oddajami RAI-TV je od urednikov prve televizijske mreže RAI zahteval pojasnila v zvezi z oddajo »Pronto Raiuno«, ki sta jo iz Trsta vodila Simona Marchini in Toto Cotugno.

Predsednik nadzorne komisije posl. Borri je voditeljem prvega televizijskega omrežja poslal kopijo pisma, ki sta mu ga še pred časom naslovila komunistična senatorja Spetič in Giustinelli (slednji kot član komisije) in v katerem sta opozarjala na neokusno in krivično diskriminacijo, katere žrtev je bila slovenska narodnostna skupnost v Italiji. Komunistična senatorja sta namreč povedala v pismu, da so organizatorji oddaje v Trstu sicer navezali stike z nekaterimi slovenskimi folklornimi skupinami in osebnostmi, nato pa so - očitno na pritisk znanih krajevnih šovinističnih krogov - Slovence povsem izločili iz oddaje. Trst je bil tako prikazan italijanski javnosti v izkrivljeni obliki, bolj provincialno, medtem ko je bila prikrita prav njegova vloga povezovalca med narodi.

Posl. Borri je senatorjema Spetiču in Giustinelliju zagotovil, da se bo po prejemu zahtevanih pojasnil odločil o morebitnih nadaljnjih posegih nadzorne komisije.

V DSI predstavili zbornik katoliške revije Dom in svet

V Društvu slovenskih izobražencev so v ponedeljek predstavili zbornik revije Dom in svet za leto 1989, ki je pred nekaj meseci izšel v Mariboru v 1000 izvodih. Delo so občinstvu predstavili njegov urednik g. Stanko Janežič, prof. Martin Jevnikar, Marija Gregorčič Kržič in Ivo Jevnikar.

G. Janežič je prisotnim povedal, da je zbornik začel izhajati ob 1OO-letnici revije Dom in svet, ki jo je leta 1888 ustanovil primorski duhovnik Frančišek Lampè. Letošnji zbornik vsebuje vrsto zanimivih člankov Slovencev iz matice, zamejstva in zdomstva. Knjiga je razdeljena na tri dele: v prvem obravnava poglede na revijo Dom in svet, v drugem objavlja leposlovna dela, v tretjem delu pa se loteva vprašanja slovenskega naroda, njegovega ustvarjalnega značaja in njegove suverenosti, piše o slovenskem kmetu, o Slovencih v matici in po svetu ipd. Pisatelj Boris Pahor je za zbornik napisal razmišljanje o narodni zavesti včeraj in danes, Ivo Jevnikar pa je na kratko orisal položaj in seznanil bralce z usodo Slovencev v Italiji.

Prof. Martin Jevnikar je prisotnim podrobno razložil zgodovino Doma in sveta. Povedal je, da je v začetku zelo skromna revija, ki ni imela niti platnic, kmalu postala ena najpomembnejših katoliških publikacij na Slovenskem. Pridružili so se ji najvidnejši literarni ustvarjalci in kulturniki, predvsem iz cerkvenih krogov. List je naletel seveda tudi na marsikatero kritiko; škof Mahnič je revijo napadal, češ da je premalo katoliška, po mnenju pesnika Aškerca pa je bil Dom in svet preveč katoliški.

O vprašanju upadanja števila rojstev je na ponedeljkovem večeru v DSI spregovorila Marija Kržič, ki je za zbornik napisala razmišljanje o poslanstvu slovenske ženske. V svojem članku je opisala predvsem razmere v Sloveniji, kjer je 47 odstotkov vse delovne sile ženskega spola. Po mnenju Kržičeve bi bilo treba nujno humanizirati odnose med partnerjema, kar pomeni, da naj se z otrokom v enaki meri ukvarjata oba starša. Z ustrezno zakonodajo pa bi bilo treba tudi uskladiti materinstvo z delovnimi obveznostmi, saj je vprašanje rodnosti eno bistvenih vprašanj za preživetje slovenskega naroda.

Ob koncu je spregovoril še Ivo Jevnikar, ki je prisotne seznanil z vsebino svojega članka o Slovencih v Italiji. Gre za zelo zgoščen in točen prikaz življenja zamejskih Slovencev. Večer se je zaključil z razgovorom med predavatelji in občinstvom. (hj)

Od ponedeljka v gledališču Cristallo

Zadnja otroška predstava Contrade o rdečekožcih

Sedma gledališka sezona za otroke in mladino gledališča La Contrada se bo zaključila z izvirno uprizoritvijo igre »Neve — Bianca«, ki jo je napisala in režirala Tržačanka Luisa Crismani. V glavnih vlogah igrata Liliana Decaneva in Giorgio Amodeo, medtem ko sta scenografijo, maske in druge scenske predmete oblikovala Ugo Pierri in Walter Macovaz. Glasbo je delno napisal Carlo Moser, delno pa so jo črpali iz glasbene dediščine ameriških Indijancev. Kostume je naposled prispevala Ida Visintin.

Predstava, ki bo debitirala v gledališču Cristallo v ponedeljek, 21. maja, ob 10. uri, je namenjena otrokom osnovne šole in otroških vrtcev, pripoveduje pa o življenju in kulturi rdečekožcev. Namen predstave je namreč opozoriti otroke na neko kulturo, ki počasi, a neustavljivo izginja, in torej na način, kako je mogoče ohraniti ogrožene kulture.

»Čez dve leti,« je v svojem uvodu napisala Crismanijeva, »bomo praznovali 500-letnico odkritja Amerike. To dejstvo pa ni prispevalo samo k bogatitvi, pač pa je povzročilo tudi prave genocide.« Otroci bodo med drugim gotovo razumeli kulturo rdečekožcev, ki je v svojem bistvu animistična in je trdno zakoreninjena v naravnih pojavih.

Predstavo je mogoče uprizoriti tudi izven gledališča Cristallo, celo v netradicionalnih prostorih, kot so telovadnice, dvorišča itd. Uprava gledališča Cristallo želi namreč, da bi si predstavo, ki traja petdeset minut, ogledalo čim več otrok.

Uprava občine Dolina sporoča, da bo danes zjutraj od 10.30 do 12. ure prekinjena dobava vode v Dragi zaradi popravil na vodovodnem omrežju.

Dramatično opozorilo socialistov bivše rafinerije

Še nerešen problem zaposlitve delavcev bivše žaveljske Aquile

Celovit položaj, ki je izšel iz ukinitve žaveljske rafinerije Aquila, je bil predmet razprave med člani socialistične sekcije bivše Aquile, ki so v prvi vrsti izrazili zaskrbljenost zaradi zamud pri začetku uresničevanja projektov družbe Monteshell. Še zlasti gre za načrta za termoelektrično centralo, kjer naj bi našlo zaposlitev petintrideset delavcev, in za skladišče plina propana, v katerem naj bi zaposlili štirideset delavcev. V celoti pa bi po sporazumih moralo pri družbi Monteshell najti delo kar sto petdeset bivših delavcev žaveljske rafinerije, ki so trenutno v režimu dopolnilne blagajne, tej številki pa se pridružuje še dramatični problem nadaljnjih 110 odvečnih delavcev, katerim se z omenjenimi zamudami hudo krčijo perspektive za ponovno zaposlitev.

Glede na tak položaj socialisti bivše rafinerije Aquila vabijo vse odgovorne, naj v čim krajšem času poskrbijo za uresničitev teh projektov, da bi tako zajamčili zaposlitev ne le 150 delavcem na seznamu družbe Monteshell, pač pa tudi vsem ostalim zaposlenim v bivši rafineriji. Kdo si bo sicer - začenši pri deželni in krajevnih upravah in političnih silah - naložil breme odgovornosti pred delavci in njihovimi družinami, potem ko so že morali utrpeti posledice obnašanja bivše lastnice Aquile, družbe Total - se sprašujejo socialisti bivše Aquile v tiskovni noti, ki jo zaključujejo s pozivom, naj vsi podpisniki sporazuma o zaposlitvi odvečne delovne sile vztrajajo pri izpolnitvi obveznosti, ki so jih sprejeli in naj ne privolijo v revizijo dogovorjenih načrtov, ki bi jih nekateri danes že radi žrtvovali na oltarju ekologije. Gotovo morajo biti ti načrti v skladu s potrebo po zaščiti okolja in človekovega zdravja - ugotavlja nota - vendar pa ne morejo biti predmet barantanja v zameno za alternative, ki bi si jih bilo potrebno komaj izmisliti in ki bi na koncu koncev še enkrat šle samo v breme že itak prizadetih delavcev bivše rafinerije in njihovih družin.

Od ponedeljka bodo pijače dražje

Skodelica kave odslej po tisoč lir

V ponedeljek se bodo v kavarnah in gostilnah podražile vse pijače. Mišljene so seveda cene pri pultu, kjer ni razlik od kavarne do kavarne. Cene pri mizici so seveda različne od lokala do lokala, prav gotovo pa se bodo zvišale tudi pri mizicah. Seveda so skoki pri cenah različni od pijače do pijače. V ceniku niso tako uvrščena vina, prav tako ni mogoče v cenikih upoštevati posebne žgane pijače, kot je na primer viski, ki je star več kot tri leta, ali pa žganje iz posebnih žganjarn. Cene so tu lahko zelo visoke.

Tržačane bo prav gotovo najbolj zanimalo (in prizadelo), da je podražila skodelica kave. Najbolj zato, ker je kava v Trstu obred, čeprav poteka v vse drugačnih ritmih kot na Balkanu. Skodelica kave bo stala 1.000 lir, skodelica kave brez kofeina pa 1.100 lir. Kozarec mleka bo stal 1.000 lir, mleko z nekaj kapljami kave bo stalo 1.300 lir, bela kava pa 1.500 lir. Čaj in kamilice bosta stala 1.300 lir, mala čokolada 1.000 lir, velika skodelica čokolade pa bo stala 1.500 lir. Alkoholni dodatek h kavi bo stal 1.000 lir, za punč pa bomo plačali 2.000 lir.

Podražile bodo tudi osvežujoče vstekleničene pijače, ki bodo stale 1.800 lir, iste pijače v pločevinkah pa bodo stale 2.000 lir. Sirupi in sadni sokovi bodo stali 1.600 lir, paradižnikov sok pa bo stal 1.800 lir. Mala steklenica mineralne vode bo stala 900 lir, kozarec mineralne vode pa 700 lir.

Različne bodo cene za pivo, saj bo malo točeno pivo stalo 1.700 lir, veliko pa 3.300 lir. Najmanjša steklenica italijanskega piva bo stala 1.700 lir, srednja 2.400 lir, velika pa 3.300 lir.

Nadalje bodo podražili aperitivi in amari (brezalkoholni aperitivi, vermut, amari itd.), kozarec bo stal 2.000 lir. Prav tako bo stal 2.000 lir kozarček italijanskega žganja, likerja in brendija. Dražje bodo tuje žgane pijače, kozarec konjaka bo stal 4.200 lir, kozarec viskija, ki ni starejši od treh let, pa bo stal 3.000 lir.

Samo še do 18. maja

Razdeljevanje bencinskih bonov gre proti koncu

Trgovinska zbornica ponovno opozarja, da je v teku razdeljevanje dodatnih bencinskih bonov za 125 litrov goriva, ki jih lahko dvignejo vsi letošnji upravičenci. Interesenti imajo namreč na voljo še samo tri dni, saj bo rok potekel v petek 18. t. m., kar pomeni, da se morajo vsi interesenti zglasiti na pristojnih uradih v naslednjih popoldnevih.

Razdeljevanje dodatnih bonov se bo do tega datuma nadaljevalo na običajen način: zasebniki, ki živijo na območju tržaške občine, lahko dvignejo bone v občinskih izpostavah vsak dan med 14. in 20. uro, medtem ko jih izpostave za Vzhodni in Zahodni Kras ter za Sv. Ivan delijo od 16. do 19. ure. Zasebniki, ki živijo v ostalih občinah tržaške pokrajine pa lahko dvignejo bone na svojih županstvih, medtem ko jih v Miljah delijo v občinskem tehničnem uradu. Podjetja, krajevne uprave in ustanove dobijo dodatne bone kot ponavadi na sedežu tržaškega avtomobilskega kluba ACI, Ulici Cumano 2, vsak delovnik med 9. in 12. uro ter med 15. in 18. uro.

Tudi za dvig teh dodatnih bonov morajo upravičenci imeti s seboj vozniško dovoljenje in prometno dovoljenje za vozilo, če pa za dvig pooblastijo tretjo osebo, ji morajo napisati pooblastilo na nekolkovanem papirju in mu priložiti svoje dokumente.

Kdor je medtem zamenjal vozilo in tega še ni javil, se lahko za bone obrne neposredno na Trgovinsko zbornico (od ponedeljka do petka med 8.30 in 11.40).

Po mnenju deželnega odbornika Carboneja

Miljsko skladišče plina bo sprožilo industrializacijo

Načrtovano skladišče utekočinjenega petrolejskega plina pri Miljah bo po mnenju deželnega odbornika za prostorsko načrtovanje Carboneja imelo zelo pozitivne gospodarske učinke na pokrajinsko stvarnost. Ob njem naj bi ustvarili namreč več novih obratov, ki bi nudili številna delovna mesta.

O novem skladišču plina je bil govor na včerajšnji seji četrte deželne komisije, ki je po dnevnem redu obravnavala sicer čisto drugačen problem, in sicer nove urbanistične predpise za gradnjo velikih trgovskih centrov in veleblagovnic, o katerih je poročal prav Carbone. Problem o skladišču plina pa je nepredvideno sprožil predsednik komisije Adalberto Donaggio, ki je omenil, da je bilo v zadnjih časih vloženih v deželni svet več nujnih interpelacij o tem problemu. Zato je od Carboneja želel zvedeti točneje informacije.

Carbone je sicer izjavil, da načrtom za skladišče utekočinjenega petrolejskega plina sledi osebno odbornik za industrijo Saro in da bo na interpelacije odgovoril deželni odbor. Kljub temu pa je posredoval nekaj informacij, ki pa naj bi bile po njegovem mnenju že znane, v kolikor naj bi jih že objavilo dnevno časopisje.

Kot je znano, je morebitno izgradnjo novega skladišča na območju bivše žaveljske čistilnice vseboval že dogovor o reindustrijalizaciji, ki so ga podpisali 11. januarja 1988 v Rimu. V tem kontekstu so sicer govorili o tem, da bi skladišče zgradili na zemeljski površini. Šele pozneje pa so se premislili in začeli načrtovati 30 tisoč kubičnih metrov veliko "jamo", ki naj bi bila veliko varnejša od nadzemnih struktur.

Načrt o podzemnem skladišču plina pa je pozneje sprožil nove zanimive načrte za industrijski razvoj, je dejal Carbone. Nanj je namreč vezana gradnja tovarne za proizvajanje anhidrida jabolčne kisline, ki jo načrtuje Alusuisse in ki bi zaposlila 100 oseb (posredno pa bi botrovala še sto drugim delovnim mestom).

Z novim skladiščem pa bi spet postala rentabilna stara elektrarna žaveljske čistilnice, ki bi jo lahko restrukturirali in jo potencirali na 50 megawatt. Okrepitev elektrarne, ki bi jo omogočila proizvodnja pare tovarne za anhidrid jabolčne kisline, pa bi imela še drug pozitivni učinek. Pezzoli naj bi namreč odprl nov obrat s približno 80 delovnimi mesti.

Nazadnje pa je Carbone spregovoril še o učinkih, ki bi jih skladišče imelo na okolje. Prav ta aspekt problema je namreč sprožil zelo zaskrbljene reakcije, saj bi lahko skladišče utekočinjenega plina predstavljalo pravo tempirano bombo. S tem v zvezi je Carbone dejal, da bodo krajevne uprave morale poskrbeti za čim večjo varnost, katero pa bodo morali predhodno "načrtovati", tako da bodo že v načrtovalni fazi preučili vse morebitne učinke na okolje. Po njegovem mnenju so krajevne uprave sposobne ustvariti varen in neonesnažujoč obrat (kar bi marsikateri dosedanji posegi sicer osporavali).

Prvo srečanje bo danes popoldne

Predavanja Inštituta Gramsci za maturante

Inštitut Gramsci prireja tudi letos ciklus srečanj in predavanj za dijake zadnjih razredov tržaških višjih srednjih šol, ki bodo letos maturirali. Prvo srečanje bo danes popoldne ob 17.30 v konferenčni dvorani klasičnega liceja Petrarca (Ul. Rossetti 74) in bo namenjeno izpitu iz filozofije. Uvodno poročilo bo imel prof. Michele Ciliberti, ravnatelj inštituta za filozofijo na tukajšnjem vseučilišču.

Z včerajšnjega srečanja CGIL in predstavnikov gospodarskih teles

Ugodni tržaški ekonomski trenutek hromi neustrezna politika spodbud

Preprosta izmenjava mnenj o tržaškem gospodarskem razvoju in o uporabi spodbujevalnih sredstev - tako je tajnik pokrajinskega sindikata CGIL Roberto Treu opredelil vsekakor zanimivo srečanje, ki ga ta sindikalna organizacija včeraj popoldne priredila v enem od tržaških hotelov. Udeležili so se ga vsi povabljeni: predsednik ustanove za tržaško industrijsko cono EZIT Franco Tabacco, direktor avtonomne pristaniške ustanove Luigi Rovelli, konzul enotne družbe - podjetja pristaniških delavcev Marinelli, predsednik Združenja tržaških industrijcev Piero Toresella in izredni komisar Centra za znanstvene in tehnološke raziskave Domenico Romeo.

Srečanje je bilo hkrati zanimiv izraz iskanja nove, mnogo širše in bolj predlagalne vloge sindikata, ki poleg tiste temeljne - zaščite delavcev - želi opravljati tudi vlogo spdobujevalca in soustvarjalca gospodarskega razvoja. Tržaško gospodarstvo doživlja ugoden razvojni trenutek, čeprav je še nekaj nerešenih problemov (npr. vprašanje delavcev bivše rafinerije Aquila in tovarne Iret) - je uvdoma ugotovil Treu - vendar bi bil lahko ta razvoj še mnogo hitrejši, če bi bil načrtnejši in če bi ga upravljali na učinkovitejši način. V tem okviru se kot eno bistvenih vprašanj postavlja vloga pospeševalnih dejavnikov oziroma ustanov, ki upravljajo spodbujevalne finančne sklade, kot so sklad za Trst, sklad bencinskih kontingentov, rotacijski sklad, paket za Trst in Gorico ter nekateri drugi deželni viri.

Možnosti za čim bolj učinkovito politiko finančnih prispevkov je veliko, tisto, česar primanjkuje, pa je programiranje in politika usmerjenih izbir. Eden od temeljnih ciljev te politike mora po mnenju sindikata ostati zaposlovanje, ki mora biti sorazmerno z novimi investicijami. Skratka, Treu je svojim gostom natresel vrsto ocen in predlogov, za katere se je v kasnejših posegih izkazalo, da so naleteli na plodna tla. Predsednik EZIT Tabacco je med drugim izrekel značilno misel, po kateri gotovo ne bomo mogli preživeti, če se bomo oplajali samo z mikom dekadence. Potrebno je združiti moči in preseči upravljanje mesta na stari način, poleg tega pa se tudi otresti prepričanja, da je prihodnost Trsta zgolj v terciarnem sektorju. Krvavo potrebujemo namreč industrijsko kulturo, kjer smo popolnoma nepripravljeni, medtem ko nova tehnološko razvita industrija potrebuje hitre in tehnične odgovore. Kar pa zadeva sklad za Trst mu Tabacco ni prihranil ostre kritike zaradi po njegovem mnenju nesmotrne politike razdeljevanja prispevkov, ki bi morala nujno dajati prednost velikim projektom.

Direktor EAPT Rovelli je opozoril, da je pristanišče eden od temeljnih dejavnikov, na katerih sloni tržaško gospodarstvo, kljub temu da se srečuje z vrsto velikih problemov. Eden od teh je npr. njegova mednarodna vloga, ki je taka samo na papirju, medtem ko je v resnici ne upoštevajo ne država ne ostali organizmi. Rovelli se je ustavil tudi pri vprašanju pristaniške proste cone, ki pa ne more zaživeti brez povezave z industrijsko cono.

Izredni komisar AR Romeo je opredelil znanstveno-raziskovalne dejavnosti kot investicijo na območje naše pokrajine, ki ustvarja tako neposredno kot posredno zaposlovanje. Raziskovalni center pa za svoje strukture potrebuje krajevna finansiranja, zato je zaprosil za 90 milijard iz sklada za Trst, medtem ko je za bencinski sklad spredlagal, da bi iz njega finansirali telematizacijo, tako imenovano kabelsko mesto.

Zelo kritičen do politike gospodarskih organizmov je bil tudi konzul družbe pristaniščnikov Marinelli, medtem ko je predsednik industrijcev Toresella obsodil neodločnost pri sprejemanju izbir in neučinkovitost krajevnega ekonomskega sistema. Tudi on se je pridružil obsodbi fragmentacije posegov sklada za Trst.

Tudi po včerajšnjem drugem krogu volitev

Tržaška univerza še vedno brez rektorja

Po drugem dnevu volitev za novega rektorja tržaške univerze je volilni boj še vedno odprt, tako da bo treba predvidoma počakati na jutrišnjo balotažo, da bo znano ime novega rektorja (razen če ne bo eden od manj voljenih kandidatov "odstopil" svoje glasove in jih preusmeril na drugega kandidata). Izidi včerajšnjih volitev pa so vseeno nekoliko različni od ponedeljkovih, saj so se volilci še izraziteje osredotočili na najbolj verjetna kandidata za rektorsko mesto, in sicer na predstojnika fakultete za ekonomijo Giacoma Borrusa in na profesorja na fakulteti za naravoslovne vede Lucia Randaccia. Precej manj glasov pa je dobila predsednica univerzitetne podporne ustanove Pagninijeva, ki je dejansko odpadla že v ponedeljek. Njeni volilci so se odločili namreč za že omenjena kandidata in za predstojnika fakultete za inženirstvo Lucia Delcara.

Na včerajšnjih volitvah (katerih se je udeležilo nekaj več volilcev kot v ponedeljek, točneje 563) je Borruso prejel 203 glasove (18 več kot v ponedeljek, in sicer 36,05 odstotka glasov) Randaccio 189 glasov (20 glasov več kot na prvem krogu volitev, in sicer 33,57 odstotka), Delcaro 154 glasov (dva glasa več kot v ponedeljek, in sicer 27,35 odstotka), Pagninijeva pa samo 12 glasov (25 glasov manj kot na prvem krogu, in sicer 2,13 odstotka). En volilec je oddal glas drugemu kandidatu, dve glasovnici sta bili beli, dve pa neveljavni.

Če Delcaro ne bo odstopil (Pagninijeva razpolaga namreč s premajhnim številom glasov), bo jutri balotaža med kandidatoma, ki bosta prejela največ glasov. Če bo danes ostalo pri istem, bo balotaža torej med Borrusom in Randacciom. Tudi danes bodo volitve od 8. do 14. ure v dvorani Bachelet v prvem nadstropju stavbe na Trgu Europa 1.

Obnova domov za ostarele

V naslednjem triletnem obdobju bodo po sklepu deželnega odbora za obnovo domov namenjenih ostarelim na celotnem deželnem območju lahko porabili skoraj 19 milijard lir.

Kot je izjavila odbornica za skrbstvo Lambertijeva, bodo pri delitvi odobrenih zneskov, imele prednost tiste ustanove, ki skrbijo za ostarele, ki se ne morejo več kretati samostojno. Na osnovi nedavne raziskave so namreč ugotovili, da je v FJK približno 9.500 oseb, ki imajo več kot 65 let in ki nujno potrebujejo nego. Med domovi, katerim bodo namenili dotacije, je tudi tržaška »Casa Serena«.

8. kmetijski dnevi bodo doživeli kvaliteten skok

Na županstvu v Zgoniku je bil pred kratkim sestanek o osmi izvedbi Kmetijskih dnevov, ki bodo od 14. do 17. septembra na običajnem razstavnem prostoru pred gledališčem France Prešeren v Boljuncu. Pripravljalni odbor, ki mu predseduje dolinski odbornik za kmetijstvo Boris Mihalič, sestavljajo predstavniki šestih občinskih uprav naše pokrajine ter strokovnih in sindikalnih organizacij tukajšnjih kmetov, prireditev pa bo potekala pod pokroviteljstvom Pokrajine, Kraške gorske skupnosti, Dežele Furlanije-Julijske krajine in Tržaške trgovinske zbornice.

Organizacijo te zelo pomembne pobude je prireditelj letos zaupal strokovnjakom specializiranega podjetja SINTAGMA. Kmetijski dnevi bodo letos doživeli kvaliteten skok in zadobili deželno oziroma mednarodno razsežnost v sklopu delovne skupnosti Alpe-Jadran. Prihodnja seja pripravljalnega odbora bo na županstvu v Repnu.

Vidusso sprejel kandidaturo za intendanta gledališča Verdi

Tržaški župan Franco Richetti, ki po statutu vodi upravni odbor mestnega gledališča Verdi, je včeraj uradno napovedal, da je Giorgio Vidusso kandidat za mesto novega superintendanta te gledališče ustanove. Richetti se je v tiskovni noti tudi javno zahvalil dosedanjemu nadzorniku Piu De Bertiju Gambiniju, ki je pred kratkim prevzel novo službeno dolžnost v državnem radiotelevizijskem podjetju. Sklepna beseda o imenovanju novega superintendanta pripada vsekakor tržaški občinski skupščini.

Na zadnji seji upravnega sveta Verdija so tudi sestavili delegacijo, ki bo vodila sindikalna pogajanja z uslužbenci gledališča. V tej delegaciji so podpredsednik Vincinguerra, svetovalci Borgna, Kodrič in Vidali, umetniški direktor de Banfield, odgovoren za produkcije Gori in načelnik odseka za splošne zadeve Quadrelli.

Na predelih ob državni meji uvedli poostreno nadzorstvo

V okviru poostrenih kontrol na tistih predelih obmejnega območja, kjer velikokrat prihaja do ilegalnih prehodov meje, so prejšnjo noč agenti devinsko-nabrežinske policijske postaje spet zajeli skupino pribežnikov. Tokrat gre za skupino 12 državljanov Šri Lanke, katerim so pri ilegalnem vstopu v Italijo pomagali 4 jugoslovanski državljani.

Strožje nadzorstvo na predelu tržaškega Krasa, ki je v neposredni bližini italijansko-jugoslovanske meje, je odredil tržaški kvestor dr. Servidio in v prvi osebi zadeva postaje, kot je prav devinsko-nabrežinska, ki so zaradi teritorialnih pristojnih v prvi vrsti angažirane v preprečevanju ilegalnih prehodov meje.

Zadnja akcija iz dolge vrste, ki si sledijo v zadnjem obdobju, je prav zajetje večje skupine državljanov Šri Lanke in njenih jugoslovanskih »vodičev«. Skupino dvnajstih pribežnikov iz oddaljene azijske države so policijski agenti zasačili v štirih osebnih avtomobilih z jugoslovansko registrsko tablico. Pregled dokumentov državljanov Šri Lanke je agentom nudil dovoljšnje dokaze, da so prešli mejo protizakonito. Štiri jugoslovanske državljane, ki so sedeli za volanom štirih avtomobilov, pa so prijavili tržaškemu sodišču pod obtožbo, da so pomagali tujim državljanom pri ilegalnem vstopu v Italijo.

Policijski agenti so štiri osebne avtomobile zajeli, vse tuje državljane, tako skupino pribežnikov iz Šri Lanke kot tudi štiri Jugoslovane, pa so izročili agentom urada za tujce pri tržaški kvesturi. Preko tega urada pa so vse, ki so jih prestregli na poskusu ilegalnega vstopa v Italijo, izročili jugoslovanskim varnostnim organom.

Kraja v zlatarni: zaprli Beograjčana

Po precej razburljivem zasledovanju po Borznem trgu in bližnjih ulicah so tržaški karabinjerji včeraj pozno popoldne aretirali mladega jugoslovanskega državljana Velibora Andelića, ki je v zlatarni Trevisan na Borznem trgu nekaj po 18. uri ukradel šop zlatih verižic v skupni vrednosti približno 20 milijonov lir.

Nekaj ur prej, in sicer malo po 12. uri, je do podobnega poskusa kraje prišlo v zlatarni Stermin v Ul. Mazzini. AndeliĆu, ki se je rodil v Beogradu 13.4.1971, bodo sodili danes zjutraj po hitrem postopku.

†

Zapustil nas je naš dragi

Angel Švab

Pogreb bo jutri, 17. t. m., ob 12. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice naravnost v Križ.

Žalostno vest sporočajo žena, sinova, vnuk, sestra in vse ostalo sorodstvo.

Križ, 16. maja 1990

†

V 95. letu starosti nas je zapustila naša draga

Jožefa Gruden vd. Semolič

Pogreb drage pokojnice bo jutri, 17. t. m., ob 12. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice v nabrežinsko cerkev.

žalostno vest sporočajo brat Ivan z ženo Darinko, nečakinji Neva in Milena z družinama, Paola in Livio ter vsi sorodniki.

Trst, Nabrežina, 16. maja 1990
(Pogrebno podjetje - Ul. Zonta 3)

Dragi nono!
Spomin nate bo ostal vedno živ.
Samuel in Tamara
Žalovanju se pridružujejo Susanna in družine Parovel, Derin, Sodnich in Kresevich.

Pogovor s prof. Marinko Pertot

Društvo naravoslovcev in tehnikov Penko si prizadeva širiti znanstveno kulturo

Pred dnevi smo v našem dnevniku objavili članek o uspelem poučnem izletu Društva naravoslovcev in tehnikov Tone Penko v Idriji. To je bil povod, da smo povabili na razgovor prof. Marinko Pertot, ki vodi ekskurzije in je njegova redna članica že vrsto let, da nam osveži spomin na društvo, ki sicer skromno in brez reklame uspešno dela že toliko let v korist svojih članov, pa tudi naše skupnosti.

»9. decembra 1977 je bil v mali dvorani Kulturnega doma v Trstu naš ustanovni občni zbor. Spominjam se, da je bila dvorana takrat polna in tudi vzdušje takšno, da je lahko samo obetalo dober začetek in tudi nadaljnje delo.«

Med glavnimi pobudniki društva so bili tedaj prof. Aljoša Volčič, ki je bil devet let tudi njegov predsednik, pa profesorji Bajc, Černic, Čebulec, Pisani in... Tu smo nehali z naštevanjem imen, ker smo se zbali, da koga pozabimo.

»Tri so bile postavke, ki si jih je društvo takrat zastavilo. Ker smo imeli že veliko diplomirancev iz znanstvenih ved, smo želeli, da bi se lahko v svojem društvu sestajali, si izmenjavali svoje izkušnje in imeli tudi srečanja in predavanja, vedno na strokovni ravni. Hoteli smo razširiti znanstveno kulturo, ki je bila še nekako v ozadju, in preko naših članov, ki so matematiki, fiziki, astronomi, pa tudi kemiki, biologi, naravoslovni inženirji, računalničarji, geologi, ali pa tudi samo ljubitelji narave, razširiti spoznanje domačega okolja. Želeli smo tudi, da bi se v naših vrstah formirale skupine, iz katerih bi lahko prihajali izvedenci, ki bi uspešno zastopali našo skupnost pri odgovornih v deželni upravi, pa še kje.«

To je bil čas, ko so se ustanavljala tudi druga strokovna društva, na primer Društvo slovenskih zdravnikov, medtem ko so tudi kemiki izražali hotenje po svoji organizaciji.

»Nimamo svojega sedeža, zato imamo predavanja in naša srečanja v dvorani v Ul. Donizetti, pa v Gregorčičevi dvorani - torej vedno v središču mesta. Organiziramo približno tri strokovna predavanja na sezono; razen tega organiziramo ekskurzije, ki nam skušajo približati naravo, seveda vedno pod strokovnim vodstvom. Ker je društvo po svoji sestavi atipično, se tudi predavanja prilagajajo raznim temam, ki lahko enkrat bolj zadovoljijo npr. biologe, drugič druge člane.«

Ime Tone Penko vam, kot članom, pomeni veliko. Morda ga pa mladi vse premalo poznajo.

»Res je. Prof. Tone Penko je bil izreden šolnik, publicist, po rodu iz Trsta, velik pedagog, ki je poučeval na raznih naših šolah, na primer na srednji šoli pri Sv. Jakobu, pa na Trgovskem tehničnem zavodu. Vsi, ki so ga imeli za profesorja, ga ne bodo pozabili, tako je znal svojo snov podajati, tako se je znal približati mladini. Veliko je delal na tržaškem Radiu, spisal knjigo *Tržaški ribji trg* in druge knjige o naravoslovni vedi za nižje srednje šole in še in še. Oddolžiti smo se mu hoteli s tem, da smo dali društvu njegovo ime.«

Društvo je v teh letih organiziralo vrsto ekskurzij, na primer v Istro, Goriška Brda, v gozd Panovac pri Gorici, v Karnijske Alpe, po Socerbskem Krasu, v naravoslovno bazo Marano Lagunare in še in še.

»Še dve ekskurziji bomo imeli v tej sezoni: eno po bližnjem Krasu, drugo v mesecu juliju pa po Bovški planoti, kjer bomo skušali ugotavljati sledove ledeniške dobe.

Tudi dve razstavi je imelo društvo: prvo o slovenskih znanstvenikih, ki jim jo je dalo na razpolago Prirodoslovno društvo Slovenije in še razstavo o Krasu, njegovi geologiji in geomorfologiji, ki smo jo povezali še s predavanjem o Krasu.

Društvo vzdržuje stike z drugimi podobnimi strokovnimi društvi in organizacijami, predvsem s Prirodoslovnim društvom Slovenije, pa tudi z italijanskimi društvi, toda to bolj na ravni posameznih stikov. Društvo skuša vzpostavili stike z vsemi tistimi slovenskimi strokovnjaki in znanstveniki, ki so zapustili Trst in dobili na primer službo v Milanu, Turinu, Švici, Avstraliji, Nemčiji itd.

Da sodelujemo seveda tudi z našim vsakoletnim raziskovalnim taborom, je bilo že tolikokrat zapisano in povedano. Naj zato omenim še eno našo nalogo: da bi na primer zbrali dela vseh naših strokovnjakov, ki so bila objavljena v raznih revijah in časopisih, pa bi bilo prav, če bi jih imeli na vpogled na primer v naši študijski knjižnici.«

Dela in načrtov torej članom društva "Tone Penko" ne manjka in tudi dobre volje ne.

NEVA LUKEŠ

Na sliki: člani društva Tone Penko na izletu po Socerbskem Krasu.

Proseška godba na pihala v zadnjem času zelo aktivna

Godba na pihala s Proseka je bila v tem mesecu zelo aktivna. Poleg običajnih vaj (dvakrat tedensko) je imela in ima v programu vrsto nastopov. 29. aprila so proseški godbeniki sodelovali na proslavi 45-letnice osvoboditve v Zgoniku. Naslednjega dne, to je v ponedeljek zvečer, pa so nastopili na prvomajskem predvečeru na Proseku, ki sta ga priredila domače kulturno društvo in Vsedržavna zveza partizanov. Na dan 1. maja, praznika dela, pa je godba s tradicionalno budnico obiskala vzhodno- in zahodnokraške vasi ter sodelovala v povorki ob polaganju vencev na spomenike padlim na Proseku in Kontovelu. Istega dne pa so godbeniki sodelovali tudi v kulturnem programu ob slovesni otvoritvi športno-kulturnega doma v Kobjeglavi. Ti nastopi so bili za proseško godbo nadvse pomembni in koristni, saj bo godba v soboto, 19. t. m., nastopala na 4. reviji pihalnih orkestrov Primorske v Desklah, ki jo vsake dve leti prireja Združenje pihalnih orkestrov Primorske. Za proseško godbo bo to že četrti nastop na tej reviji, saj je doslej nastopala na vseh revijah. V nedeljo, 27. t. m., pa bo godba igrala ponovno doma, in sicer na komemoraciji pri spomeniku obešenim talcem na proseški postaji. Obenem naj omenimo, da godba pravkar zaključuje tečaj glasbene šole mladih godbenikov, katerega poleg dirigenta Aljoše Starca vodijo še Zoran Lupinc, Marino Ukmar in Ennio Krizanowski.

Kot vidimo, imajo torej proseški godbeniki v tem obdobju res polno dela in nastopov in zato zaenkrat sploh še ne govorijo o dopustu, oziroma oddihu. 22. julija čaka godbo nastop v Kapelah v bližini Brežic ob priliki obletnice delovanja godbenega društva Kapele. Odbornik godbe Karel Ukmar nam je povedal, da godbeniki res nimajo časa, da bi mislili na dopust, ker so prav v poletnem obdobju godbe še najbolj angažirane s prireditvami na odprtem, nato pridejo še procesije, pogrebi itd., obveznosti, ki jih res ne moreš odpovedati. Godbeniki si bodo morda vzeli letos krajši dopust šele v mesecu avgustu, čeprav se zavedajo, da svetovno nogometno prvenstvo trka že na vrata in bo nekoliko oviralo reden potek vaj. Ukmar je pri tem samo izrazil upanje, da v torek in petek, ko imajo vaje, ne bo privlačnih oziroma zanimivih tekem.

B. R.

gledališča

VERDI

V soboto, 19. t. m., ob 20. uri (red A) bo na sporedu premiera zadnje opere na repertoarju in sicer Donizettijeva L'ELISIR D'AMORE. Dirigent Gianfranco Masini, režiser Marco Tullio Giordana. Zbor bo vodila Ine Meisters.

O operi bo spregovoril glasbeni kritik iz Bologne Piero Mioli v petek, 18. t. m., ob 18. uri v mali dvorani gledališča Verdi.

TEATRO CRISTALLO - LA CONTRADA
Gledališče za mladino

V petek, 18. t. m., ob 17.30 bo na sporedu predpremiera igre, ki je namenjena otrokom, ki obiskujejo vrtce in osnovne šole z naslovom NEVE BIANCA. Pravljico je napisala in režirala Luisa Crismani.

razna obvestila

Drugo srečanje Malalanov - priložnost, da se ponovno srečamo bo v nedeljo, 27. t. m., od 15. ure dalje v Trebčah pri kalu (Drnača). Za informacije tel. na št. 211688, 212811 ali 213041 ob večernih urah.

razne prireditve

V okviru pobud za starejše občane prirejajo slovenske dobrodelne organizacije v Trstu predavanje prof. dr. Rafka Dolharja O POMENU GIBANJA V ZDRAVJU. Predavanje bo v dvorani v Ul. Donizetti 3 v Trstu danes, 16. t. m., ob 16.30. Sledi družabnost.

Godba na pihala iz Ricmanj vabi na PROMENADNE KONCERTE v Ricmanjih (Žrebčevo) 19. maja ob 20. uri in 20. maja ob 18. uri. Sodelujejo sledeči pihalni orkestri: Goriški pihalni orkester Nova Gorica, Banda Cittadina Marano sul Panaro (MO) s skupino Le fruste di Romagna, Banda S. Paolino - Aquileia (Videm) in pihalni orkester IMPOL iz Slovenske Bistrice ter folklorna skupina Lip iz Slovenskih Konjic. V primeru slabega vremena bo koncert v gledališču France Prešeren v Boljuncu.

KD Lipa priredi v torek, 22. t. m., ob 20.30 v Bazovskem domu KONCERT DOMAČEGA MePZ LIPA. Za razvedrilo bosta poskrbeli Vanca in Tonca. Vabljeni!

Darujte v sklad
Mitje Čuka

razstave

V TK Galeriji v Ul. sv. Frančiška 20 je na ogled razstava Augusta PICCIONIJA.

V galeriji Torbandena je do 23. t. m. na ogled razstava slikarja Piera MARUSSIGA.

V galeriji Cartesius - Ul. Marconi 16 - je na ogled do 24. t. m. razstava z naslovom GRAFIČNI PREGLED. Na ogled bodo grafike 16 slikarjev.

V Mladinskem domu v Boljuncu je do 20. t. m. odprta razstava o mlinih Doline Glinščice, ki so jo pripravili Silvester Metlika, Miran Bandi in župnik g. Franc Vončina v sodelovanju E. in A. Halupce. Urnik razstave: ob nedeljah in praznikih od 10. do 13. ure in od 16. do 18. ure, ob delavnikih - torek, četrtek in sobota - od 16. do 18. ure. Vstop prost.

V galeriji Rettori Tribbio - Piazza Vecchia 6 - bo do 18. t. m. na ogled razstava Gianpaola DE SANTIJA. Urnik: 10.30-12.30 in 17.30-19.30.

V občinski galeriji na Trgu Unità bo do 26. t. m. odprta razstava Tiziane VISENTINI. Urnik: od 10.00 do 13.00 in od 17.00 do 20.00, ob praznikih od 10.00 do 13.00.

Na Gradu sv. Justa bodo v petek, 18. t. m., ob 18. uri odprli razstavo o ERTEJU.

kino

ARISTON - 18.00, 22.15 **Sogni**, r. Akira Kurosawa.
EXCELSIOR - 18.00, 22.15 **Always**, r. Steven Spielberg, i. Richard Dreyfuss, John Goodman.
EXCELSIOR AZZURRA - 17.45, 21.45 **Allodole sul filo**, Jiri Menzel.
NAZIONALE I - 16.30, 22.15 **Superman IV**, i. Christopher Reeve.
NAZIONALE II - 17.00, 22.15 **L'ora del tè**, i. Gabriel Byrne, A. Donohoe, □
NAZIONALE III - 16.15, 22.15 **Moana e Cicciolina: stanche si, sazie mai**, porn., □□
NAZIONALE IV - 17.10, 22.00 **Enrico V.**, i. Kenneth Branagh.
GRATTACIELO - 17.00, 22.15 **Senti chi parla**, i. John Travolta.
MIGNON - 16.30, 22.15 **Blade Runner**.
EDEN - 15.30, 22.00 **Quel desiderio bagnato sotto la pelle** in **La bestia nera**, porn., □□
CAPITOL - 17.00, 22.00 **She Devil - Lei il diavolo**.
LUMIERE - 18.00, 22.00 **La guerra dei Roses**, r. Danny De Vito, i. Kathleen Turner, Michael Douglas.
ALCIONE - 17.45, 22.15 **Music Box - prova d'accusa**, r. Costa Gavras, i. Jessica Lange.
RADIO - 15.30, 21.30 **La signora e il marinaio 2**, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □, - 18. letom □□

O uporabi živali v laboratorijih

V kongresni dvorani velesejemske ustanove bo v soboto 19. maja vsedržavni posvet na temo: »Eksperimentiranje z živalmi - problem znanosti in trpljenja«. Srečanje, na katerem bodo načeli vrsto vprašanj, ki se prvenstveno nanašajo na znanstveno raziskovanje in na uporabo živali pri raznih poskusih, prireja Občina Trst v sodelovanju z deželno delegacijo Zveze proti vivisekciji LeAL.

Na posvetu bodo namreč sodniki, zdravniki, farmacisti, univerzitetni docenti in ljubitelji živali (naj omenimo le igralko Leo Massari in astronoma Margherito Hack) obravnavali številne aspekte odnosa med človekom in živalmi. Izhodišče številnih razpravljalcev pa bo, da je treba v vsesplošnem razvoju znanosti nujno upoštevati tudi integriteto živali.

Na zatožni klopi bo predvsem posluževanje vivisekcije, ki jo odločno zavračajo vsi ljubitelji živali. Svoje stališče pa utemeljujejo nadalje s tezo, da si lahko razne znanstvene vede naberejo potrebnih dokazov o pravilnosti svojih izsledkov, na druge načine.

SLAVISTIČNO DRUŠTVO
VABI
na predstavitev najnovejše pesniške zbirke Miroslava Košute

Odseljeni čas

Knjigo in avtorja bo predstavil dr. **Denis Poniž.**

Srečanje bo v TRŽAŠKI KNJIGARNI, danes, 16. t. m., ob 18. uri.

čestitke

Danes v Lonjerju MALJA svoj 70. rojstni dan slavi. Vse najboljše ji želijo vsi domači.

včeraj - danes

Danes, SREDA, 16. maja 1990
UBALD

Sonce vzide ob 5.33 in zatone ob 20.30 - Dolžina dneva 14.57 - Luna vzide ob 1.22 in zatone ob 10.51.

Jutri, ČETRTEK, 17. maja 1990
JOŠT

PLIMOVANJE DANES: ob 0.21 najvišja 18 cm, ob 8.17 najnižja -35 cm, ob 16.28 najvišja 23 cm, ob 22.55 najnižja 4 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 22,4 stopinje, zračni tlak 1017,3 mb ustaljen, brezvetrje, vlaga 67-odstotna, nebo rahlo pooblačeno, morje skoraj mirno, temperatura morja 18,8 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Federica Margoni Bastian, Monica Coronica, Nicola Gerin, Matteo Prodan.

UMRLI SO: 77-letna Marta Bertoli vd. Orlando, 87-letna Bruna Scher vd. Viviani, 81-letna Giuseppina Pinesich, 60-letni Livio Bonifacio, 50-letni Franco Bortolin, 68-letni Giorgio Giudici, 86-letni Pietro Ciacchi, 69-letni Virgilio Zanella, 86-letna Maria Paoletti, 74-letna Rosanna Crociati, 72-letni Giovanni Gortan, 70-letni Rodolfo Mekovec.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 14., do sobote, 19. maja 1990
Dnevna služba - od 8.30 do 19.30
Ul. Roma 15, Ul. Ginnastica 44, Ul. F. Severo 112, Ul. Baiamonti 50.

BAZOVICA (tel. 226210), MILJE - Mazzinijev drevored 1 (tel. 271124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30
Ul. Roma 15, Ul. Ginnastica 44, Ul. F. Severo 112, Via Baiamonti 50, Ul. Oriani 2, Trg Venezia 2.

BAZOVICA (tel. 226210), MILJE - Mazzinijev drevored 1 (tel. 271124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30
Ul. Oriani 2, Trg Venezia 2.

BAZOVICA (tel. 226210), MILJE - Mazzinijev drevored 1 (tel. 271124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

NARODNA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA
Odsek za jezik
FILOZOFSKA FAKULTETA V TRSTU
Inštitut za slovansko filologijo
vabita na kulturni večer

Marko Kravos

pesniški avtoportret s pokušnjo poezije

Trst, Gledališče Miela - mala dvorana, Trg Duca degli Abruzzi 3
jutri, 17. t. m., ob 18.30

izleti

Sindikat upokojencev SPI CGIL Domjo organizira v soboto, 2. junija, izlet v Maniago in Spilimbergo, kjer si bomo ogledali tovarno nožev in šolo mozaikov. Vpisovali bomo v soboto, 19. maja, v Partizanskem klubu v Boljuncu v jutranjih urah in na tel. št. 228597.

SKD Vigred prireja 9. in 10. junija izlet na Plitviška jezera. Cena izleta 100.000 lir. Za informacije in vpisovanja tel. na št. 200150 - Franka Škrk, in št. 200679 - Mirka Kosmina, od 20. do 21. ure.

mali oglasi

OSMICO je odprl Just Škerlj v Saležu št. 44. Toči belo vino in teran.

KO PO KRASU se boste vozili, lahko se v osmici pri Čočevih v Doberdobu do četrtka, 17. t. m., boste odpočili. Postrežejo vam vino, kruh, salame, pršut in vse, za osebe dobrih ust.

ZADRUGA BIKE TEAM izposoja ob sobotah in nedeljah, po dogovoru tudi v tednu (tel. 200939), kolesa mountain bike v Prečniku št. 1, pri restavraciji Sardoč.

ZADNJE Hlavatyjeve akvarele nujno prodam po ugoni ceni. Tel. 413142 od 13. do 15. ure.

IŠČEM priče prometne nesreče med sivim fiatom uno 45 in belim fiatom 128 dne 19. marca ob 12.05 v Ul. Flavia (Paradiso). Tel. 826459 v večernih urah.

IŠČEM 55/60-letno hišno pomočnico, trikrat tedensko. Tel. 767639 ali 380889.

IŠČEMO osebje z lastnim avtomobilom za delo na reklamnem področju (ne od vrat do vrat). Zaslužek od 2 do 3 milijonov lir mesečno. Predstaviti se danes, 16. t. m., od 16. do 19. ure v Hotelu Internazionale v Gorici.

PRODAM koso gaspardo za priključek k traktorju. Tel. (0481) 882421.

PRODAM nov 50-litrski hladilnik. Tel. 231855.

PRODAM tovornjak-prekucnik OM, dve toni. Tel. 229127.

PRODAM lado nivo, prevoženih 20.000 km. Tel. 200691.

PRODAM tovorno dvigalo (vericello). Tel. 327240.

PRODAM fiorino PK 1300 dizel, popolnoma na novo pobarvan, prevoženih 30.000 km, v dobrem stanju, za 3.500.000 lir. Tel. v jutranjih urah na št. 220367.

PRODAM tomos 50 sive barve, v odličnem stanju, Tel. 211672.

V RONKAH prodam embalirano slamo. Tel. na št. (0481) 778504 v popoldanskih urah.

V HRUŠEVJU pri Postojni prodam temeljito prenovljeno komfortno opremljeno pritlično hišo: 80 kv. m, sončna lega, urejen vrt, sadno drevje. Informacije po tel. na št. (003861) 551402 v večernih urah.

SI KOVAČ? Potrebuješ premog? Pridi k Hrovatiču na Col št. 51. Tel. 327262.

prispevki

V spomin na soseda Angela Škrka darujejo Ernest, Marija in Mauro 30.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB na Kontovelu.

V spomin na Angela Škrka in na Učija Corazzo darujeta Anica in Srečko Orel 30.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB na Kontovelu.

V spomin na dragega Justa in Alberta daruje Lojzka Cijak 20.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB na Kontovelu.

V spomin na moža in očeta Segija Milkoviča darujeta Jožica, Tatjana in Marko 100.000 lir Godbeno društvo V. Parma, 100.000 lir za SKD Primorec in 50.000 lir za popravilo Ljudskega doma v Trebčah.

V spomin na Sergija Milkoviča darujeta Danica in Giorgio (Trebče 34) 20.000 lir za Godbo V. Parma.

Ob 30. obletnici smrti Teodora (Dorčeta) Štranja darujeta žena Justina 30.000 lir in hči Dori 20.000 lir za pihalni orkester Breg.

menjalnica

15. 5. 1990

TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Ameriški dolar	1207,45	1200.—
Nemška marka	734,90	732.—
Francoski frank	218,15	216.—
Holandski florint	654,22	651.—
Belgijski frank	35,525	35.—
Funt šterling	2038,50	2000.—
Irski šterling	1971,30	1950.—
Danska krona	192,62	190.—
Grška drahma	7,449	7.—
Kanadski dolar	1026,40	1000.—

TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Japonski jen	8,028	7,40
Švicarski frank	869,59	862.—
Avstrijski šiling	104,493	104.—
Norveška krona	189,15	186.—
Švedska krona	201,48	198.—
Portugalski eskudo	8,315	7,50
Španska peseta	11,740	11,20
Avstralski dolar	924,35	870.—
Jugoslov. dinar	—	100.—
ECU	1504,50	—

BCIKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
Telef.: Sedež 040/67001
Agencija Domjo 831-131
Agencija Rojan 411-611

Kronika napovedane (a neresnične) oddaje

Uredniki trdijo in zagotavljajo, da niso nikoli nameravali uresničiti oddaje *Glas vesti* ali *La voce della coscienza*, ki so jo napovedovali in reklamizirali s kar učinkovitimi trailerji. Nameravali so samo opozoriti javnost, da lahko tako imenovana »TV resnice« postane izredno nevarna, in so želeli to narediti neposredno preko televizije. Gianni Ippoliti je od 24. aprila vabil gledalce, naj prijavijo krivice, ki so jim bile storjene, pa ne samo krivice, temveč tudi krivce - sosede, kolege, nadrejene, katerih žrtve so bili. Včeraj pa sta urednik »nezasnovane« oddaje Ippoliti in odgovorni za sporede pri Fininvestu Paolo Vasile na tiskovni konferenci pojasnila in razjasnila ozadje ne-oddaje in svojstvene zamisli. Cilj pobude naj bi bila edino javna TV debata o nevarnosti in posledicah, ki jih prinašajo s seboj tovrstne oddaje. Sinočnje debate (v poznih nočnih urah) na Italia 1 so se udeležili: sociologa Alberto Abruzzese in Sabino Acquaviva, TV voditelji Corrado Augias, Andrea Barbato, Maurizio Costanzo, Rita Dalla Chiesa in Mario Pastore, iz milanskega studia še kritik Aldo Grasso in Antonio Ricci, medtem ko se je s posnetim intervjujem pojavil Giorgio Forattini. Vabljena sta bila tudi Donatella Raffai in Lio Beghin, voditeljica in urednik oddaje *Chi l'ha visto*, a sta odklonila vabilo zaradi delovnih obveznosti.

Ippoliti in Vasile sta včeraj hitela pojasnjevati predvsem, da napovedovanje in reklamiziranje neuresničene oddaje, ki so ji medtem nadeli že marsikak vzdevek, kot *Okno na dvorišče* ali *Rubrika prekrškov*, ni nameravalo postati bluf ali varanje gledalcev. Ko bi bila želela res speljati oddajo, bi bila reklama drugačna in učinkovitejša, zagotavljata. Z reklamo in istočasno tajnostjo, ki je ovijala oddajo, sta skušala le oceniti reakcije: na eni strani skoraj 200 pisem gledalcev, ki so se odzvali na vabilo, na drugi članki na raznih časopisih. Pisem nista prebrala in jih nameravata sežgati, s strani časopisov pa sta pričakovala ostrejši napad. Seveda je bilo vse dogovorjeno v okviru Fininvesta, saj tudi sam Berlusconi ni želel imeti večjih sitnosti.

Res je, da vzbujajo tovrstne oddaje, ki se zadnje čase zelo množijo, neobičajno zanimanje pri gledalcih. Carlo Freccero, funkcionar Berlusconijeve mreže Cinq v Parizu, je pravkar odkupil pravico, da bodo oddajo *Chi l'ha visto* lahko oddajali tudi v Franciji. Zgovoren primer pa predstavlja tudi oddaja *Diogenes*, ki s petimi milijoni gledalcev kljub svojemu denuncianstvu ni uspela sprožiti odpusta nobenega od krivcev. V resnici gre pri vseh teh oddajah za »legalizirano ovaduštvo«, pri katerem postane TV izredno učinkovito, lahko bi celo rekli »morilsko« sredstvo. Ljudje namreč verjamejo temu, kar vidijo, istočasno želja, da bi naredili še več, lahko zakrije cilj. Meje postanejo naenkrat nezaznavne, stroj steče kar sam in ga ni mogoče ustaviti z običajnimi sredstvi. Očitno se v vsakem od nas skriva tudi kanček špiona, kar lahko sproži v prizadeti ali užaljeni osebi težke reakcije. Spet zanimiv primer predstavlja ameriška oddaja, v kateri gledalci posredujejo vesti o zlikavcih in morilcih. Taki gledalci postanejo zločincem nevarnejši od same policije. V Italiji je doslej sprožila največ polemik in pomislekov prav oddaja *Chi l'ha visto*. Mimo koristnosti oddaje, za katero se ogrevajo predvsem sorodniki oseb, ki so izginile, predstavlja taka oddaja grobo vtikanje v človekovo zasebnost. Res je, da posamezne primere prijavijo prav prizadeti sorodniki, ki se jim zdi TV verjetno zadnje sredstvo, da bi iztaknili izginulega. Uredniki so ali si lahko domišljajo, da so še tako diskretni, v resnici pa brskajo po družinskih zdrahah, vidnih ali nevidnih. Spet druga plat resnice je, da gledalci radi sledijo takim oddajam, kar seveda dviga gledanost in sproži kompetitivnost med TV mrežami. Tako se pojavi v ozadju, lahko pa stopi tudi v osredje, predvsem biznis. In človeška plat postane nenadoma manj važna ali sploh nevažna.

ženska in njena stvarnost

breda pahor

V zatonu mit o večni ljubezni?

V mesecih, ki statistično vzeto sodijo v najbolj priljubljeno poročno obdobje, se radi pojavljajo tudi podatki o življenjskosti te institucije. Kot se rado dogaja, je branje različno zastavljenih znanstvenih raziskav lahko kontradiktorno, res pa je, da ima Italija, ki sicer slovi kot zelo »družinska država«, zelo nizek odstotek porok na število prebivalcev in se istočasno viša število ločitev in razporok. V primerjavi z ostalimi zahodnoevropskimi državami pa je izredno nizek odstotek razporočenih, ki se v drugo poročijo.

Pred razlagami in komentarji je nujno navesti nekaj bistvenih statističnih podatkov: tako npr. iz raziskave inštituta Censis izhaja, da se je leta 1987 poročilo samo 5,3 italijanskih državljanov na tisoč. Nižji količnik so zabeležili samo v Franciji (4,7), medtem ko je za Španijo veljal enak italijanskemu, v Nemčiji se je povzpel na 6,3, v Veliki Britaniji pa kar na 7, ob tem velja še poudariti, da je bil v istem letu povprečni količnik držav EGS 5,7. Veliko zaznavnejše pa so razlike, vedno v skladu z raziskavo Censisa za leto 1987, pri tako imenovanih porokah v drugo, kjer je Italija na zadnjem mestu s 5 odstotki na celotno število porok, med članicami EGS pa je njej najbližja Francija, v kateri gre kar pri 18 odstotkih porok za »ponovni poskus«.

Tem podatkom je treba dodati še statistične izračune o ločitvah in razporokah. Temu vidiku je inštitut Ispes namenil precej obširno študijo, v kateri ob navajanju podatkov analizira tudi glavne razloge za naraščanje števila razvez. Na osnovi zbranih podatkov raziskovalci inštituta Ispes namreč trdijo, da se je od leta 1971 do leta 1988 število ločitev potrojilo in pristalo na skupnem številu 37.303, v istem obdobju pa se je število razporok podvojilo in prišlo do skupnih preko 30.700 prošenj letno.

Zanimiv je tudi prerez po deželah, ki so ga opravili na tem inštitutu: za leto 1987 je na prvem mestu Lombardija, na katero je odpadlo preko 23 odstotkov vseh razporok. Furlanija-Julijska krajina je v zlati sredini, in sicer na 11. mestu z 1,85 odstotka.

Zelo zanimiva in mestoma presenetljiva je analiza glavnih vzrokov za porast razvez oziroma za razveze kot take: Ispes je namreč med poglavitne uvrstil sklepanje poročnih zvez med mladimi (še zlasti je odločujoča starost oziroma mladost neveste), izbiranje poročnih partnerjev med prebivalci drugih italijanskih dežel in višjo stopnjo izobrazbe. Raziskovalci so namreč ugotovili, da se zveze med zakoncema, ki »sta se vzela« kot mlada, lahko poderejo tudi po daljšem obdobju. Še vedno je zaznaven odstotek porok, ki se razderejo že na začetku skupne poti, vendar je presenetljiv podatek o skoraj 19% na skupno število ločencev za leto 1987, ki so se razšli po najmanj 19 letih skupnega življenja.

Podrobnejša analiza te skupine ločencev, ki je bila številčno najmočnejša, je pokazala, da je v večini primerov šlo za pare, ki so se poročili zelo mladi, velikokrat niso bili doma iz iste dežele (še vedno je največ nerazumevanj med

(Foto Magajna)

prebivalci južnih in severnih dežel), za ločitev pa so se odločili, potem ko so njihovi otroci odrasli.

Prav tako je zanimiv podatek, da pride v večini primerov pobuda za ločitev s strani žene, ki si navadno zaželi kakovostnejše zveze. Pri moških vrstnikih pa se v obdobju po 50. letu zelo močno poraja želja po novem ljubezenskem razmerju. Vsekakor je za razvezo odločilnega pomena gmotno stanje zakonskega para: v južnem delu Italije, kjer poročene ženske praviloma niso zaposlene, je odstotek ločitev znatno nižji, prav tako velikokrat ne pride do uradne ločitve med zelo premožnima zakoncema, ki se sporazumeta za nekakšno svobodno obliko sožitja.

Na razveze odločilno vpliva stopnja izobrazbe: čeprav je v državi univerzitetnih diplomirancev samo 2,8% na celotno prebivalstvo, pa na visoko izobraženo populacijo odpade kar 9 odstotkov vseh razporočenih. Po mnenju strokovnjakov ta sloj prebivalcev načenja najlaže in to s praktičnega in psihološkega vidika razvezo, istočasno pa se najmanj podreja čustvom.

Ob zaključku še nekaj zanimivih številčnih podatkov: po izračunih inštituta Ispes se moški v povprečju poročajo pri 26., ločujejo pri 35. in razporočajo pri 43. letih, ženske pa se poročajo pri 23., ločujejo že pri 32. in razporočijo pri 39. letih.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1

7.00 Aktualno: Uno mattina
9.40 Nadaljevanka: Santa Barbara
10.30 Jutranji dnevnik
10.40 Risanka: Albertone
11.00 Nad.: Chateauvallon
11.55 Vreme in dnevnik
12.05 Ob nogometnem prvenstvu: Un mondo nel pallone - Škotska
13.30 Dnevnik
14.00 Varieteja: Gran premio - pausa caffé, 14.10 Occhio al biglietto
14.20 Tenis: mednarodno moško prvenstvo Italije
16.30 Mladinska oddaja: Big!
17.55 Iz parlamenta in vesti
18.05 Koncert s Claudiom Scimonejem (ob predstavitvi restavrirane bazilike v Supergi)
19.40 Almanah in dnevnik
20.40 Film: Gli spostati di North Avenue (kom., ZDA 1979, r. Bruce Bilson, i. Edward Hermann)
22.25 Dnevnik
22.35 Šport v sredo
23.30 Nočni dnevnik
23.45 Tenis: mednarodno moško prvenstvo Italije
1.45 Jadranje

RAI 2

7.00 Variete: Patatrac
8.30 Nadaljevanka: Capitol
9.30 Dok.: Monografije
10.00 Varieteja: Aspettando mezzogiorno, 12.00 Mezzogiorno è
13.00 Dnevnik in Diogenes
14.00 Nad.: Quando si ama
14.45 TV igra: L'amore è una cosa meravigliosa
15.40 TV film: Due piedipiatti contro un consolato
17.00 Vesti in Iz parlamenta
17.45 Videocomic
18.15 Šport in Casablanca
18.40 Nanizanka: Le strade di S. Francisco
19.45 Dnevnik in šport
20.30 TV film: Ho imparato ad amarti (r. Jon Avnet, i. Farrah Fawcett)
22.05 Večerni dnevnik
22.15 Variete: Ritira il premio...
22.45 Aktualno: RAI Cannes 1977-1989
23.05 Film: Disamistade (dram., It. 1987, r. G. Cabiddu, i. M. Carta)
0.45 Dnevnik in horoskop
1.20 Film: Michael Shaine e le false monete (krim., ZDA 1942, r. Herbert I. Leeds, i. Lloyd Nolan)

RAI 3

12.00 Dokumentarna oddaja: Meridiana, Tavolozza italiana - Pietro Cascella, L'uomo e il suo ambiente
14.00 Deželne vesti
14.30 Izobraževalni oddaji: La natura sperimentata - La scoperta del cervello, 15.00 Duccio e il restauro della Maestà degli Uffizi
15.30 Videosport: superbike - VN Nemčije, off shore, tenis - mednarodno moško prvenstvo Italije
18.45 Športna rubrika: Derby (ured. Aldo Biscardi)
19.00 Dnevnik in vreme
19.30 Deželne vesti
19.45 BlobCartoon
20.00 Variete: Blob. Di tutto di più
20.25 Aktualno: Una cartolina spedita da Andrea Barbato
20.25 Nogomet: Fiorentina-Juventus, finale za pokal UEFA, vmes (22.15) večerni dnevnik
22.15 Komični drobci
22.45 Aktualnosti: Fluff (vodi Andrea Barbato)
24.00 Nočni dnevnik

TV Ljubljana 1

9.00 Spored za otroke in mlade: Nana, mala opica (2. del)
9.10 Mozaik. TV drama: Predvidljiv umor
10.55 Nadaljevanka: Moja poslednja sanja (pon.)
11.50 Video strani
14.55 Video strani
15.05 Žarišče (pon.)
15.35 Nad: Shaka Zulu (pon.)
16.30 Dnevnik in poslovne informacije
16.50 Mozaik. Dokumentarni oddaji: Judje v Sloveniji, 17.30 Po sledeh napredka
18.00 Spored za otroke in mlade: ZBIS Mlada Breda, 18.20 gledališka predstava Čuvaj v zoo
19.00 Risanka in TV okno
19.20 Dobro je vedeti
19.30 Dnevnik in vreme
20.05 Film tedna: Hladni medij (dram., ZDA 1969, r. Haskell Wexler, i. Robert Forster, Verna Bloom)
21.55 Dnevnik in vreme
22.20 Glasbena oddaja: Zvezde leta
22.40 Nad.: Shaka Zulu (J. Sinclair, i. Henry Cele)

TV Koper

13.45 Oddaja o nogometu: Settimana gol
14.45 Veliki boks (pon.)
15.45 Dokumentarec: Speciale Campo Base
17.15 Hokej - prvenstvo NHL
18.15 Wrestling Spotlight
18.50 TVD Novice
19.00 Odprta meja
19.30 Stičišče
20.00 Zgodovina športa po želji: Juke box
20.30 Košarka NBA
22.00 TVD Novice
22.15 Nočni boks
23.00 Tednik: Supercross
24.00 Oglejmo si prvake: Golden Juke box (pon.)

TV Ljubljana 2

16.00 Tenis: Mednarodno prvenstvo Jugoslavije (iz Umaga)
18.30 Mostovi
19.00 Izobraževalni niz: Vaš zelenjavni vrt
19.30 Dnevnik
20.00 Žarišče
20.30 Nogomet: Fiorentina-Juventus (finale pokala UEFA)
22.15 Svet poroča
23.15 Satelitski prenosi

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.30 Pravljica, nato Dobro jutro po naše; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Narodnostni trenutek Slovencev v Italiji; 9.10 Soft music; 9.40 Beležka; 9.50 Orkestri; 10.00 Pregled tiska; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Francoski šansoni; 12.00 Zdravniška posvetovalnica; 12.20 Priljubljene melodije; 12.40 Koroška poje; 12.50 Orkestri; 13.20 V žarišču; 13.30 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Otroški kotiček: Črno na belem; 14.30 Na goriškem valu; 16.00 Mi in glasba; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Roman: Spomini na Rainerja M. Rilkeja; 17.26 Mladi val; 19.20 Zaključek.

LJUBLJANA

5.00, 6.00, 6.30, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 17.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 8.05 Za knjižne molje; 8.30 Instrumenti; 9.05 Glasba; 11.05 Oddaja o SLO; 11.30 Danes smo izbrali; 12.10 Pojemo in godemo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Glasba; 13.30 Radio danes; 13.38 Do 14.00; 14.05 Mehurčki; 14.20 Skladatelj pripoveduje; 14.40 Merkurček; 15.00 Radio danes; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Melodije; 18.05 Jazz; 18.30 Na ljudsko temo; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Studio 26; 20.00 Zborovska glasba; 20.35 Vilij Petrič izvaja Hindemithove in Martinujeve skladbe; 21.05 Knjige; 21.30 Odlomki iz opere Ksenija; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Melodije.

RADIO KOPER (slovenski program)

7.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 19.00 Poročila; 6.10 Vreme in promet; 6.30 Jutranjik; 6.45 Cestne informacije; 7.00 Jutranja kronika; 7.30 Pregled tiska in kulturni servis; 8.00 Prenos Radia Lj; 13.15 Od enih do treh; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Glasbene aktualnosti; 18.35 Popevke po telefonu; 19.30 Prenos Radia Ljubljana.

RADIO KOPER (italijanski program)

8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba; 6.05 Jutranji almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 6.50 Simfonija zvezd; 7.35 Vodeni govorno-glasbeni program; 8.00 Razglednica; 8.20 Program plus; 8.25 Pesem tedna; 8.35 Mi in vi; 10.00 Dnevni pregled tiska; 10.10 Vetrina di superpass; 10.35 Družinsko vesolje; 11.00 Srečanja; 11.30 Italiana; 12.00 Glasba po željah; 13.00 Čestitke poslušalcev v živo in glasba; 14.45 Edig Galletti; 15.00 Srečanja; 16.00 Kviz; 16.45 Made in Yu; 17.00 Srečanje z...; 17.05 Bubbling; 18.00 Puzzle; 18.40 Mi in vi; 19.00 Glasba; 20.00 Nočni program.

RADIO OPČINE

7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Dobro jutro; 17.00 Klepet ob glasbi; 18.00 Zmenek s psihologom; 19.00 Glasba po željah; 20.30 Pogovor z odvetnikom in Ostali Trst, nato Nočna glasba.

CANALE 5

7.10 Nanizanke: La grande vallata, 8.00 Una famiglia americana - La verità nascosta, 9.00 Love Boat - Giallo a bordo, 10.00 I Jefferson
10.30 Kvizi: Casa mia, 12.00 Bis, 12.40 Il pranzo è servito, 13.30 Cari genitori, 14.15 Il gioco delle coppie
15.00 Aktualni oddaji: Agenzia matrimoniale, 15.30 Cerco e offro
16.00 Zdravniški pregled
16.30 Canale 5 za vas
17.00 Kvizi: Doppio slalom, 17.30 Babilonia, 18.00 O.K. Il prezzo è giusto
19.00 Il gioco del nove, 19.45 Tra moglie e marito
20.25 Variete: Striscia la notizia
20.40 Nanizanki: Dallas, 21.40 Dynasty
22.40 Aktualno: Forum
23.25 Variete: Maurizio Costanzo Show
1.15 Variete: Striscia la notizia (pon.)
1.30 Filmske novosti
1.35 Nanizanka: Lou Grant - Codice cifrato

RETE 4

8.30 Nanizanka: Ironside
9.30 Nadaljevanke: Una vita da vivere, 11.00 Aspettando il domani, 11.30 Così gira il mondo
12.15 Nanizanka: Strega per amore
12.40 Otroški spored
13.40 Nadaljevanke: Sentieri, 14.30 Azucena, 15.05 La valle dei pini, 16.05 Falcon Crest, 17.05 Veronica, il volto dell'amore, 17.35 General Hospital, 18.30 Febbre d'amore
19.00 Aktualno: C'eravamo tanto amati
19.30 Nanizanka: Mai dire sì
20.30 Film: Shenandoah, la valle dell'onore (vestern, ZDA 1965, r. Andrew V. McLaglen, i. James Stewart)
22.30 Tednik o ekologiji: Gaia - projekt okolje
23.00 Film: Le rane del mare (vojni, ZDA 1950, r. Lloyd Bacon, i. Richard Widmark, Dana Andrews)
0.50 Film: Operazione mistero (krim., ZDA 1954, r. Samuel Fuller, i. Richard Widmark)

ITALIA 1

7.00 Otroška oddaja
8.30 Nan.: SuperVicky, 9.00 Mork & Mindy, 9.30 Agente Pepper, 10.30 Simon & Simon, 11.30 New York New York, 12.35 Chips, 13.30 Magnum P.I.
14.30 Variete: Smile
14.35 DeeJay Television
15.30 Nanizanka: Tre nipoti e un maggiordomo
16.00 Otroška oddaja
18.00 Nanizanke: Arnold, 18.35 L'incredibile Hulk, 19.30 Denise
20.00 Risanke: Alvin
20.30 Nanizanki: I ragazzi della 3. C, 21.30 Cinque ragazze e un miliardario
22.30 Variete: Mai dire Mundial
23.30 Rubrika o ribolovu
0.10 Dok.: Jonathan
1.05 Nanizanki: Star Trek, 2.05 Kronos

ODEON

11.00 Igra: Spesa in vacanza
12.30 Rubrika o estetiki
13.00 Otroški variete: Sugar
15.15 Nadaljevanke: Rosa selvaggia, 16.15 Colorina, 17.15 Senora
18.15 Branko in zvezde
18.30 Nanizanka: Biancaneve a Berverly Hills
19.00 Filmske novosti
19.30 Risanke in smešnice
20.00 Aktualno: USA Today
20.15 Branko in zvezde
20.30 TV film: Verso il grande sole (dram., 3. del)
22.30 Hollywood movies
23.00 Film: Mata Hari (dram., ZDA 1932, r. G. Fitzmaurice, i. Greta Garbo)

TMC

8.30 Nanizanke: Il calabrone verde, 9.00 Provaci ancora Lenny, 9.30 Flamingo Road
10.30 Nad.: Gabriela
11.30 Aktualno: Ženska TV
13.00 Športne vesti
13.15 Variete: Alé, oh-oh
13.30 Dnevnik
14.00 Dok.: Natura amica
14.30 Nanizanka: Il giudice
15.00 TV film: Nevada Express (vestern, ZDA 1952, r. Andrè de Toth, i. Randolph Scott)
16.45 Variete: Girogiromondo
17.15 Glasba: Clip Clip
17.45 Aktualno: Ženska TV
18.45 Igra: Il paroliere
19.00 Nanizanka: Autostop per il cielo
20.00 Vesti: TMC News
20.30 Film: La fanciulla del violoncello (dram., Fr.-Šv. 1979, r. Yvan Butler, i. Michel Lonsdale)
22.00 Aktualno: Galileo
23.00 Vesti in šport
23.15 Nogomet: Fiorentina-Juventus, za pokal UEFA

TELEFRIULI

11.30 Nanizanke: L'albero delle mele, 12.00 Love Story, 12.30 Lo zio d'America, 13.00 Un eroe da quattro soldi, 13.30 Tenente O'Hara
15.30 Music box
17.15 Nadaljevanki: Passioni, 18.00 Cristal
19.00 Dnevnik
19.30 Rubrika: Dan za dnem
20.00 Rubrika: Appuntamento '90
20.30 Rubrika z županom
22.00 Nanizanka: Il brivido e l'avventura
22.30 Nogomet: SP '82 - Italija-ZRN
0.30 Nočne vesti in News

TELE 4

(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
19.30 Dogodki in odmevi

Iz razprave na seji pokrajinskega odbora SKGZ za Goriško

Pozitivna ocena volilnih izidov potrjuje pravilnost stališč SKGZ

Izidi upravnih volitev na Goriškem so bili predsinoči osrednja tema razprave na seji pokrajinskega odbora SKGZ. Predsednik Boris Peric je uvodoma pozitivno ocenil potek volilne kampanje in volilne rezultate, ki so omogočili potrditev in celo povečanje števila slovenskih izvoljenih predstavnikov v petih občinah, ki jih je zajela letošnja volilna preiskušnja. Iz kopice številk in imen izstopajo trije pomembni podatki. V treh slovenskih občinah Doberdob, Sovodnje in Števerjan so volilci potrdili zaupanje dosedanjim upraviteljem in nagradili napredne liste Občinske enotnosti. Pri volitvah za goriški občinski svet je zelo pozitivna ugotovitev, da se je z izvolitvijo dveh kandidatov na listi SSk in dveh Slovencev na listi KPI povečalo število slovenskih izvoljenih svetovalcev. Pri tem seveda ostaja grenki priokus neizvolitve slovenskega svetovalca na listi PSI, s katero bi bil izid volitev ne samo ugodnejši, ampak tudi v skladu s pričakovanji in tradicionalno slovensko prisotnostjo v tej stranki. Spet pozitivna pa je ocena izidov za goriške rajonske svete, kjer se je z uveljavitvijo slovenskih kandidatov na raznih listah povečalo skupno število slovenskih izvoljenih predstavnikov.

Peric je na osnovi teh ugotovitev ocenil, da je bilo stališče SKGZ, naj slovenski volivci s preferencami podprejo slovenske kandidate na raznih listah, povsem pravilno zastavljeno. Izvolitev večjega števila slovenskih predstavnikov dokazuje, da je mogoče s premišljenimi izbirami in izkoriščenjem možnosti oddajanja preferenc doseči boljši volilni učinek. Tik pred volitvami je SKGZ priredila tudi okroglo mizo o skupnem oblikovanju prihodnosti Goriške. Udeležba slovenskih in italijanskih kandidatov raznih strank je bila zelo dobra. Razprava je sicer bila precej splošna in na njej ni prišlo do konkretizacije predlogov, kar pa po drugi strani niti ni bil namen pobudnikov srečanja v najbolj vročem predvolilnem trenutku. Pomembno je predvsem to, da je bil na pobudo SKGZ vzpostavljen odprt in široko zasnovan dialog o sožitju in perspektivah Goriške.

V razpravi, ki je sledila, so bile splošne ocene volilnih izidov prav tako pozitivne, pozornost pa se je osredotočila na pomanjkljivosti, brez katerih bi lahko bil uspeh še boljši. Soglasno je bilo mnenje, da je neizvolitev slovenskega svetovalca na listi PSI negativen in zaskrbljujoč podatek. Razpravljalci so nato vzeli v pretres razne dejavnike, ki so ji botrovali.

V luči konkretnih izidov - je bilo tudi poudarjeno - so se očitki o razprševanju slovenskih glasov na račun SKGZ izkazali kot neutemeljeni. SKGZ naj bi se zato v bodoče čimbolj aktivno in široko zavzemala za uveljavljanje slovenskega subjekta, kar zadeva uveljavljanje Slovencev na političnem prizorišču pa je potreben tudi aktivnejši in bolj koordiniran nastop Slovencev znotraj posameznih strank.

Na seji Pokrajinskega odbora so nadalje posvetili pozornost pripravam na že bližnjo programsko konferenco, ki naj bi pomenila važen mejnik v procesu obnove SKGZ. Goriški člani izvršnega odbora so poročali o tridnevnem seminarju v Žabnicah, iz katerega je izšla strnjena analiza stanja in perspektiv organizacije. Člani pokrajinskega odbora so prejeli to gradivo in bodo o njem ter drugih predlogih razpravljali na naslednji seji, predvidoma pred koncem meseca. Razprava naj bi se nato razširila še na vse člane glavnega odbora oz. organizacije članice zveze.

Na seji so se tudi dogovorili, da bo SKGZ povabila na srečanje vse slovenske izvoljene predstavnike v razne občinske in rajonske svete, govor pa je bil tudi o možnih iniciativah za nadaljevanje razprave, ki je bila načeta na predvolilni okrogli mizi.

Dogovor med posojilnicami in Goriško hranilnico

Goriška hranilnica in Deželna zveza posojilnic sta dosegli sporazum o sodelovanju na področju izdajanja zemljiških kreditov in financiranja javnih del.

Na osnovi včeraj podpisanega sporazuma, bodo hranilnice in posojilnice sprejemale prošnje za izdajanje zemljiških kreditov preko ustrezne sekcije Goriške hranilnice. Prav tako bodo hranilnice in posojilnice sprejemale prošnje za izdajanje kreditov za financiranje javnih del, oziroma del obče koristi. Možnost izdajanja zemljiških kreditov je razširjena na celotno državno ozemlje, medtem ko posegi na področju javnih del, oziroma del obče koristi zadevajo samo prošnje ustanov, ki imajo legalni sedež v Furlaniji-Julijski krajini.

Od včeraj podpisanega sporazuma si tako pri Deželni zvezi posojilnic, kakor pri Goriški hranilnici, oziroma pri njenih dveh specializiranih institucijah, obetajo znaten porast poslovanja. Pri tem naj bi s pridom uporabili predvsem široko razvejano mrežo posojilnic na deželnem in državnem območju.

Zadovoljstvo nad dogovorom sta izrekla predsednik Deželne zveze posojilnic Giuseppe Marangon in predsednik Goriške hranilnice Antonio Tripani.

Na ogled bo do 24. maja

V Kulturnem domu odprli razstavo Maje Kocmut

Letošnjo bogato razstavno sezono v goriškem Kulturnem domu so sklenili s slikarko Majo Kocmut iz Maribora, ki se je prvič predstavila goriškemu občinstvu.

Umetnica je ob tej priložnosti predstavila serijo ženskih portretov, ki z rahlo vizionarno preobrazbo, kot je na predstavitvi dejal umetnostni kritik Joško Vetrih, ustvarjajo svojevrstno barvno vzdušje nenavadne rahločutnosti, kateremu botrujejo pastelno mehki in nežni toni.

Sicer abstraktna struktura, ki obdaja porteret, je še ugotovil Vetrih, nudi možnost večje koncentracije pri odkrivanju psiholoških globin portretiranega subjekta.

Na slovesnosti v galeriji Kulturnega doma je po uvodnem pozdravu Igorja Komela nastopil še moški pevski zbor iz Mirna, ki ga vodi Stanko Benko.

Galerijska dejavnost v Kulturnem domu se bo po tej razstavi, ki jo bodo zaprli 24. maja, prenehala za nekaj mesecev. Sicer že v zgodnji jeseni bodo galerijski prostori ponovno zaživeli, ko bo goriško občinstvo lahko spoznalo predstavnika mlajše generacije koroških likovnikov.

Na sliki (foto Pavšič)**: na ponedeljkovem odprtju razstave Maje Kocmut je nastopil tudi moški zbor iz Mirna.**

Kulturni popoldan Pro Senectute

Danes ob 16. uri bo v deželnem avditoriju v Ul. Roma prireditev "A ruota libera", ki so jo pripravili člani združenja za ostarele Pro Senectute iz Gorice pod pokroviteljstvom goriškega Lions cluba. Na sporedu so glasbene, pevske, gledališke in plesne točke. Uvodoma bodo uprizorili enodejanko Alfia Bertonija "Credevo de far 'na bona azion", sledil bo nastop pevskega zbora "Pro Senectute". Nekateri dijaki bodo nato recitirali več poezij Valerie Marzini, Bruna Ipavic pa bo na klavir zaigrala lep izbor klasičnih skladb. Pred zaključno plesno točko bodo nagradili najzaslužnejše osnovnošolce in dijake nižjih srednjih šol, ki so se udeležili natečaja "I nostri nonni".

■ Včeraj okrog 18. ure se je v Marjanu težje poškodoval 63-letni motociklist Eugenio Basetti iz Gradeža, Ul. Portanuova 10. Možakar je izgubil nadzorstvo nad vozilom in padel na tla. Ponesrečenca so prepeljali v goriško splošno bolnišnico, kjer so mu ugotovili močan udarec v glavo, zlom treh reber in temenice. Kasneje so zdravniki odredili njegov prevoz v tržaško bolnišnico na Katinari, kjer se bo moral zdraviti, če ne bodo nastopile komplikacije, 40 dni.

Sindikati odgovarjajo na očitke delodajalcev

Včeraj smo pisali o ostrem nasprotovanju goriških industrijcev in trgovcev zakonu, ki uvaja zaščito zaposlenih pred neupravičenimi odpusti v podjetjih z manj kot 16 zaposlenimi. Sindikalne zveze CGIL, CISL in UIL danes prav tako ostro odgovarjajo delodajalcem. Slednji so med drugim navajali, da nas ta zakon oddaljuje od Evrope, medtem ko sindikati opozarjajo, da je ravno obratno: pri tem se sklicujejo na študijo CNEL, ki je dokazala, da je neomejena svoboda odpuščanja delavcev edinole italijanska sramota. Sindikati ocenjujejo, da so danes delavci v majhnih podjetjih pod težkim pritiskom. Delodajalec jim namreč lahko poljubno grozi z odpustom in jih tako prisili k molku, podrejenosti in sprejemanju vsakovrstnih krivic. Tako navajajo primere, ko so morali delavci pod grožnjo odpusta podpisati izjave, da so prejeli plačo, ko so v resnici prejeli le del dohodka, ali odpuste žensk, samo ker delodajalec noče spoštovati zakonodaje v zaščito materinstva. V naši pokrajini, navajajo sindikati, je tovrstnim pritiskom in krivicam potencialno izpostavljenih kar deset tisoč zaposlenih v majhnih podjetjih. To ni Evropa, pač pa stanje vredno tretjega sveta. Nekateri si polnijo usta s klici "Evropa, Evropa", zaključujejo sindikati, samo zato, da bi ostali v senci, izven vsakega zakona in izkoriščali šibkejše, ki morajo zaradi potrebe molčati.

Tudi KPI je včeraj pozitivno ocenila novi zakon o zaščiti pred neupravičenimi odpusti v malih podjetjih in se zavzela za njegovo takojšnje izvajanje. Po drugi strani pa si bo prizadevala za izboljšanje zakonodaje glede finansiranja in tržnega uveljavljanja malih podjetij ter za reformo pokojnin neodvisnih delavcev.

Proletarska demokracija pa kritizira novi zakon, ker da ponuja delavcu le denarno odškodnino v zameno za odpust. Proti temu in nasploh poskusu preprečevanja referendumov, ki so napovedani 3. junija, bodo danes od 17. do 19. ure demonstrirali pred goriško prefekturo, kjer naj bi nekateri aktivisti DP začeli gladovno stavko.

Težave in zamude pri razdeljevanju brezplačnih tiskovin

V nekaterih občinah do včeraj še niso prejeli obrazcev 740

V drugo gre rado. Že lani so se pojavile občutne zamude glede razdeljevanja obrazcev za prijavo dohodkov, (mod. 740) z zamudo prihajajo pošiljke na občine tudi letos. Do zapadlosti roka je samo še štirinajst dni, vendar v nekaterih občinah na Goriškem še do včeraj obrazcev niso prejeli, v nekaterih občinah so prejeli le obrazce, vendar brez ovojnic, drugod so tiskovine prejeli v soboto in ponedeljek in so že na razpolago občanom.

Po telefonu smo včeraj dopoldne opravili minianketo o trenutnem stanju, ki je, zelo različno. V Tržiču obrazcev včeraj sredi dopoldneva še niso prejeli in so se ravnokar odločali, da v Rim pošljejo brzojavko. V enakem položaju so se znašli na občini v Gradišču. V Krminu so obrazce prejeli v ponedeljek, vendar manjkajo ovojnice.

V Gorici je stanje ugodnejše. Na uradu za davke, na županstvu, so nam potrdili, da so obrazci na voljo občanom že od ponedeljka in sicer v izpostavi v prostorih deželne palače. Obrazce so jim dostavili v soboto.

V Romansu imajo formularje, čakajo pa še na dostavo ovojnic. V Sovodnjah so obrazce prejeli v ponedeljek itd. Skratka zelo različen in obenem zapleten položaj, čeprav je Minister že pred dnevi napovedal, da so letos poskrbeli pravočasno, da bo "operacija" potekala brez zamud in zastojev. Praksa je povsem drugačna.

Slika ne bi bila popolna, če ne bi vprašali za informacijo tudi na finančnem nadzorništvu. Prvi odgovor, ki so nam ga posredovali je bil, da pošiljke dobivajo občine neposredno od podjetja, ki je poverjeno za to. Menda ima to podjetje sedež v Monzi. Vedo, da se je nekaj zataknilo z ovojnicami, da pa bi moralo biti stanje v glavnem v redu.

Da ne bo nesporazumov, velja pojasniti, da je govor o obrazcih, ki jih davkoplačevalci brezplačno prejmejo na županstvu. Že od prvih dni maja pa so v prodaji, v tobakarnah, enaki obrazci. Kdor je hotel, je v tem času že poskrbel za poravnavo obveznosti do države, seveda s tem, da je za obrazec odštel vrednost ene kave.

razna obvestila

V današnji oddaji Na goriškem valu Radia Trst A bomo lahko ob 14.30 prisluhnili poleg običajnima poročiloma s kulturnega in športnega področja še tonskim zapisom o srečanju z igralko in pedagoginjo Miro Sardoč, o pripravah na skorajšnje srečanje prežihovcev v Doberdobu, o prireditvi "Združeno za Evropo" in o samostojnem koncertu mešanega pevskega zbora Lojze Bratuž.

kino

Gorica

CORSO Danes zaprto. Jutri 18.00-22.00 »A spasso con Daisy«.

VERDI 18.00-22.00 »Senza indizio«.

VITTORIA 17.30-22.00 »Le delizie di Sodoma«. Prep. ml. pod 18. letom.

Tržič

COMUNALE Danes zaprto.

EXCELSIOR Danes zaprto. Jutri 17.30-22.00 »Superbestia, prendimi con forza«. Prep. ml. pod 18. letom.

Nova Gorica

SOČA (Kulturni dom) 18.00-20.00 »Črni dež«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
D'Udine — Trg sv. Frančiška 4 — tel. 530124.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Al Redentore — Ul. Br. Rosselli 23 — tel. 410340.

pogrebi

Danes ob 9.30 Maria Cargnel iz bolnišnice Janeza od Boga na glavno pokopališče, ob 11. uri Maria Zanutel vdova Bo- emo iz splošne bolnišnice v cerkev v Ločniku in na tamkajšnje pokopališče, ob 12.45 Genoveffa Debeni vdova Gon iz bolnišnice Janeza od Boga v Škocjan ob Soči, ob 13. uri Domenico Innucco iz splošne bolnišnice na glavno pokopališče, ob 13.15 Elisabetta Nicola vdova Ge- rin, iz splošne bolnišnice v Vileš.

Prejšnjo nedeljo na Škabrijelu, nad Novo Gorico

Veselo planinsko srečanje

Škabrijel nad Novo Gorico je bil v nedeljo cilj množičnega pohoda in srečanja novogoriških planincev s člani zamejskih planinskih društev. Na okrog 650 metrov visoko goro se je iz Nove Gorice podalo kakih sto planincev iz Nove Gorice, Gorice, Trsta, Ljubljane. Žal tokrat ni bilo Koroščev in članov Beneškega planinskega društva. Ob 11. uri je bila na vrhu Škabrijela, kjer bodo po zamisli PD Nova Gorica uredili razgledno točko, krajša slovesnost s pozdravi predstavnikov PD Nova Gorica, SPD Gorica in SPD Trst, zgodovinar dr. Branko Marušič pa je posredoval krajši zgodovinski oris Škabrijela, s posebnim poudarkom na krvave boje med prvo svetovno vojno, ko je za osvojitev strateško pomembnega vrha padlo na obeh straneh nad štirideset tisoč vojakov. Njegova pobočja je razoralo na desettisoče granat, saj je na goro bruhalo ogenj nekaj sto italijanskih topov.

Škabrijel je kot znano planinsko in izletniško točko zelo cenila slovenska planinska druščina v Gorici, v letih pred prvo svetovno vojno, je med drugim povedal dr. Marušič ter opozoril na zanimiv opis prof. Jaka Župančiča, ki je opisoval goriško okolico v luči turistike. Ime je gora dobila po starodavni cerkvici sv. Gabrijela, ki je stala na vrhu, ki pa so jo opustili ob koncu osemnajstega stoletja.

Planinsko srečanje se je v popoldanskem času nadaljevalo z družabnostjo pri znanem gostišču Kekec.

Srečanje na vrhu Škabrijela (Foto Vlado Klemše)

Štoparja oropala voznika

Včeraj ponoči je 57-letni Aldo Devidè iz Ronk bil žrtev ropa in grobega fizičnega napada dvojice štoparjev. Devidè, ki je bil iz Červinjana namenjen z avtom domov, je med potjo ustavil mladeničema. Kmalu nato je štopar, ki je sedel na zadnjem sedežu, pričel s pestmi obdelovati voznika, medtem ko je njegov pajdaš prevzel upravljanje avtomobila. Ranjenega Devideja so kasneje nekje pri Paparianu vrgli iz avtomobila in nadaljevali svojo pot. Še prej so mu pobrali listnico, v kateri je bilo okrog 60 tisočakov. Devidè je zatem peš krenil proti bližnji vasi, nakar ga je mimoidoči voznik pospremil v tržiško splošno bolnišnico, kjer so mu zdravniki ugotovili močan udarec v obraz in številne udarce po telesu. Zdravi se na kirurškem oddelku, okreval bo v treh tednih. Policija je včeraj našla Devidejev avtomobil v Villi Vicentini, o dvojici štoparjev pa seveda ne duha ne sluha. V teku je preiskava.

V ponedeljek popoldne je bil v Tržiču žrtev ropa tudi 29-letni Bruno De Missier. Mladenič mu je s silo ukradel denarnico, v kateri je bilo borih 5 tisoč lir. Roparja so nato izsledili.

Odbor za kulturo SKGZ pred novimi izzivi

Pregled dela in pobud

Prva seja odbora za kulturo SKGZ v novem mandatnem obdobju je dokazala veliko dinamičnost kulturnega področja, ki je zastavilo svoje delo v duhu iskanja in preverjanja vseh tistih obvez in možnosti, ki stojijo pred našimi institucijami v novem obdobju, v novem času. Povsem razumljivo je, da je odbor posvetil osrednjo izhodiščno skrb ravno svojemu konstituiranju, se pravi takšni notranji razpostavi razmerij in sil, ki bi v največji meri omogočile učinkovito in plodno kulturno delovanje v vsem našem prostoru, kakor tudi znotraj samih kulturnih naslovov.

Dejstvo je, da je zasnova novega odbora za kulturo SKGZ v nekem smislu dvoumna, oziroma sestavljena iz nosilcev kulturnega ustvarjanja ter oblikovanja na eni strani, na drugi strani pa iz tistih ali takšnih predstavnikov našega kulturnega življenja, ki bi utegnili s svojimi pogledi tvorno dopolniti delo naših kulturnih hiš oziroma dejavnosti. Po konstruktivni in dinamični razpravi je bilo v prvi vrsti izpostavljeno načelo, da je nujno najti ustrezno razmerje vseh posameznikov, ki odbor sestavljajo, da so nosilci našega kulturnega dela in življenja prav gotovo kulturne institucije same, ter da velja nemara razmišljati o nekaterih prerezih, ki v tem trenutku v odboru niso zastopani: predvsem bi veljalo okrepiti zastopstvo t. i. univerzitetnih sil, okrepiti sestavo odbora z izbranimi posamezniki, ki bi lahko dopolnili kulturna stališča, oziroma prispevali k načelu in praksi enakovrednosti kulturne sfere z ostalimi sferami družbenega in političnega delovanja. Z drugimi besedami: konstituiranje odbora se je spremenilo v bistveno vsebinsko nalogo, ki pravzaprav določa celokupno delovanje in učinkovitost tega delovanja tudi v bodoče..

Odbor za kulturo je moral zaradi perečih trenutnih nalog vzeti zgolj na znanje sodelovanje našega prostora na osrednji proslavi 100-letnice Bevkovega rojstva, ki bo 16. septembra v Zakojci nad Cerknim ter se je v prvi vrsti posvetil predstoječemu občnemu zboru društva Slovenskega stalnega gledališča konec tega meseca. Odveč je ponavljati izjemno vlogo našega gledališča kakor tudi odgovornost, ki zadeva prav vse dejavnike, da bi pač omogočili čim uspešnejše delovanje te renomirane gledališke hiše. Z ozirom na dejstvo, da imenovani občni zbor iz svojih vrst izvoli Upravni odbor, izvoli ali potrjuje predsednika, je razumljivo, da velja usmeriti vse energije v vzpostavljanje učinkovitih načelnih in personalnih stališč, pri čemer je nujno opraviti vse potrebne pogovore tudi znotraj same Slovenske kulturno-gospodarske zveze.

Odbor za kulturo je prenesel na bližnjo prihodnjo sejo tudi izoblikovanje okvirnih stališč za bližnjo programsko konferenco SKGZ, kakor tudi za utiranje osnovnih smernic svojega prihodnjega dela, ki se bodo seveda prizadevale najti kulturnemu snovanju in razmišljanju tisti prostor in odmevnost, ki ga kultura kot možnost in obveza ponuja oziroma zahteva.

Pač pa je podprl iniciativo Založništva tržaškega tiska, ki se je odzvalo vabilu našega znanega rojaka Evgena Bavčarja. Slednji organizira v Centru Georges Pompidou v Parizu predstavitev slovenske literature, v katero je vključena tudi razstava slovenskih knjig, in sicer od 21. do 27. maja. Direkcija in uredništvo ZTT sta pripravila zajeten in širok izbor, ki bo zajel tudi knjige drugih založb, ter bo med drugim na pariški razstavi skupaj z avtorji matičnega prostora predstavil knjige oziroma avtorje: *Slovenski glas v Parizu, Sredozemlje, Trst v slovenski poeziji, Oblaki so rudeči, Z zlatimi črkami* ter znanstvene in leposlovne knjige avtorjev, kot so med ostalimi: Maks Fabiani, Rafko Dolhar, Vladimir Bartol, Srečko Kosovel, Marija Pirjevec, Pavel Stranj, Pavle Merkù, Alojz Rebula, Boris Pahor, Aleksij Pregarc, Ivanka Hergold, Miroslav Košuta, Marij Čuk, Ace Mermolja, Vinko Beličič, Irena Žerjal, Boris Pangerc, Alenka Rebula, Zlatka Lokatos, Saša Martelanc, Miran Košuta, Zora Tavčar, Marko Kravos, Milan Bufon, Renato Quaglia.

JANEZ POVŠE

Mogočna monografija o rožah na Slovenskem

*Pretekli teden se je v prostorih tivolskega gradu na obrobju Ljubljane, sredi bujno ozelenelega drevja in cvetnih gredic okoliškega parka, odvijala predstavitev velike monografske knjige **Rože na Slovenskem,** ki jo je izdala Državna založba Slovenije. Naj takoj na začetku poudarimo, da gre resnično za izjemno delo, bogato tako po fotografski ponudbi, ki s svojimi več kot tristo upodobitvami našega najrazličnejšega cvetja - avtor posnetkov je dr. **Luka Pintar,** predstavlja glavni delež knjige, kakor tudi po spremnih besedilih k vsaki upodobljeni roži, ki jih je s svojim spretnim peresom napisal naš najbrž najuspešnejši in najbolj priljubljeni botanik **Tone Wraber.***

Predstavitev, ki se je potemtakem odvijala v zanjo kar se da primernem okolju, je uvedel urednik zbirke Jože Snoj, ki je najprej orisal že več desetletij trajajoče fotografsko delo Luke Pintarja, ki je po poklicu sicer zdravnik, vendar se v prostem času kot amater z veliko mero ljubezni in zavzetosti posveča opazovanju divjega, prirodnega cvetja ter fotografski upodobitvi tega posebnega naravnega čudesa. Rezultat njegovega dolgotrajnega dela je pričujoča knjiga, v kateri si bogate, mestoma tudi velike in že skoraj razkošne barvne reprodukcije ne zaslužijo samo strokovne pohvale, ampak posegajo na avtorjevo estetsko izpovedno raven in so znamenje tistega neverbalnega jezika, ki ga človek na različne načine doživlja z naravo. Pesnik in pisatelj Jože Snoj je hkrati poudaril pogum Državne založbe, ki je tvegala takšen drzen projekt, izražajoč ob tem prepričanje, da bo knjiga kmalu razprodana in da bo doživela ponatise, saj gre za delo, ki je veliko širšega, pravzaprav splošnega kulturnega pomena za našo sedanjost. V teh tesnih časih, ko se nam včasih zdi, da se moramo znova vprašati, kako in kaj je z nami, je lahko tudi takšno delo, ki nam priča o posebnem odnosu Slovencev do lepote naravnega cvetja v vzpodbudo in zadoščenje.

V tem tonu je z besedo nadaljeval Matjaž Kmecl, ki je knjigi napisal uvodni esej, in povedal, da je veselje, ki ga Slovenci gojijo do rož, dragocenost nas vseh. Omenil je bogato stoletno tradicijo naših krajev, ki so bili naklonjeni botaniki, vse od Valvasorja naprej, preko domače družine baronov Zois, zlasti Karla Zoisa, pa znanih botanikov, kot sta bila raziskovalca Scopoli iz Idrije in Baltazar Hacquet, in še bi lahko naštevali. Kmecl je naposled omenil odlično vzajemnost Pintarjevih fotografij in Wraberjevih besedil, ki se dopolnjujejo. Za njim je spregovoril še Tone Wraber, ki je najprej povedal, da ga izjemno veseli, da izražajo tolikšno ljubezen do cvetja tisti, ki niso poklicni botaniki, ker to dokazuje plemenitost in širino človeške osebnosti. Dr. Wraber je omenil še način nastajanja knjige, povedal, da je v knjigi ilustriranih in opisanih 319 vrst, kar pomeni približno 11% vseh praprotnic in semenk, ki rastejo v Sloveniji; samo omenjenih je še nadalje 29 vrst. Seveda pa knjiga ne spada v vrsto strokovnih publikacij, kot je npr. »ključ« za prepoznavanje rastlin (»Mala flora Slovenije«), čeprav knjiga v celoti ni povsem brez tovrstnih ambicij in nam z odličnimi posnetki pomaga spoznavati naše rože, saj sta avtorja poleg strokovnega kriterija publikacijo oblikovala tudi po svojih estetskih in osebnih izhodiščih. »V knjigi zategadelj ni planike,« je obrazložil avtor fotografije Luka Pintar, »ker je po mojem ta roža že preveč razvpita in izkoriščena v najrazličnejše namene«. Namesto nje bo bralec našel upodobitve drugih cvetlic, na primer svetlomodro neboglasnico, ki oživlja visoko zgoraj kamnito triglavsko puščavo, tresočo se Zoisovo zvončico, ki domuje skoraj izključno samo v Slovenskih Alpah, razne kukavice in volčine, veliko vsega, pravzaprav toliko, da bi čitatelj na koncu od navdušenja še vedno najraje rekel - premalo. Kot zanimivost lahko dodamo, da so rože razvrščene po barvah, kar nam olajša iskanje, na koncu knjige pa je priključen pregled slovenskih in latinskih imen, rastlinske družine ter nekaj podatkov o znanih botanikih, ki so delovali v naših krajih. Knjiga, ki smo je lahko veseli.

IGOR ŠKAMPERLE

V zadnji dvojni številki revije Qualestoria

Fojbe, cvetje in pristransko pisanje

Pred kratkim je izšla dvojna številka revije Qualestoria, glasila Deželnega inštituta za proučevanje odporništva v Furlaniji-Julijski krajini. Objavljene razprave in prispevki obravnavajo nekatera ključna vprašanja sodobnega zgodovinopisja. Predsednik inštituta Silvano Benvenuti v svojem uvodniku ugotavlja, da je polaganju cvetja na fojbi pri Bazovici s strani delegacije KPI sledila emotivna in nacionalistična obravnava tržaške polpretekle zgodovine. Tudi tokrat je nacionalistični Trst zagovarjal svoje italijanstvo in aprioristično zavrnil kakršnokoli zgodovinsko odgovornost v trageediji druge svetovne vojne. Nazadnjaški krogi so znova izkoristili emotivnost in molk ter spregledali neprizadeto in objektivno proučevanje preteklosti. Povsem nesprejemljivo je - trdi Benvenuti - da smo spet priča poskusu zmanjšanja razsežnosti protislovenske gonje in raznarodovanja, ki ga je fašistični režim udejanil tudi s konsenzom širokih plasti tržaškega prebivalstva. Vse kaže, da uradni Trst ne potrebuje neobremenjenega odnosa s preteklostjo in da so dela Schiffrerja, Apiha in drugih tržaških raziskovalcev izrinjena iz tukajšnje kolektivne zavesti, tudi zato, ker so v Trstu vodilni krogi v glavnem zvrnili koncept kulturnega in omikanega sožitja.

O temi fojb in deportacij razmišlja v svojem prispevku tudi Galliano Fogar, ki meni, da je za trezno in resno proučitev dogodkov ob koncu druge vojne v Trstu nujno odprtje jugoslovanskih arhivov. Dokaj dobrodošla bi bila po njegovem mnenju ustanovitev italijansko-jugoslovanske skupine zgodovinarjev, ki bi osvetlila (tudi s pomočjo uradnih dokumentov obeh držav) problem fojb in deportacij v obdobju 1943-45. Fogar omenja Mianija, ki je že leta 1945 kot vodilni predstavnik italijanskega osvobodilnega odbora CLN obsodil in dokumentiral jugoslovanske deportacije članov CLN iz Trsta, Gorice, Istre in z Reke, istočasno pa je zavrnil špekulacije italijanskih nacionalističnih krogov. Miani je že takrat opozoril na kolaboracionizem tržaških vodilnih krogov in na zelo škodljive posledice fašistične raznarodovalne politike do Slovencev. Fogar naglaša, da je bilo obračunavanje ob koncu vojne tudi posledica kaotičnega položaja in da žrtev nikakor ne gre enačiti s krvniki kot skušajo delati nekateri.

Marco Dogo piše o odnosu, ki ga je Italija v medvojnem obdobju vzpostavila z Madžarsko. Pisec ugotavlja, da so italijanski politiki in opazovalci sledili razvoju madžarskega revizionizma, ker so v madžarskem nacionalizmu spoznali morebitnega zaveznika proti slovenski nevarnosti. Iskanje privilegiranih stikov z Madžarsko je imelo zato v tridesetih letih protislovanski pečat. Giancarlo Bertuzziin Adriano Anatri osvetljujeta izvor furlanskega vodilnega razreda od leta 1945 do leta 1960 ter njegove politične izbire. Silvano Benvenuti pa posega na področje zgodovinske metodologije in uporabe ustnih virov, pri čemer komentira objavo pričevanja Pierine B., ki ga je zbrala Anna di Giannantonio. Gre za pričevanje delavke, ki je znotraj tovarniške hierarhije imela odgovorno vlogo in je v času delovne dobe v goriški predilnici doživela velike tehnološke spremembe. Pierino, ki je bila slovenskega porekla, pa je najbolj prizadelo, da so fašistične oblasti prepovedale delavkam pogovor v materinem jeziku. Začel se je rušiti družbeni red, ki je vse do tridesetih let, označeval delo v tovarni ter razmerja med lastnikom podjetja in delavkami in delavci.

Marco Coslovich predstavlja nekatere ključne intervjuje z bivšo deportiranko Mario A., ki pripoveduje o razmerah v nacističnih taboriščih, o boju za preživetje in o nasilju med samimi deportiranci. Tisti, ki je želel preživeti, se je moral prilagoditi neusmiljeni logiki lagerja in večkrat tudi sam postati nasilen. Pripravljen je moral biti na kraje, pretepe, maščevanja in na brezčutje. Zadnja številka revije Qualestoria objavlja tudi razpravo o odnosih med Italijo in ZDA od konca druge vojne do leta 1960. Italijansko zgodovinopisje ni tega vprašanja doslej dovolj poglobljeno proučilo.

MARTA VERGINELLA

Amaterski oder Jaka Štoka predstavil novo veseloigro

Zakonske razprtije, trma in nazadnje sožitje

Amaterska gledališka dejavnost ima pri nas zelo močne korenine, ki so se ohranile tudi v današnji čas. Društva in posamezne skupine gojijo to zvrst sebi in publiki v zadovoljstvo, čemur smo bili priče tudi prejšnji konec tedna na Proseku, ko je amaterski oder Jaka Štoka s Proseka in Kontovela spet zadovoljil številne obiskovalce. Prizadevni gledališki entuziasti so namreč uprizorili veseloigro Marjana Marinca »Poročil se bom s svojo ženo« in režijo tega delca zaupali Dragu Gorupu.

Na tem mestu me zelo mika, da bi komentiral sam naslov veseloigre iz čisto osebnega zornega kota, a to bi bilo nemara nezanimivo, zato bomo rekli, da je fabula Marinčeve igrice čisto preprosta, in sicer v tem: mlad zakonski par se iz raznoraznih razlogov razide. Po razporoki se ločenca Janez in Milena nikakor ne moreta več najti, a to iz nekakšne kljubovalne trme, ki je sledila zakonskemu razpustu. V vso zadevo se seveda po stari in tudi novi neuničljivi navadi vpletejo še starši, ki bi radi zakonca spet spravili skupaj in to izzove komične situacije, ki mejijo že na farsično grotesko. In slednjič: vse se seveda razreši kar samo od sebe na najboljši način, trma izgine, ljubezen spet vznikne in nova poroka že trka na vrata.

Ta vsebinski okvir so mladi igralci odra Jaka Štoka sestavili nadvse disciplinirano, posvetili veliko pozornosti mimiki in govoru, čeprav zadnji dve prvini delata še velike težave, kot tudi sproščenost, kar pa je ob prvih nastopih razumljivo. Sicer se pozna, da je režiser Drago Gorup kar lepo izdelal veseloigro, zavedel se je mej in ni zavil v pretencioznost, ki bi bila zelo nevarna. Prav zaradi skromnosti vseh (v smislu, da niso hoteli biti na primer Woody Allen) in njihove predanosti režiserjevim hotenjem, smo gledali zabavno skico družinskega življenja, ki je izzvala salve nezadržnega smeha in to kljub nekaterim nerodnostim in zastojem, ki pa se jih da vsekakor oprostiti.

Na preprosti, a učinkoviti sceni so se z lepim uspehom gibali Vanja Rudolf v vlogi zdravnika Janeza, Ksenja Starec kot Milena, Barbara Luxa (gospodinja Pepi — upam, da sem zapisal prav, saj v alternaciji te vloge igra tudi Boženka Štoka), Klavdija Sardoč (Irena), Andrej Starec (Miha), Darjo Rupel (Polde), Mirjana Starc (Kati), Matjaž Rustja (neznanec) in Andrej Rupel (Vili). Sodelovali pa so še Egon Štoka, Rado Mennucci in Rado Starec. Nekatere vloge, a lahko bi rekli, da vse, so bile posrečeno izdelane, kar je znalo ceniti tudi občinstvo, ki ni štedilo s ploskanjem.

Na sliki (foto Magajna): nastopajoči z režiserjem Gorupom po zaključku uprizoritve.

MARIJ ČUK

Na drugem letošnjem koncertu Trieste Prima

Dobra izvedba klavirskega dua Zonta-Zuppin

Sezona Mednarodnih srečanj s sodobno glasbo Trieste Prima je v petek, 11. maja, neposredno "zadela" naše mladinsko glasbeno življenje, saj sta na koncertnem odru gledališča Miela Reina nastopili (poleg Buffulinijeve) pianistki Beatrice Zonta in Vesna Zuppin, gojenki Glasbene matice na podiplomskem študiju v razredu prof. Aleksandra Rojca.

Večer se je pričel z Osmimi skladbami za klavir op. 3 (1960) madžarskega skladatelja Györgija Kurtàga. Znan po svojih scenskih glasbah, ohranja tudi v tem zgodnjem klavirskem delu kot gibalo deskriptivnost, plastično oblikovano v ekstremne zvočne pojave, kot je serija težkih zaključnih glissandov, ki sproščajo iz klavirja masivna sozvočja, na primer: dopušča pa si tudi dopadljive trenutke, ko "rosijo po klaviaturi notne kapljice v čudovitih harmonijah". Podobno velja za drugo skladbo večera, Samorijevo Invenzione per Marcella (1987), vendar je tu v uporabi zvočnih elementov glasbena govorica veliko zmernejša.

Tržaška pianistka Elisabetta Buffulini je predstavila dve skladbi Francesca Pennisija: Promenade in Canzone da sonare (1983). Promenade zahteva prepariran klavir - alternativni zvoki pa ne služijo dvorezni interpretaciji glasbene ideje ali razvoju v obliki dialoga, predstavljajo le zanimivost med številnimi "glasbenimi" srečanji tega pianistovega sprehoda po klaviaturi. Canzone da sonare sestoji iz sproščanja sozvočij, ki nam dajejo občutek različnih napetosti - z nastopom klavirskega dua Zonta-Zuppin pa smo stopili v jedro večera, saj sta naši dve pianistki s Coralovo Modulacije (1984) za klavir štiriročno bili absolutni protagonistki na tekmovanju jugoslovanskih akademij v Beogradu.

Res smo bili prisotni dobri izvedbi tega Coralovega dela, ki skuša osvoboditi koncept modulacije iz grozečega, mrgolečega glasbenega gradiva. Vztrajno se iz teh zavozlanih notnih mrež pojavlja čista kvarta, ki se končno prebije za polton više, še, za ton, dokončno kritje s svojima dvojčicama pa ugaša v trudni očiščenosti izza umazanega, neopredeljenega sodobnega zvočnega materiala.

Vesni Zuppin čast, da zaključi tretji koncert sezone Trieste Prima: Molinov Itinerario I (1989) skuša iz enakomernih spletanj harmonij dvigati razne zvoke, ki naraščajo do preglasitve vsega ostalega. Zadnja skladba pa, Matičičeva Toccata (1951), zgrajena na neizprosni, bleščeči motoriki, je lep primer tovrstnega toposa (pomislimo na Prokofjevo ali Hačaturjanovo - zakaj pa ne? tudi Czernyjevo! - Toccato). Matičič ostaja tudi v liričnem delu strogo ritmičen, razvija dalje prvo zamisel do vulkanske, sklepne kode - preludij za bučni aplavz, s katerim se je tudi zaključil tretji "klavirski" koncert sezone Trieste Prima. Letos igra klavir v tem sklopu najvažnejšo vlogo, saj sta na sporedu še dva klavirska recitala, 17. in 28. maja, ko bosta nastopala Giancarlo Cardini in Fred Došek.

CORRADO ROJAC

Teniško prvenstvo Italije

Včeraj nekaj presenečenj

RIM — Paolo Canè je tvegal, da izpade že v prvem kolu mednarodnega teniškega prvenstva Italije. Njegov rojak Mordegan, ki je prihajal iz kvalifikacij, je namreč osvojil prvi set, a v drugem je že vodil s 5:2. Z veliko težavo si je Canè ta niz le priboril (7:5), v tretjem pa mu je le steklo (6:2).

Med Italijani so se čez prvo kolo uspešno prebili še Furlan, Pescosolido, Nargiso, Cierro (6:3, 7:6 proti Pistolesiju) ter Camporese, turnir pa se je zaključil za Pozzija. Vzdušje med srečanjem Cierro - Pistolesi ni bilo nič kaj športno, saj sta se igralca vseskozi psovala med tekmo in tudi po njej.

Veliko preičakovanje je vladalo za nastop Michela Changa, vendar so gledalci ostali razočarani. Zmagovalec zadnje izvedbe Roland Garrosa in nosilec 7. skupine je kaj gladko s 6:3, 6:3 izgubil proti Švedu Gunnarssonu.

Poleg Changa je bil izločen tudi Čehoslovak Korda (nosilec sk. 15). Premagal ga je Francoz Forget, ki je trenutno v dobri formi. Nič bolje se ni končalo za Juana Aguilero, nedavnega zmagovalca turnirja v Hamburgu, kjer si je privoščil celo Beckerja: Aguilera je s 6:3, 1:6, 6:4 izgubil proti Sovjetu Volkovu.

NEKAJ REZULTATOV (1. kolo): Jarryd (Še.) - Kroon (Še.) 6:3, 6:3; Mancini (Arg.) - Miniussi (Arg.) 4:6, 7:6, 6:4; Volkov (SZ) - Aguilera (Šp.) 6:3, 1:6, 6:4; Canè (It.) - Mordegan (It.) 4:6, 7:5, 6:2; Carbonell (Šp.) - Pozzi (It.) 6:1, 6:3; Svensson (Še.) - Jensen (ZDA) 6:2, 3:6, 6:2; Jaite (Arg.) - Leppen (ZRN) 6:3, 6:1; Cierro (It.) - Pistolesi (It.) 6:3, 7:6; Gunnarsson (Še.) - Chang (ZDA) 6:3, 6:3; Novacek (ČSFR) - Theine (ZRN) 6:4, 1:6, 6:4; Pescosolido (It.) - Duncan (ZDA) 6:2, 6:3; Nargiso (It.) - Motta (Braz.) 6:3, 6:2; Muster (Av.) - Hlasek (Švi.) 6:3, 6:4; Forget (Fr.) - Korda (ČSFR) 6:3, 6:2; Camporese (It.) - Boetsch (Fr.) 6:4, 6:4; Krickstein (ZDA) - Grabb (ZDA) 6:1, 6:3.

V Kopru za mladinsko košarkarsko prvenstvo

KOPER — V telovadnici OŠ Anton Ukmar je bil eden od polfinalnih košarkarskih turnirjev za mladinsko prvenstvo Jugoslavije. V konkurenci petih ekip je zmagala ljubljanska Smelt Olimpija, ki je vse nasprotnike razen beograjskega Partizana odpravila s stoticami. Ljubljančani so se uvrstili v finale. Na turnirju je sodelovala tudi selekcija Kopra, ki pa kaj več kot 5. mesta ni mogla doseči. Rezultat odločine tekme za 1. mesto: Smelt Olimpija - Partizan 72:64 (42:34), za 5. mesto: Rijeka - Koper 69:65 (29:36). (Kreft)

Danes povratna finalna tekma pokala UEFA

Fiorentina - Juventus

AVELLINO — Povratno finalno srečanje med Fiorentino in Juventusom (v prvem je zmagal Juventus s 3:1) je pustilo globoke rane, saj je bilo izredno surovo, za kar nosi velik del krivde tudi sodnik, ki je tako igro dopuščal. Odtlej pa sta se oba tabora pomirila, tako da bi danes morali le odigrati »normalno« srečanje, ki pa bo za oba tabora izredno pomembno in za marsikoga tudi poslovilno. Pri Juventusu to velja za Zoff sa, Zavarova, morda Tricello in Alejnikova, pri Fiorentini pa za Battistinija in Baggia. Zoff bo gotovo skušal narediti vse, da »nehvaležnemu« Juventusu pusti poleg italijanskega še pokal UEFA, a tudi pri Fiorentini bodo gotovo dali vse od sebe, da s prestižno zmago končajo sezono.

Verjetni postavi Juventusa in Fiorentine:

FIORENTINA: Landucci, Dell'Oglio, Volpecina, Dunga, Pin, Battistini, Nappi, Kubik, Buso, Baggio, Di Chiara (12 Pellicanò, 13 Iachini, 14 Malusci, 15 Zironcelli, 16 Banchelli).

JUVENTUS: Tacconi, Napoli, De Agostini, Galia, Bruno, Alejnikov, Alessio, Barros, Schillaci, Marocchi, Casiraghi (12 Bonaiuti, 13 Zavarov, 14 Brio, 15 Rosa, 16 Avallone).

SDONIK: Schmidhuber (ZRN).

Tekma se bo začela ob 20.30.

Anglija tesno proti Danski

LONDON — V okviru priprav na bližnje svetovno nogometno prvenstvo so sinoči odigrali prijateljsko srečanje med Anglijo in Dansko, ki se je končalo s tesno zmago Angležev (1:0). Edini zadetek je dosegel Lineker v 54. minuti. Danes bosta na vrsti tekmi med Škotsko in Egiptom ter Irsko in Finsko.

Zadnji nastop Italije pred SP

FIRENCE — Včeraj so sporočili, da bo zadnji nastop pred svetovnim nogometnim prvenstvom Italija opravila 2. junija v Arezzu. »Azzurri« se bodo pomerili s francosko enajsterico Cannes.

Poslanska zbornica in »Totocalcio«

RIM — Poslanska zbornica je včeraj odobrila zakonski dekret, s katerim je omogočila, da bodo med bližnjim »mundialom« lahko izpeljali štiri posebne stave »Totocalcia«. Dekret določa, da bo 62% dobička šlo Coniju, ki jih bo namenil tistim društvom, ki so zaradi obnovitvenih del na igriščih imela manjši inkaso.

Ogorčenje pri FK Sarajevo

SARAJEVO — Nenadna odločitev predsedstva nogometne zveze Jugoslavije, ki ni sprejelo stališča svoje pristojne komsije, da Dinamo in Sarajevo odigrata novo srečanje, je izzvala ogorčenje v Sarajevu. Pri društvu zahtevajo, da odločitev v zvezi s sporno tekmo odložijo vse do sklepa, ki ga bo sprejela arbitražna komisija.

Košarkarski play off

Nov škandal

PHONOLA - SCAVOLINI 84:73 (43:42)

PHONOLA: Longobardi 9, Gentile 18, Dell'Agnello 11, Glučkov 4, Oscar 35, Fazzi, Boselli 5, Rizzo, Polesello 2.

SCAVOLINI: Gracis 9, Magnifico 3, Cook 26, Daye 23, Costa 3, Boni 4, Boesso 2, Zampolini 3.

SODNIKA: Paronelli in Tallone iz Vareseja; PM: Phonola 16:27, Scavolini 18:25; 3 TOČKE: Longobardi 1:3, Gentile 1:5, Dell'Agnello 0:1, Boselli 1:2, Oscar 4:5, Gracis 1:3, Cook 1:7, Boesso 0:1, Zampolini 1:2; PON: Rizzo (32), Magnifico (34), Longobardi (37) in Daye (38); GLEDALCEV: 4 tisoč.

FIRENCE — Odločitev med Scavolinijem in Phonolo bo padla šele na tretji tekmi, ki bo v soboto v Pesaru. V včerajšnjem drugem polfinalnem srečanju je namreč zmagala ekipa iz Caserte. Tekma, ki so jo odigrali na nevtralnem igrišču v Firencah, pa je bila tehnično dokaj skromna. Agonizma sicer ni manjkalo, a tudi ne nervoze. Dokler je bila tekma v mejah regularnosti, je bil Scavolini le boljši, v drugem polčasu, ko je Phonola pokazala dosti večjo agresivnost, pa je popustil.

RANGER - VISMARA 90:80 (48:45), prek. v 38'17"

VISMARA: Marzorati 9, Mannion 17, Bosa 12, Pessina 17, De Piccoli 4, Gilardi 2, Bouie 13, Gianolla 4, Rossini 2.

RANGER: Johnson 18, Sacchetti 17, Vescovi 9, Thompson 27, Brignoli, Calavita 5, Rusconi.

SODNIKA: Duranti iz Pise in Baldini iz Firenc.

CANTÙ — Tekma je bila prekinjena malo pred koncem, ko so gledalci začeli metati na igrišče razne predmete (zlasti kovance). Do izgredov je prišlo, ko sodnika nista dosodila napake Rusconiju in koša Johnsonu. Srečanje bodo gotovo registrirali v korist Rangerja, ki si je tako zagotovil nastop v finalu (zmagal je že prvo tekmo v gosteh).

Po zmagi na kolesarski dirki po Španiji

Giovannetti slavi

MADRID — Z osvojitvijo kolesarske dirke po Španiji je Italijan Marco Giovannetti prišel do svoje najprestižnejše zmage. Ko je na 11. etapi prvič oblekel rumeno majico, še sam ni mogel verjeti, da je to res, kaj šele, da bo z njo na ramenih privozil do Madrida. Njegova pot med profesionalci, med katere je prestopil po olimpijski zmagi leta 1984 v Los Angelesu (100 km ekipno) ni bila posuta z rožicami, saj je osvojil vsega skupaj le tri zmage. Leta 1988 je odšel v Španijo, k ekipi Seur, za katero nastopa še danes, kaj več kot nekaj solidnih uvrstitev pa ni dosegel.

V včerajšnji zadnji, 22. etapi od Segovie do Madrida je bil v spirintu najhitrejši Uwe Raab (NDR), ki je 177 km prevozil v 44.24' s poprečno hitrostjo 37,130 km na uro.

KONČNI VRSTNI RED: 1. Giovannetti (It.) 94.35'38"; 2. Delgado (Šp.) po 1'20"; 3. Fuerte (Šp.) 1'40"; 4. Cabestany (Šp.) 2'16"; 5. Parra (Kol.) 3'07"; 6. Echave (Šp.) 3'52"; 7. Indurain (Šp.) 6'22"; 8. Ivanov (SZ) 6'40"; 9. Ampler (NDR) 7'15"; 10. Roux (Fr.) 7'56"; 11. Farfan (Kol.) 8'27"; 12. Herrera (Kol.) 9'07"; 13. Jaramillo (Kol.) 10'38"; 14. Gaston (Šp.) 11'15"; 15. Rodriguez (Kol.) 11'40"; 16. Rominger (Švi.) 13'33".

Danes start dirke po F-JK

VIDEM — S startom v Vidmu se bo danes začela 27. amaterska kolesarska dirka po Furlaniji-Julijski krajini, na kateri bo nastopilo 120 tekmovalcev. Dirka se bo zaključila v 20. t. m.

Rora novi trener Kopra

KOPER — Nogometaši Kopra, ki jim štiri kola pred koncem prvenstva v tretji jugoslovanski ligi gori pod nogami, so dobili novega trenerja. Branka Zupana je včeraj zmenjal Zagrebčan Krasnodar Rora, nekdanji državni reprezentant. Rora bo »rumeno-modre« vodil že v soboto, ko bo na Bonikifi gostovala Ljubljana. (Kreft)

Na kolesarskih preizkušnjah v F-JK

Adrievci v ospredju

Konec tedna je bil za barve lonjerskega društva Adria Resim nadvse pozitiven, saj so »belo-modri« kolesarji po krajši pavzi in ne preveč dobrem kronometru v Trstu spet zmagali, čeprav se ekipno niso dobro uvrstili.

Najbolje je seveda šlo na etapni dirki po Pordenonu, kjer je Hafner v svoji kategoriji osvojil absolutno 1. mesto v izredno ostri konkurenci, a Zakotnik je v svoji kategoriji pristal na absolutnem 2. mestu. Prvo etapo so vozili na kronometer, zmagala pa sta bodisi Zakotnik kot Hafner, medtem ko je bil Schneider 12. V 2. etapi je prispel Zakotnik v skupini, a Hafner je zasedel 2. mesto. Zadnja etapa je minila brez težav za lonjerska predstavnika, ki sta prispela v glavnini na cilj in si tako zagotovila prestižen uspeh.

Ostali kolesarji Adrie Resim so v nedeljo dirkali v Trstu, na Memorialu Renato Stock, na katerem je Silvo Jakovčič premočno zmagal, slavje pa sta dopolnila Lenaršič s 3. in Komac s 4. mestom. Odlično je vozil tudi David Leniša, ki počasi, a zanesljivo prihaja v formo, medtem ko je odstopil Dario Zeriau. Še vedno pa je svoji starejši kategoriji blestel Bruno Vižintin.

Vsi lonjerski kolesarji se bodo v nedeljo ob 10. uri predstavili na startu 24. pokala Lonjerja, ki ga Adria Resim prireja na krožni stezi v dolinski občini s končnim vzponom iz Boljunca do Ključa in nato v Lonjer. Istočasno intenzivno tečejo priprave na 3. maraton prijateljstva Ljubljana - Lonjer, ki bo v nedeljo, 27. maja, startal iz Viča pri Ljubljani ob 9.30 in se končal v Trstu okrog 13.30. (R. Pečar)

ZSŠDI danes v Kranju

V drugem kolu mladinskega košarkarskega prvnestva Slovenije bo selekcija ZSŠDI danes (ob 18.30 v športni dvorani Planina v Kranju) igrala proti ekipi Triglava.

Čeprav so naši v prvem kolu izgubili proti močnemu ljubljanskemu Slovanu, pa so povsem uspešno prestali krst v tem prvenstvu, saj so bili Ljubljančanom povsem enakovredni in so izgubili le za točko razlike. (jan)

V 21. kolu moške rokometne C lige

Poraz krasovcev

KRAS TRIMAC - PASTAJOLL 17:28 (12:12)

KRAS TRIMAC: Rossi, Kozlovič 5, Pertot, Vremec 1, Fonda 2, Sardoč 6, Milič 3, Peric.

Končni izid tekme proti Pastajollyju prav gotovo ne daje prave slike razmerja sil na igrišču. Krasovi rokometaši si sploh niso zaslužili tako visokega poraza, za katerega je najbolj krivo to, da so spet nastopili v nepopolni postavi, z enim samim možem na klopi.

Naši so začeli odlično in so takoj povedli. Z zagrizeno obrambo in dobro planiranimi napadi so presenetili goste, ki veljajo za daleč najboljšo ekipo letošnjega prvenstva in v 15. minuti je bil izid že 10:5 za Kras. Na žalost se je kmalu nato začelo čutiti pomanjkanje menjav in Pastajolly je lahko že pred koncem prvega polčasa izenačil.

V drugem delu igre so se naši enakovredno borili vse do 50. minute, v zadnjih desetih minutah pa so bili (sicer bolj emotivno kot fizično), preveč izčrpani, da bi se lahko še naprej kosali s to polprofesionalno postavo. Krasovcem je enostavno popustila koncentracija in vrstile so se napake, ki so jih nasprotniki izkoristili in si priigrali visoko prednost.

Kljub porazu krasovcev torej ne gre grajati, pohvalo pa zasluži vratar Rossi za marsikateri res izreden poseg. Prvenstvo bo prihodnji teden prekinjeno, ker morajo odigrati nekaj odloženih srečanj, tako da bo zadnje kolo šele 26. in 27. maja. (Pjotr)

IZIDI 21. kola: Cividin - Cellini 25:21; Libertas - S. Donà 26:27; Fides - Paese 21:21; Kras - Pastajolly 17:28; Nardi - Jolly 35:24; Padana - Q. d'Altino 18:21.

LESTVICA: Pastajolly TV 40; Quarto d'Altino 31; Cividin 30; Nardi Vitt. Veneto 27; Kras Trimac 20; San Donà 19; Padana Mons. 18; Jolly Camp. in Fides S. Vito 16; Libertas TS 11; Paese in Cellini PD 10.

PRIHODNJE KOLO (26. in 27. 5.): Cellini - Nardi, Jolly - Padana, Paese - Libertas, Pastajolly - Fides, Q. d'Altino - Kras, S. Donà - Cividin.

Na sliki (foto Mario Magajna): **v akciji s srečanja Kras Trimac - Pastajolly vidimo Sardoča (prvi z leve) in Vremca (tretji z leve).**

V sinočnjem zadnjem srečanju moške odbojkarske C-2 lige

Borovcem trud ni pomagal

BOR CUNJA AVTOPREVOZ - VOLLEY BALL VIDEM 3:1 (15:10, 7:15, 15:11, 15:5)

V zaostali tekmi 26. kola so borovci po pričakovanjih premagali solidni Volley Ball iz Vidma. Z zmago so gostitelji končali letošnje prvenstvo na odličnem 3. mestu in zbrali 38 točk. Glede na izredno neugodem razplet sobotnih tekem v Villi Vicentini in Pordenonu, Tržačani niso imeli več nobene možnosti za osvojitev 2. mesta na končni lestvici tudi v primeru, da bi Videmčane premagali brez izgubljenega niza.

Borovci so sinoči nastopili zelo okrnjeni, brez dveh standardnih igralcev prve postave, kapetana Stančiča in centra Marege. Oba sta namreč poškodovana, a medtem ko je Stančič dvakrat za izredno kratek čas le stopil na igrišče, mlajši kolega ni imel niti takega zadoščenja, ker je poškodba gležnja nekoliko hujša.

Priložno sta tako imela Meton in Starc, ki sta več kot zadovoljivo opravila svojo nalogo. Po prvem zmagovitem nizu so gostitelji močno popustili, netočno so servirali in tudi sprejemali. Videmčani so skrbno izkoristili priložnost ter vzpostavili ravnotežje. Drugi niz je bil sila izenačen (rezultat 9:9 se na primer dolgo časa ni spremenil), saj so borovci šele po po šestih menjavah servisa osvojili tri točke, gostje pa niti po dveh menjavah več niso mogli zadeti v črno. Najboljši Bor Cunja Avtoprevoz smo gledali v zadnjem nizu, ko so mlade in zagnane goste - nastopili so trije mladi igralci, ki so osvojili deželni naslov under 18 - pustili pri ničli, a na semaforu je bil delni rezultat 12:0. Po tako izdatnem vodstvu je bilo srečanje praktično končano, a resnici na ljubo ni moglo več vplivati na končni vrstni red niti pri gostih, ki so obtičali na 9. mestu. (G. F.)

obvestila

TPK SIRENA
organizira jadralne tečaje za mlade in odrasle od 18. junija dalje. Vpisovanje na društvenem sedežu vsak dan od 16. do 20. ure. Tel. 422696.

JK ČUPA
iz Sesljana organizira jadralne tečaje v poletnih mesecih za mlade do 14. leta. Vpisovanje na društvenem sedežu v Sesljanu ob sobotah od 16. do 19. ure. Tel. 299858.

ŠZ SLOGA
vabi na redni občni zbor, ki bo v petek, 18. t. m., ob 20.30 v Prosvetnem domu na Opčinah

Dnevni red je naslednji: otvoritev občnega zbora, poročilo o delovanju, slavnostno nagrajevanje zaslužnih tekmovalcev in volitve novega odbora.

V organizaciji prizadevnih odbornikov nogometnega kluba Bor

Uspela praznik in nogometni turnir

Marljivi in prizadevni odborniki in simpatizerji NK Bor so najprej skrbno pripravili 2. mednarodni nogometni turnir cicibanov, na katerem so nastopili z dvema ekipama (ker je žal zadnji trenutek SAK iz Celovca odpovedal udeležbo), NK Ilirija iz Ljubljane ter Basaldella Calcio iz okolice Vidma pa s po eno. V prvem izločilnem srečanju je Ilirija premagala Basaldello s 3:0, Bor A pa Bor B s 7:1. V malem finalu je Bor B presenetljivo odpravil Basaldello s 6:5 (0:0, 1:1), Ilirija Bor A z 10:9 (0:0, 1:1). Krona vsega je bila 1. šagra v Bazovici v prostorih Gospodarske zadruge, katero so popestrile odbojkarice Bora Elpro s prijateljsko tekmo s Cimosom iz Kopra (zmagale so gostje z 2:1) ter prijetnim srečanjem med Borom Cunja Avtoprevozom in Tovilom iz Ljubljane. Zmagali so Ljubljančani s 3:1.

Na sliki (foto M. Magajna): **ekipi Bora Elpro in Cimosa iz Kopra.**

naše enajsterice v mladinskih prvenstvih - naše enajsterice v mladinskih prvenstvih

Dve zmagi mlajših cicibanov Zarje

Najmlajši Zarje Adriaimpex na vrhu lestvice - Zmagali so še cicibani Bora in Sovodenj - Cicibani Primorja so v prvi tekmi play offa igrali neodločeno

NA TRŽAŠKEM NARAŠČAJNIKI

SKUPINA A

BREG - CHIARBOLA 2:3 (2:0)

STRELCA za Breg: Buzzi in Bandi.

BREG: Giglifano (v d.p. Rapotec), Azzano, Štrajn, Lavrica, Reja, Švab, Mauri, Rocchetti, Bandi, Feluga (v d.p. Mondo), Buzzi.

Tudi brežanom se pač ne more vedno vse posrečiti. Že od prvega kola so bili namreč nepremagani. Poslovilno tekmo na domačem igrišču pa so žal nerodno izgubili. Brežanom so najbrž odpovedali, ker so si že prejšnjo nedeljo zagotovili nastop v pokrajinskem finalu, tako da so to tekmo nekoliko podcenjevali. Čeprav so v prvem polčasu pokazali nekaj dobre igre in celo dvakrat zadeli, se je v drugem polčasu vse spreobrnilo v korist gostov. Najprej so zmanjšali prednost z nesrečnim avtogolom domačinov, tako da so le-ti živčno popustili. Kmalu za tem pa je bil tu že drugi gol. V zadnjih minutah so brežani dosegli tretji zadetek, ki pa ga je sodnik nerazumljivo razveljavil. Nasprotniki so se nato korajžno podali v napad in v že izteklem času zapečatili izid v njihovo korist. (Luka)

OSTALI IZIDI

Muggesana - Triestina 3:0, CGS - Campanelle 2:1, Costalunga - Olimpia 2:1.

LESTVICA

Triestina 24 točk, BREG 22, Muggesana in CGS 19, Chiarbola 14, Costalunga 11, Olimpia 10, Fortitudo 9, Campanelle 6.

SKUPINA B

DON BOSCO - PRIMORJE 1:1 (1:1)

STRELEC za Primorje: Reggente.

PRIMORJE: Franza, Pahor, Štoka, Puntar, Gherbassi, Škabar, Reggente, Natalicchio, Križman, Vremec, Kariš.

V zadnji prvenstveni tekmi so Prosečani nastopili brez osmih igralcev, odsotnost nekaterih pa je neopravičljiva in posledica neresnosti. Žal so naši odigrali drugi del tekmovanja v vedno spremenjenih postavah, tako da so bili tudi rezultati nekoliko slabši od pričakovanj. O tekmi ni veliko povedati. Don Bosco je imel rahlo terensko premoč in je tudi povedel. Rdeče-rumeni pa so izenačili z Reggentejem po krasni podaji Škabarja. Edinstveno priložnost za zmago je zapravil Pahor, ki je slabo streljal z odličnega položaja. Vsekakor pa je tudi remi dober, tako da je slovo od letošnje sezone kar zadovoljivo. (Dimitrij)

OSTALI IZIDI

Opicina - Azzurra 2:0, Portuale - Montebello 3:0, S. Andrea - Zaule 1:1.

LESTVICA

Portuale 28 točk, Opicina 20, Zaule in S. Andrea 18, Don Bosco 16, PRIMORJE 12, Azzurra in Montebello 9, Domio 6.

NAJMLAJŠI

SKUPINA A

IZIDI

S. Luigi - Domio 0:0, Zaule - S. Giovanni 1:2, triestina CGS 1:2, Opicina - Olimpia 1:3. Počitek: Primorje.

LESTVICA

Triestina 25 točk, Opicina 23, S. Giovanni 22, Olimpia 18, S. Luigi 17, Domio 13, Zaule 8, PRIMORJE 6, Opicina 2.

SKUPINA B

DON BOSCO - ZARJA ADRIAIMPEX 0:1

STRELEC: Kralj.

ZARJA ADRIAIMPEX: Bellafontana (Poropat), Biondi, Ražem, Tence, Castellano, Kralj, Maks Grgič, Umek, Jurinčič, Possega, Danijel Grgič.

Z nedeljsko zmago proti Don Boscu si je Zarja priborila prvo mesto na lestvici, vendar bo treba počakati še do nedelje predno bomo zvedeli, če je zarjanom uspelo uvrstiti se v finalni del prvenstva. Naši so tudi to tekmo dobro začeli in prav kmalu povedli po zaslugi Kralja. Nadaljnji potek tekme ni beležil posebnih sprememb, kajti zarjani so z lahkoto nadzorovali nasprotnika in bi z nekoliko sreče lahko izid še povečali. (Žagar)

OSTALI IZIDI

Campanelle - Portuale 0:1, Servola - Roianese 2:2, S. Andrea - Ponziana 0:4.

LESTVICA

ZARJA ADRIAIMPEX 22 točk, S. Andrea 21, Ponziana 20, Don Bosco 18, portuale 17, Fortitudo 15, Campanelle 12, Roianese 9, Servola 2.

CICIBANI

PLAY OFF

PRIMORJE - ALTURA 3:3

V prvi tekmi končnice prvenstva cicibanov je Primorje igralo neodločeno z Alturo.

Ekipa cicibanov Primorja se je uvrstila v končnico prvenstva

OSTALA IZIDA

Soncini - Costalunga 8:0, Fortitudo - Portuale 2:2.

LESTVICA

Soncini 2 točki, PRIMORJE, Altura, Fortitudo in Portuale 1, Costalunga 0.

POPRVENSTVENO TEKMOVANJE

SKUPINA C

BOR - BREG 5:3

TOLAŽILNA SKUPINA

PRIMORJE - FANI 0:2

OSTALI IZID

Zaule - Supercaffè 2:1.

LESTVICA

Fani in Zaule 2 točki, PRIMORJE in Supercaffè 0.

MLAJŠI CICIBANI

SKUPINA A

ZARJA ADRIAIMPEX A - CAMPANELLE 7:0 (3:0)

STRELCA: Kariš 6, Manzin 1.

ZARJA: Babuder, Berce, Krizmančič, Manzin, Primosi, Kariš, Longo, Caponi.

Sam rezultat kaže, da je bila razlika med ekipama še kar očitna. Na eni strani so domačini uspešno prodirali v napadu, gostje so le nekajkrat zaposlili Babudra. Zarjani so tokrat zaigrali kot znajo in s skupinsko igro spravili v zadrego nasprotnika. Zato ni naključje, da so rdeče-beli dosegli večino golov po kombinirani akciji. (P. B.)

OSTALI IZIDI

Opicina - Costalunga 5:0, S. Giovanni - Soncini 0:7, Ponziana A - S. Andrea B 7:1.

LESTVICA

Soncini 36 točk, Ponziana A 31, Fortitudo in Opicina 24, ZARJA A 19, Roianese 18, Campanelle 14, S. Andrea 7, S. Giovanni 3, Costalunga 2.

SKUPINA B

ZARJA ADRIAIMPEX B - DON BOSCO 3:0 (1:0)

STRELCI: Gregori Jan, Zornada, Gregori Damjan.

ZARJA: Gregori Jaš, Sossi, Stopar, Gregori Jan, Vatovani, Zornada, Gregori Damjan, Ugričič, Sorini.

Zarja je po predvidevanjih premagala poprečno ekipo Don Bosca. Zmaga zarjanov ni bila nikoli v dvomu, saj so poleg treh zadetkov zapravili še nekaj ugodnih priložnosti za zvišanje rezultata. To je bilo zadnje kolo tega prvenstva. Zdaj bo Zarja sodelovala še v poprvenstvenem tekmovanju. (P. B.)

OSTALI IZIDI

Gretta - Ponziana B 1:7, Fulgor - Fani 4:0, Esperia - S. Andrea A odl., Junior - Altura 1:1.

LESTVICA

S. Luigi 40 točk, Fulgor 29, Esperia in S. Andrea A 28, ZARJA B 21, Ponziana B 20, Junior 15, Gretta 12, Fani 11, Altura 6, Don Bosco 4.

NA GORIŠKEM ZAČETNIKI

S. MARCO - MLADOST 1:0 (1:0)

MLADOST: Peric, Pahor, Černic, I. Gergolet, A. Gergolet, Soban, Farra, Gallo, Jelen, Lavrenčič, Ferletič, Lorenzut, Isoni.

Gostitelji so povedli že v uvodnih minutah srečanja in prednost obdržali do konca. Doberdobci so imeli na razpolago dve lepi priložnost, da bi izenačili, obakrat pa jim je spodletelo. (A. G.)

MLADOST - S. MICHELE 0:0

MLADOST: Peric, Jelen, Subani, I. Gergolet, Marko Jarc, Farra, Isoni, A. Gergolet, Sobani, Gallo, Černic, Martin Jarc.

Mladost je vseskozi gospodarila na igrišču in ustvarila več priložnosti za zadetek. Gostje so se pretežno branili in imeli precej sreče, da so na doberdobskem igrišču istržili točko. (A. G.)

CICIBANI

SOVODNJE - CORMONESE B 3:1 (1:1)

STRELEC za Sovodnje: Marko Florenin (3).

SOVODNJE: Pellegrin, Boškin, M. Devetak, Peteani, Florenin, Piras (Cotič), D. Devetak.

Glavni protagonist srečanja je bil Marko Florenin, ki je s tremi močnimi streli od daleč zagotovil zmago domači ekipi. Sicer pa so Sovodenjci dosegli kar vse zadetke na tekmi, saj je Piras v prvem polčasu "mojstrsko premagal" kar lastnega vratarja. (E. Č.)

naše šesterke v mladinskih prvenstvih - naše šesterke v mladinskih prvenstvih

Slogaši pokrajinski prvaki v superminivolleyu

SUPERMINIVOLLEY

Sloga se v svoji letos res uspešni sezoni na mladinskem področju ponaša še z enim pokrajinskim naslovom, ki so ga v nedeljo osvojili njeni igralci v superminivolleyu. Kot smo že poročali, je bil v nedeljo na Opčinah na sporedu finale v tej kategoriji. Nastop na njem so si priborile prvo in drugouvrščena ekipa iz obeh izločilnih skupin. Zmagovalca teh sta bila Bor A in Sloga A, drugouvrščena pa Sloga B in tržaški Inter 1904.

Najprej sta stopili na igrišče obe slogini ekipi. Sloga A je sicer močnejša, saj jo sestavljajo že izkušenejši igralci (trije med njimi so igrali tudi že v rednem mladinskem prvenstvu). Kljub temu pa so mlajši klubski tovariši le zaigrali s preveliko mero »spoštovanja« in tako niso pokazali tistega, kar znajo.

Do pravega presenečenja je prišlo v drugem polfinalnem srečanju, v katerem sta se pomerila Inter in Bor A, ki je veljal za favorita, zlasti po igri, ki jo je predvajal v izločilnih tekmah. Na igrišču pa so se stvari drugače zasukale. Potem ko so osvojili prvi niz, so borovci začeli igrati manj sproščeno, njihovo živčnost pa je izkoristil Inter, ki je zmagal tudi v tie-breaku. V malem finalu sta se tako pomerila Bor A in Sloga B. Obe ekipi sestavljajo igralci, ki bodo v tej kategoriji lahko nastopali tudi v prihodnji sezoni. V obeh setih so borovci najprej visoko povedli, slogaši pa so z zelo mirno igro njihovo prednost izničili in osvojili oba seta, s svojim tretjim mestom pa so dopolnili slavje starejših klubskih tovarišev.

Sloga A v tekmi za 1. mesto res ni naletela na enakovrednega nasprotnika. Igralci pa so pokazali že res dopadljivo odbojko na dobri tehnični ravni, česar običajno pri fantih v tako nizki kategoriji ne vidimo.

IZIDI: Sloga A - Sloga B 2:0 (15:0, 15:3); Inter 1904 - Bor A 2:1 (11:15, 15:1, 15:11); finale za 3. mesto Sloga B - Bor A 2:0 (15:11, 15:11),; finale za 1. mesto Sloga A - Inter 1904 2:0 (15:2, 15:1).

LESTVICA: 1. Sloga A, 2. Inter 1904, 3. Sloga B, 4. Bor A.

SLOGA A : Germani, Kralj, Marc, Volčič.

SLOGA B: Ban, Braini, Plesničar, Vidali.

BOR A: Babič, Furlanič, Pieri, Šušteršič, Talotti.

Sloga A si je poleg pokrajinskega naslova priborila tudi pravico do nastopa na državnem finalu, ki bo konec prihodnjega meseca. (Inka)

1. MOŠKA DIVIZIJA

SLOGA SAGOR - LA MARMOTTA 3:2
(15:8, 7:15, 11:15, 15:6, 15:11)

SLOGA SAGOR: Bevilacqua, Čač, Čuk, Jercog, D. in M. Krlaj, Maver, Pahor, Riolino, Zgubin.

Slogaši so v soboto premagali vodilno Marmotto in ji zadali drugi letošnji praz. Tekma je bila vseskozi napeta in privlačna tako tehnično kot agonistično, saj sta bili točki pomembni za obe ekipi. Marmotta bi si v primeru zmage praktično že zagotovila prvo mesto in napredovanje, za Slogo Sagor pa bi zmaga pomenila utrditev drugega mesta in seveda tudi še rahlo upanje za osvojitev prvega. V prvem nizu so slogaši slavili po hitrem postopku, povedli v drugem s 6:3, nakar so gostje reagirali, izkoristili vsako slogino napako in stanje v setih izenačili. Marmotta je slavila tudi v tretjem, nakar se Sloga Sagor v četrtem ni pustila presenetili in je svoje nasprotnike nadigrala. Izredno razburljiv je bil tie-break, v katerem sta se ekipi stalno izmejavali v vodstvu. Marmotta je zadnjič povedla pri 11:10, nakar slogaši niso več zagrešili nobene napake in tudi povsem zasluženo osvojili svojo 11. zmago. (Inka)

OSTALI IZIDI: Prevenire - Volley Club odl., Club Altura - Le Volpi 3:2, DLF - S. Andrea 2:3. Počitek: Bor.

LESTVICA: La Marmotta 24 točk, Sloga Sagor 22, Prevenire 20, Bor 16, Le Volpi in Club Altura 12, DLF 10, S. Andrea 8, Volley Club 0.

1. ŽENSKA DIVIZIJA

SLOGA SAGOR - BREG 3:0
(15:3, 15:7, 15:13)

SLOGA SAGOR: D. in K. Bogatec, Brišnik, Ferluga, Fonda, Kosmina, Mahnič, Spacal, Starc, Tensi.

BREG: Ota, Seganti, Krlaj, Gobbo, Pettirosso, Kocjančič, Bandi, Kosmač.

Slovenski derbi v 1. ženski diviziji se je končal, kot je bilo tudi pričakovati, z zmago Sloge Sagor, ki je slavila z enakim izidom, kot v prvem delu prvenstva v Dolini. Tekma se je razživela le v tretjem setu, ko so brežanke reagirale na visoko vodstvo Sloge Sagor in si ji z učinkovitejšo igro upirale do konca, drugače pa je potekala vseskozi v eno smer. Igralke Brega, ki so matematično že izpadle iz lige, so se vdale v usodo v bistvu že pred tekmo samo. Za Slogo Sagor pa je bila to četrta zaporedna zmaga, saj so igralke po seriji tesnih porazov v prvem delu prvenstva v povratnem doslej klonile le vodilni ekipi Oma. Ekipa pa iz tekme v tekmo pridobiva na samozavesti in napreduje. (inka)

OSTALI IZIDI: Club Altura - Rozzol 3:0, Virtus - Killjoy 3:1. Počitek OMA.

LESTVICA: OMA 28 točk, CUS 22, Virtus 18, Killjoy 16, Bor in Sloga Sagor 12, Club Altura 10, Rozzol 6, Breg 0.

2. ŽENSKA DIVIZIJA

A SKUPINA

KONTOVEL - LA MARMOTTA 3:2
(15:4, 15:12, 10:15, 12:15, 15:2)

OSTALI IZID: Le Volpi A - Pellicana 1:3. Počitek: Club Altura.

LESTVICA: OMA 22 točk, La Marmotta 20, S. Andrea 16, Kontovel 14, Club Altura 8, Pellicana 4, Le Volpi A 0.

B SKUPINA

BOR FRIULEXPORT - PREVENIRE 0:3
(7:15, 16:17, 9:15)

BOR FRIULEXPORT: Flego, Pernarčič, M. in P. Crapesi, Giugovaz, Fischer, Bezenšek, Vidali, Jogan.

Mlade borovke so končale prvenstvo s porazom. Nekajkrat so bile v tem prvenstvu blizu zmage, a naposled ostajajo na dnu brez točk. Vendar tega ne smemo jemati tragično, saj gre za zelo mlado garnituro igralk letnikov 1976 in 1977, ki so v tem prvenstvu predvsem nabirale izkušnje. Mnogokrat so bile po tehnični plati enakovredne svojim nasprotnicam, a so zaradi neizkušenosti podlegale v končnicah seta. Zgovoren v tem smislu je bil tudi potek nedeljskega drugega niza, v katerem plave niso znale obdržati vodstva 14:12. (Igor)

CUS - SOKOL 3:0
(15:1, 15:5, 15:2)

SOKOL: Devetak, Gruden, Pertot, Caharija, Legiša, Ban, Golemac, Švara, Kasata.

Sokolovke so proti vodilni tržaški ekipi gladko izgubile. V prvem setu niso napadale, tako da so gostiteljice same zaključevale akcije, povedle do 11:0, nato pa zaključile set v svojo korist. Začetek drugega niza je bil nekoliko privlačnejši. Sokolovke so stopile na igrišče v spremenjeni postavi, saj je podajačica Grudnova uspešno zaigrala na krilu, njeno mesto pa je prevzela Pertotova. Povedle so do 5:0 in preprečile tržaški ekipi, da bi gradila akcije kot v prvem setu, nakar pa se je pri nabrežinski ekipi zataknilo in si v nadaljevanju ni pridobila niti točke več. Tretji set je bil podoben prvemu, saj so sokolovke dosegle samo dve točki. Porazu je botrovala neizkušenost in neuigranost ekipe, ki pa je resnici na ljubo zaigrala pod svojimi realnimi sposobnostmi.(A. D.)

DLF - SOKOL 3:1
(15:5, 14:16, 15:8, 15:7)

SOKOL: Devetak, Gruden, Caharija, Golemac, Legiša, Ban, Švara, Kasata.

Tudi v povratnem delu prvenstvu so Nabrežinke izgubile proti ekipi DLF. Poraz je treba pripisati predvsem neuigranosti sokolovk, ki so stopile na igrišče v dokaj neobičajni postavi. Podajačici sta zaigrali na krilu, centra sta nadomestili mladi igralki. Kljub porazu se je taka postava izkazala kot uspešna. Najbolj izenačen je bil drugi set, ki so gaNabrežinke dobile. Veliko točk so si nasprotnice pridobile s servisi. Večino setov so gostinje slabo začele in pustile nasprotnicam, da so zlahka povedle, zato je bilo v nadaljevanju težko nadoknaditi zamujeno. (A. D.)

OSTALI IZID: Julia - Le Volpi B 2:3. Počitek CUS.

LESTVICA: CUS 20 točk, DLF 18, Prevenire 16, Le Volpi B 12, Julia 10, Sokol 6, Bor Friulexport 0.

NA GORIŠKEM 1. ŽENSKA DIVIZIJA

SOČA CASSA DI RISPARMIO - ACLI RONCHI 3:0
(15:9, 15:11, 15:12)

SOČA: Mirjam, Martina, E., V., S. in A. Černic, Florenin, S. in K. Princi, Pellegrin.

Sočanke so v tekmi, ki je trajala dobro uro, premagale drugouvrščeno na lestvici. Že na začetku so naše odbojkarice vsilile igro, ki se je izkazala zelo dobra na mreži. Sočanke so bile zbrane in povzročile nasprotnicam velike težave. To je olajšalo delo gostiteljicam, ki imajo po navadi nekaj težav pri sprejemu. (E. Č.)

AZZURRA - SOČA CASSA DI RISPARMIO 3:2
(13:15, 16:14, 12:15, 8:15, 15:11)

SOČA: Mirjam, Martina, E., V., S. in A. Černic, Florenin, S. in K. Princi, Pellegrin.

Po naporni tekmi, ki je trajala skoraj dve uri, so sočanke potegnile krajši konec. Kljub porazu je bila igra naših odbojkaric dobra. Žal, pa so bile odločitve sodnice večkrat sporne, kar je bilo dokaj razvidno v petem odločilnem setu. S tem porazom so naše predstavnice izgubile priložnost, da bi izboljšale položaj na lestvici. (E. Č.)

Naročnina: mesečna 20.000 lir - celoletna 240.000 lir; v SFRJ številka 4.- din, naročnina za zasebnike mesečno 70.- din, polletno 390.- din, letno 780.- din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ: žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Glonarjeva 8 - telefon 329761

Oglasi: ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 80.000 lir; finančni in legalni oglasi 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 120.000 lir. Ob praznikih povišek 20%. IVA 19%. Oglasi iz dežele Furlanije-Julijske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tlx 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

Mali oglasi: 850 lir beseda; osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. IVA 19%. Naročajo se v uredništvu Primorskega dnevnika - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-611.

primorski dnevnik

sreda, 16. maja 1990

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tlx 460894 - Fax (040) 772418
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax (0481) 532958
ČEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Glavni urednik **Dušan Udovič**
Odgovorni urednik **Vojimir Tavčar**

Izdaja in tiska ZTT Trst

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Albanski pisatelj Ismail Kadarè ocenjuje spremembe v državi

Družbo naj korenito prenovijo politični dediči Enverja Hoxhe

TIRANA — Tudi Albanija se postopoma približuje Zahodu, čeprav se malo govori o notranjih spremembah v tej državi, ki je do nedavnega veljala še za zadnjo stalinistično trdnjavo. Tuji tisk ji ne posveča velike pozornosti nemara zato, ker so notranje spremembe postopne in netravmatične. O tem je govoril tudi albanski pisatelj Ismail Kadarè, ki je v preteklosti veljal enkrat za disidenta, drugič za konformista, sam o sebi pa pravi, da je le pisatelj in da mu je književnost že dovolj težko breme.

Kadarè meni, da se »vse neumrljive stvari spreminjajo, sicer bi kmalu izumrle«. Čeprav je njegova trditev preveč poetska, da bi jo bilo mogoče uporabljati v togih okvirih politike - sicer pa, tudi poezija je neumrljiva in se zato stalno spreminja - se očitno nanašajo na nekatere novosti, ki jim je še posebno naklonjen albanski ministrski predsednik Adil Carcani. Prejšnji teden je pred ljudsko skupščino odprto govoril o avtonomiji podjetij in posameznih obrtnikov, spodbudno pa je bilo tudi njegovo poročilo o demokratizaciji sodstva. Za pisatelja Kadareja so te novosti popolnoma logične in prihajajo ob ravno pravem času. Po štirih desetletjih nepreklicne vdanosti komunističnemu liderju Enverju Hoxhi je sedaj napočil čas, da ljudstvo svobodneje izrazi svoje mnenje, trdi Kadarè, ki skuša analizirati tudi kult njegove osebnosti. Albanci so Hoxho sicer pohlevno ubogali, vendar je Kadarè prepričan, da ga niso častili, pač pa so ga samo globoko občudovali. Na tem občudovanju pa je Hoxha zgradil svojo politično trdnjavo, ki je še vedno izredno trdna. Albanski pisatelj je tudi prepričan, da se v njegovem ljudstvu še ni izostrila zamisel o pluralizmu in meni, da si mora prav sedanja hegemonija prevzeti dolžnost za izoblikovanje nove družbe.

Kje so zdaj zlati časi

Avstralski železničar nostalgično obuja spomine na zlate čase, ko so skozi Charleville veselo ropotali vlaki (Telefoto AP)

V zapor zaradi pol tone hašiša

MALAGA — Prejšnjo noč so španski policisti in cariniki v bližini otoka Alboran, ki leži na pol poti med Španijo in Marokom, aretirali tri italijanske državljane, ki so na svoji jahti imeli 500 kilogramov hašiša.

Vest o uspešni akciji proti trgovcem z mamili je včeraj posredovala španska policija, v zaporu pa so tako končali Pietro Paniconi, Moreno Matilice in Claudio Felice. Jahta je plula pod ameriško zastavo, dva patruljna čolna španske carine pa sta jo presenetila približno deset milj od Alborana.

Ukrepi proti terorizmu so v ZDA nezadostni

WASHINGTON — *Posebna vladna komisija, ki jo je ameriški predsednik Bush ustanovil po atentatu na letalo PAN AM, v katerem je 21. decembra 1988 nad škotskim Lockerbiem izgubilo življenje 270 oseb, je ugotovila, da so varnostni sistemi na ameriških letališčih še vedno skrajno pomanjkljivi. V bodoče bi bilo treba izpopolniti dosedanje rentgenske sisteme za iskanje razstreliv z nevtronskim bombardiranjem prtljage, ki so zanesljivejši, ker so sodobna razstreliva gnetljiva, da jim lahko terorist da poljubno obliko. Obenem komisija navaja, da se vse premalo poslužujejo ročnega pregleda sumljive prtljage. Najbolj zaskrbljujoč pa je predlog o »preventivnih vojaških ukrepih«. V bistvu komisija svetuje administraciji, naj z vojsko napade »teroristična oporišča«.*

V Dominikanski republiki bodo danes volitve za novega predsednika države

SANTO DOMINGO — Danes bo prebivalstvo Dominikanske republike izvolilo novega predsednika republike, poleg tega pa še podpredsednika, 30 senatorjev, 120 poslancev, 104 župane in 631 občinskih odbornikov. Pozornost volilcev pa je v glavnem osredotočena na bodočega predsednika. Kandidata sta dva, oba dokaj priletna. Bivši predsednik »el profesor« Juan Bosch, ki bo junija slavil 81. rojstni dan, se trudi, da bi onemogočil zmago konkurentu, 83-letnemu Joaquinu Balagueru Ricardu, ki je bil že petkrat potrjen na čelu države. Balaguer Ricardo vodi reformistično socialkristjansko stranko PRSC, ki jo podpirajo tudi stranka demokratičnega Qui Queiana (PQD), narodna stranka civilnih povratnikov (PNVC) in stranka za strukturo (PED), Boscha, ki se priznava za marksista, pa podpira krajevna socialistična stranka.

Opazovalci trdijo, da bi lahko tokrat na volitvah zmagal Bosch, pa ne samo zaradi tega, ker je Balaguer Ricardo hudo bolan in skoraj popolnoma slep. Bosch je namreč priznana osebnost doma in v svetu, saj je literat in esejist, poleg tega pa si je zgradil tudi soliden profil politika, ki je moral kloniti nasilju vojske.

Bosch in Balaguer Ricardo sta že več kot dvajset let zagrizena sovražnika, tudi sicer pa je politično življenje v karibski republiki precej napeto, kot dokazuje tudi tokratna volilna kampanja, ki je terjala tri žrtve.

Zaradi stečaja ameriške banke Drexler tudi NBJ ob 70 milijonov dolarjev

NEW YORK — Svetovno znana trgovinska korporacija Drexler Burnham Lambert je v sredo dokončno odšla v stečaj. Dolgovi znašajo 645 milijonov dolarjev, stečaj pa je sledil po sodni odločitvi in na zahtevo upnikov, med katerimi je tudi Narodna banka Jugoslavije (NBJ). Po pisanju Wall Street journala je Drexler NBJ dolžan 70 milijonov dolarjev.

Voditelji družbe so si skušali izboriti stečaj po »členu 11« ameriškega stečajnega prava, s čimer bi korporacija dobila priložnost za izdelavo sanacijskega programa in za preureditev financ. Upniki pa se bojijo, da bi na ta način izgubili zadnjo priložnost za povračilo dolgov in zato so zahtevali stečaj po »členu 7«, kar pomeni, da bo firma »likvidirana«, z razprodajo imetja pa bodo upnikom vrnili dolgove. NBJ je po višini sredstev tretja po vrsti, pred njo je Japonska banka s 160 milijoni in Portugalska velikonacionalna banka s 120 milijoni dolarjev terjatev. Upnici sta tudi Malezija (43 milijonov) in Poljska (10 milijonov). V newyorških finančnih krogih izražajo dvom, da bi vsi upniki lahko dobili vrnjena sredstva, slišati je celo govorice o denominaciji dolarske vrednosti dolga.

Podrobnosti o poslovanju Drexlerja z bankami iz drugih držav niso znane, v dobro obveščenih krogih pa trdijo, da je NBJ vstopila v finančno kombinacijo s propadlo korporacijo pred 15 dnevi. Tudi ta novica ni potrjena, na vsak način pa je treba odgovor na vprašanje, zakaj je NBJ poslovala z Drexlerjem, iskati v Beogradu. Za zdaj je jasno le to, da lahko Jugoslavija izgubi 70 milijonov dolarjev.

Guverner NBJ Dušan Vlatković pojasnjuje, da je bila kooperacija po uradnih podatkih o boniteti v ZDA na petem mestu in da ni bilo razlogov za dvom v njene finančne sposobnosti. Po Vlatkovićevih besedah hranijo devizne rezerve v približno 200 tujih bankah, da bi se tako izognili tveganju velikih izgub. Ni pa res, da bi pogodbo z Drexlerjem sklenili 15 dni pred stečajem. »Denar smo vložili lani in predlani, nedavno pa smo celo dvignili 15 milijonov dolarjev in tako se je naša vloga s 84 zmanjšala na 69 milijonov dolarjev.« (dd)

Dokaj čudna stališča srbskih znanstvenikov o razpadu SFRJ

BEOGRAD — Razpad države ni tako enostavna zadeva, kot si zamišljajo nekateri politiki tipa Tudjman. To ni samo njena notranja, temveč predvsem mednarodnopravna zadeva. O morebitnem razpadu Jugoslavije bi se morala torej izreči tudi mednarodna skupnost, je v temi tedna »Srbija in jugoslovanska razpotja« povedala dr. Smilja Avramov - do pred nedavnim profesorica na pravni fakulteti v Beogradu in prva, ki je opozorila, da se meje Jugoslavije ne morejo spreminjati po mili volji posameznih republik brez soglasja ostalih evropskih držav.

Če bi se na primer Slovenija in Hrvatska kljub temu odločili za odcepitev od Jugoslavije, ju Srbija pri tem ne bi smela ovirati. Za to tudi nima posebnih razlogov, kajti v primeru razpada države bi bila Srbija v najboljšem položaju, ocenjuje dr. Avramov in dodaja, da je samo Srbija lahko samostojna država, ker ima samo ona zgodovinsko državnopravno kontinuiteto. V primeru odcepitve posameznih zveznih enot bi se Jugoslavija, kar zadeva pravni status, vrnila v leto 1918, trdi dr. Avramov in dodaja, da ne bi smeli pozabiti, da je bila Srbija članica atlantskih sil in da so ji že med vojno priznavali nekatere ozemeljske razširitve.

Pod naslovom »Jugoslavija ni kavarna« pa je Politika Ekspres objavila pogovor s prof. dr. Dragoljubom Mičunovićem, ki zaradi svojih stališč, izraženih predvsem v reviji Praksis, od leta 1975 pa vse do pred dvema letoma, ni smel predavati na filozofski fakulteti v Beogradu. Mičunović je poudaril, da je Srbija zainteresirana za federacijo iz enostavnega razloga, ker nudi največjo varnost narodom na celotnem jugoslovanskem ozemlju.

Na vprašanje, kako naj bi reagirala Srbija v primeru, če bi Slovenija in Hrvatska še naprej ultimativno vztrajali pri formuli konfederacije ali samostojna država, je Mičunović odgovoril: »Srbija bi se morala predvsem izogniti tej dilemi. Vztrajati bi morala pri federaciji ali samostojni državi. Tudi v primeru, če bi postala samostojna država, bi Srbija lahko našla svoje mesto v Evropi. Nujno bi namreč prišlo do širjenja meja in zaradi naravnih bogastev, s katerimi razpolaga Srbija, bi bila v veliki prednosti pred drugimi državami, ki bi nastale ob razpadu Jugoslavije.« (dd)

Z ENIM SAMIM PODPISOM
LAHKO POMNOŽIŠ POMOČ BLIŽNJEMU.
NE GRE ZA ČUDEŽ, AMPAK
ZA TVOJO DOHODKOVNO PRIJAVO.

SCELTA DEL DICHIARANTE PER LA DESTINAZIONE DELL'OTTO PER MILLE DELL'IRPEF (in caso di scelta FIRMARE in UNO degli spazi sottostanti)

Stato (a scopi sociali o umanitari)	Chiesa cattolica (a scopi religiosi o caritativi)	Unione Chiese cristiane avventiste del 7° giorno (a scopi sociali o umanitari)	Assemblee di Dio in Italia (a scopi sociali o umanitari)

Z letošnjim letom lahko z dohodkovno prijavo, ne da bi moral odšteti več denarja, odločaš o tem, komu nameniti osem promil skupnega zneska davka IRPEF za socialne, humanitarne, verske in dobrodelne namene. Zadostuje tvoj podpis v enem od prostorov zadevne vrste, ki jih boš našel na obrazcih 740, 101 in 201. Vrsta je ponatisnjena tukaj zgoraj, poglej jo dobro. Kot vidiš, je med možnimi izbirami tudi italijanska katoliška Cerkev. Italijanska katoliška Cerkev uporablja svoja sredstva ne samo v verske namene in za spodbujanje kar največjega angažiranja duhovnikov do bližnjega, pač pa tudi za družine, otroke, šole, mlade, ostarele v težavah, za zasvojene z mamili, emarginirane in za tretji svet. Ne pozabi podpisati! Tvoja dohodkovna prijava bo tako postala solidarnostna izjava.

ITALIJANSKA KATOLIŠKA CERKEV

CEI Italijanska škofovska konferenca